

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun Ljubljana številka 10.650 in 10.349 za inzerate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

SCLOVENECE

Za mir na Balkanu

Obisk madžarskega ministrskega predsednika Telekyja v Rimu je povzročil veliko komentarjev, še preden se je vršil. Danes, ko imamo z merodajne strani o njegovem rezultatu edino zanesljive podatke, moremo ugotoviti, da so vsa ta tolmačenja bila plod gole fantazije in izvestnih namenov. Ničesar se ni zgodilo v Rimu, kar bi opravičevalo kakršno koli vznemirjenje, ampak narobe. Vse, kar se je govorilo in sklepalo pri tem sestanku — ako se ta neoficijalen obisk sploh sme šteti med diplomatske dogodke, na katerih se delajo sklepi — je služilo zgolj ohranitvi miru na Balkanu, kar je najvišji interes vseh balkanskih držav brez izjeme, pa vsega sveta sploh.

Pomen tega obiska se razvidi iz tega, da vse svetovno časopisje beleži, kako je diplomatsko delovanje vojskujočih se velesil sedaj po likvidaciji finsko-ruske vojne osredotočeno v polni meri na Balkan. Očitno je, da obstaja namera zavleči v vojni metez jugovzhodno Evropo naj potem te namere izhajajo od koder koli in kogar koli. Niso pa znana še nobena dejstva, ki naj bi bila uvod v to drugo fazo sedanje vojne, pač pa poročajo tako londonsko in pariško, kakor nemško časopisje o važnih posvetovanjih, ki se tičejo tega vprašanja. Na vsak način spada v področje golih domnev, če se piše o neki nemško-italijansko-ruski garancijski pogodbi, ki naj bi spravila Balkan pod vpliv imenovanih držav, ki da imajo namen pod pretvezo zagotovitve miru na Balkanu spraviti te države pod svoj vpliv. Take pogodbe ni in se, kakor vemo iz Rima, tudi ne bo sklenila. Netočna je tudi trditev, da bi bil predsednik madžarske vlade poklican v Rim zato, da se odpravi znanim revizijskim zahtevam Madžarske. Madžarska — tako zagotavljajo v Budimpešti merodajni krogi — sploh ni imela namena postaviti svojih znanih zahtev na Romunijo v sedanjem nevarnem trenutku na dnevni red, ker noče svojih interesov predpostaviti interesu vse Evrope, predvsem pa Balkana, na katerem se ne smejo sedaj postavljati vprašanja, ki bi oslabilo solidarno težnjo vseh balkanskih držav, da se ne dajo zavleči v vojno. Tudi to domantirajo odločno tako v Budimpešti, kakor v Rimu, da bi bil Teleky pohitel v Rim zato, ker je bil na sestanku na Brennerju razdelen evropski jugovzhod v dve interesni sferi, pri čemer so Madžarsko prišodili Nemčiji. Kaj takega se na Brennerju ni zgodilo in če se govori o Madžarski kakor o »življenjskem prostoru Nemčije«, ni bilo to nikoli mišljeno drugače, kakor da med obema državama vlada neka gospodarska skupnost, po kateri lahko Nemčijo prav tako imenujemo »gorski življenjski prostor«, kakor narobe. Tako vsaj pravijo v Rimu. Na vsak način sta v tem oziru Madžarska in Italija popolnoma soglasni, v Budimpešti pa pravijo, da nihče ne more več o Madžarski kaj odločiti brez nje in proti njej. Pa tudi te razlage ne dopuščajo v Budimpešti, da bi bil madžarski ministrski predsednik šel v Rim prositi pomoči, ker Italija sploh nikoli ne bo dopustila, da bi Madžarska prišla v položaj, da bi za pomoč prosila. Očitno se to nanaša na vprašanje Podkarpatske Rusije, ker pač ni nobena tajnost, da Moskva ni opustila svoje namere, da jo združi z rusko Ukrajino, pri čemer se ne ve, kakšno stališče bi zavzela Nemčija.

Če se sedaj ozremo na pozitivno stran rimskega sestanka, nam pove uradni komunikacije z nenavadno točnostjo vse, kar je treba vedeti, da je namreč »prijateljstvo z Madžarsko popolnoma v skladu s prijateljstvom, ki obstaja med Italijo in Nemčijo na eni in med Nemčijo in Madžarsko na drugi strani, kakor tudi s prijateljskimi odnosi, ki vladajo med Italijo in Jugoslavijo. Obe vladi sta trdno odločeni, da svoje delovanje zlasti v sedanjem trenutku tesno povežeta med seboj z namenom, da se ohrani mir tako v Podonavju, kakor na Balkanu.« Če dodamo k temu soglasno sodbo vsega svetovnega tiska, da je bilo povdarjanje prijateljstva med Jugoslavijo in Italijo v teh dneh od strani obeh vlad zelo važen dogodek sedanjega mednarodnega položaja, ki je dokazal, da sta Italija in Jugoslavija trdno odločeni storiti vse za ohranitev miru na Balkanu in da ima isti interes seveda tudi Madžarska, potem nam postane uradno obvestilo o rezultatih rimskega sestanka jasno do kraja. To ugotovitev pa je treba na vsak način dopolniti z drugo, da je obenem tudi interes vseh ostalih držav, ne izjemši Turčije isti, da je namreč treba združiti napore vsega Balkana na to, da se ne bo vodila sedanja vojna na račun balkanskih narodov, njihovega blagostanja in njihove bodočnosti. Balkanske države pač ne bodo hotele zaostati za severnimi, ki so doslej kljub izredni kočljivosti svojega položaja znale odločno braniti svojo nevtralnost in ohraniti svojim narodom tako dragoceni mir in spoštovano stališče v mednarodnem položaju, v katerem hočejo služiti samo sebi in svojim koristim, ne pa se dati izrabiti za golo sredstvo, da se uresniči tuje. Sicer pa je treba poudariti, da se tako delovanje balkanskih držav, med katerimi gre v tem oziru gotovo prvo mesto Jugoslaviji, ni začelo šele v zadnjem času in da Teleky v Rimu v tem pogledu ni izvedel ničesar novega, ampak da je dejstvo, da je Balkan do sedaj bil obvarovan vojne katastrofe, njihova zasluga že od 1. decembra lanskega leta, oziroma da je posledica pametne in dalekovidne politike balkanskih držav, ki ima za seboj že nekaj let plodonosnega diplomatskega delovanja. Ni pa seveda treba misliti, da njihova nevtralnost izvira iz kakšnega kratkovidnega egoizma ali pa iz nepoznanja njihovih resničnih koristi, ker so opetovano povedale tako enim, kakor drugim, da se bodo znale odločno braniti proti vsakemu napadu na njihovo neodvisnost, naj bi prišel od katere koli strani.

S tem je povedano vse, kar je bilo treba povedati.

Silen odmev sklepov vrhovnega zavezniškega vojnega sveta

London, 29. marca. t. Havas: Vrhovni poveljnik na zahodnem bojišču general Gamelin je obiskal danes angleške čete v spremstvu generala Ironsidea v pokrajini Aldershot. Kanadskim vojakom je izrekel kratek nagovor. Poudaril je, da zavezniški ne mislijo ohraniti samo nedotakljivost svoje domovine, ampak zagotoviti vsem narodom pravico, da naj žive v svobodi. Čete so pozdravile generala Gamelina s trikratnim »hura«.

London, 29. marca. AA. Havas: Sesto zasedanje zavezniškega vrhovnega vojnega sveta se smatra v francoskih in angleških diplomatskih krogih za najpomembnejše od začetka vojne. V dobro obveščenih krogih ne naglašajo samo popolne soglasnosti državnikov obeh držav, temveč se tudi trdi, da je bil tokrat izdelan načrt za čim širšo in odločnejšo akcijo zaveznikov glede vojskovanja. Ako namerava po trditvah Gubbelsa Nemčija izvajati politiko, ki bi silila zavezniške k stacionarni vojni, potem bodo zavezniški znali onemogočiti ta načrt. Prvo o čemer je sklepal vrhovni vojni svet, je obkolitev Nemčije, posebno pa poostreitev blokade.

Angleški tisk piše:

„Revolucija v angleški zunanji politiki“

London, 29. marca. t. Havas: Zadnja točka poročila vrhovnega vojaškega sveta predstavlja pravo revolucijo v angleški zunanji politiki. Tako izjavljajo pooblaščen angleški krogi, ki trdijo, da je ta sklep napravil v vseh angleških krogih najboljši vtis. Obveznosti, ki sta jih vladi v Londonu in Parizu prevzeli, da bosta ohranili skupnost akcije tudi po vojni, dokazuje, da je Anglija odločno nadaljevala in razširila svoje sodelovanje s Francijo. Ta sklep bo treba smatrati kot element angleške politike.

London, 29. marca. t. Reuter: »Daily Telegraph« komentira sklep angleške in francoske vlade o konzultaciji diplomatskih predstavnikov v balkanskih državah in Turčiji ter pravi med drugim: Mednarodni red, ki bo zagotovil svobodo narodov, spoštovanje pravic in ohranitev miru, predstavlja osnovni in glavni pogoj miru in blagostanja Balkanskega polotoka.

London, 29. marca. t. Reuter: »Daily Telegraph« komentira komunikacije, ki je bil objavljen po večerajšnjem zasedanju vrhovnega vojnega sveta. List pravi, da je ta deklaracija odstranila vse tendenciozne vesti o mirovni pogodbi in vsak dvom glede popolnosti in solidarnosti angleško-francoske zveze v tej borbi. Ta deklaracija bo vplivala tudi na to, da nevtralne države razumejo zavezniške namene. Jasnejše obrazložitve vojnih ciljev ni mogoče objaviti.

»Times« piše: Vrhovni vojni svet je jasno pokazal vsemu svetu, da je enotnost zaveznikov tako močno obnovljena, da je ničesar ne more zrušiti in da bo po doseženih zmagi predstavljala gotovo in trajno osnovo dolgotrajnega miru. Sklepi vrhovnega vojnega sveta izražajo prepričanje zavezniških narodov, da je prišel čas, ko je treba delati z največjo energijo in odločnostjo.

»Daily Mail« pravi: Večerašnje zasedanje pomeni končni odgovor vsem poskusom napraviti razdor med Anglijo in Francijo. Zavezniški nimajo nobenega namena vsiliti Evropi svojo voljo po končani vojni. Ob priliki obnove reda bodo poklicane tudi druge države k udeležbi.

»Daily Express« piše: Točno in gotovo je, da sprememba francoske vlade ne bo prinesla nobene spremembe glede angleško-francoskega sodelovanja.

»News Chronicle« pravi: Deklaracija angleško-francoskega vojnega sveta jasno dokazuje vsemu svetu namen Anglije in Francije, da ostaneta zaveznički v vojni in miru.

London, 29. marca. t. Havas: Vsi londonski, pa tudi pokrajinski listi pišejo zelo obširno o sklepih, ki jih je snoči sprejel vrhovni vojni svet zaveznikov.

»Evening Standard« piše, da je sestanek vrhovnega sveta s svojimi sklepi prav primeren odgovor na sestanek na Brennerju. List piše, da bosta Fran-

cijska in Anglija odločnejše nastopili na Balkanu, toda v ves diplomatski in strateški načrt v tej smeri pride tudi obratun s Sovjetsko Rusijo. »Yorkshire Post« piše, da bo vse angleško javno mnenje sprejelo z velikim veseljem vest, da so se zavezniški odločili preprečiti nemške načrte na Balkanu. List je prepričan, da bodo zavezniški pravilno izrabili svojo prednost, ki jo jim daje zavezništvo s Turčijo. Ker je vojaški položaj zaveznikov na vzhodu zelo trden, bodo lahko še lažje preprečili vse nemške namene.

London, 29. marca. b. Sklep lorda Halifaxa, da pokliče angleške poslanike iz balkanskih držav, kot tudi poslanika iz Rima na skupno posvetovanje v London v začetku aprila, je v najtesnejši zvezi s sklepom, ki je bil storjen na sestanku vrhovnega zavezniškega vojnega sveta. Londonski tisk ta sklep toplo pozdravlja. »Times« poročajo, da se je na šestem sestanku vrhovnega zavezniškega sveta, ki je bil od vseh dosedanjih najvažnejši, razpravljalo o naslednjih vprašanjih:

1. Položaj, ki je nastal po sklenitvi miru med Sovjetsko Rusijo in Finsko;

2. stališče Italije in Sovjetske Rusije do sedanje vojne;

3. poostreitev in razširitev sedanje blokade;

4. vprašanje norveških teritorialnih vod.

»Daily Telegraph« v svojih razmotrivanjih podčrtuje, da je sklep Londona treba smatrati kot začetek zavezniške protiofenzive, ki bo šla predvsem proti raznim poskusom Nemčije, da prodrne na Balkan.

Odmev v Rimu

„Sledil bo spopad z orožjem“

Rim, 29. marca. AA. Reuter: Sporočilo o sestanku vrhovnega vojnega sveta v Londonu se smatra v tukajšnjih političnih krogih kot najdalekosežnejša in najsvetelnejša deklaracija o nemajni solidarnosti med zavezniški od začetka vojne. V zvezi s tem se naglašja, da že v sporočilu o sestanku jasno naglašja, da zavezniški ne bodo podželi nobene iniciative za mirovno pogajanje. Politični krogi smatrajo, da tako kategorična izjava ne bi bila objavljena, če bi potovanje Sumnerja Wellesa imelo za posledico celo najbolj nedoločeno obljubo o sprejetju kakega mirovnega predloga. Zaradi tega se vedno bolj čuti, da bo spomlad prinesla neizbežen spopad z orožjem, česar se boji ves svet. Angleško-francoska obveznost, da obe državi sodelujeta kot en narod ne samo v vojni, temveč na vseh poljih po vojni, se smatra kot dejstvo, da med Anglijo in Francijo ne obstojajo nobeni spori glede vojnih ciljev.

V Washingtonu izjavljajo

„Zedinjene države ne bodo posegle v vojno!“

Washington, 29. marca. AA. Havas: Tukajšnji politični krogi pripisujejo velik pomen večerajšnjemu zasedanju vrhovnega vojnega sveta zaveznikov. Posebno se naglašja, da se v sporočilu vabijo tudi drugi narodi, naj se udeležijo gospodarske reorganizacije Evrope na popolnoma novih osnovah, kar posebno zanima Ameriko in njene gospodarske in finančne kroge, dasi Združene države nimajo namena spuščati se v sedanjí evropski spopad.

V Parizu povdarjajo:

„Zagotovili bomo svobodo evropskim narodom“

Pariz, 29. marca. t. Reuter: Sporočilo vrhovnega vojnega sveta se smatra v tukajšnjih krogih kot eno najpomembnejših sporočil, kar jih je bilo doslej objavljenih. Sporočilo je bilo v Parizu zelo toplo sprejeto. Svečani sporazum, ki sta ga podpisali obe državi, se smatra v Parizu kot sporazum zgodovinskega pomena.

Enaka deklaracija je bila objavljena leta 1914, ni pa bila tako pomembna kakor je večerajšnja. Kar se tiče izjave o skupnem francosko-angleškem sodelovanju na vseh poljih po obnovi miru, predstavlja to izraz zveze, ki jo je sporočil javnosti že Chamberlain v nekem svojem govoru, toda to je prvič, da se ta sklep uradno objavlja.

Pariz, 29. marca. Havas. Današnji francoski tisk smatra, da pomeni šesti sestanek vrhovnega vojnega sveta, ki je bil večeraj v Londonu, pomembno dejstvo francosko-angleškega sodelovanja. Listi naglašajo, da bo Francija čestitala Paulu Reynaudu k temu sklepu, da se pa ima zahvaliti za to tudi Edouardu Daladieru, ki je pripravil ta sklep.

»Excelsior« pravi, da ne bo londonski sklep nikogar presenetil. Francija in Anglija sta obja-

vili Nemčiji vojno istočasno in iz istih razlogov. Če istega dne sta se obe državi sporazumeli, da ne bosta odložili orožja brez skupnega sporazuma. Obe državi sta mobilizirali vse svoje sile, da bi poleg lastne neodvisnosti rešile tudi neodvisnost malih držav. Londonski sklep potrjuje, da mir ne bo sklenjen na škodo narodov, ki jih bosta Francija in Anglija osvobodili.

»Journal« pravi, da je svečana izjava, ki je bila objavljena snoči, prišla o pravem času. Ta dokument, pravi general Duval v »Journalu«, z nekoliko besedami pove, kako važno je obnoviti mednarodni red, ki bo zagotovil svobodo evropskim narodom. Zelimo izvesti to obnovo s pomočjo drugih narodov. Zveza med Francijo in Anglijo obstoja sedaj tudi v pravnem oziru, enako kakor je obstajala v dejanjih. Oni, ki so upali, da bodo ločili oba demokratska naroda, morajo opustiti sedaj zadnje iluzije. Pred nami ne leži samo pogodba po navadnem kopitu. Treba je samo omeniti konvencijo, ki je bila med Francijo in Anglijo sklenjena 4. septembra 1914. Ta konvencija je samo potrdila, da obe državi ne bosta sklepali ločeno mirovnihih pogodb s sovražnikom. Toda z aktom z dne 28. marca 1940 se predvideva, da se Francija in Anglija sporazumeta predhodno o pogojih za sklenitev miru in da bosta skupno delali za izvedbo učinkovitih in trajnih garancij za varnost in da bo skupno sodelovanje trajalo tako dolgo, dokler bo to zahtevala varnost novega evropskega reda. Sporazum z dne 4. decembra 1939 predvideva, da bo angleško-francoska finančna solidarnost ostala tudi po koncu sovraštev za najmanj 6 mesecev. Politična in vojna solidarnost pa ostane sedaj v veljavi za neomejen čas. Ta solidarnost ne izključuje sodelovanja drugih držav. Obe demokratski sili ne nameravata ustanoviti neke vrste direktorij, ki bi se nahajal nad vsemi drugimi. Zveza obeh demokracij bo samo središče izvršnega sistema lige. List izraža na kraju priznanje Paulu Reynaudu in Daladieru, ki sta pripravila to veliko delo.

»Oeuvre« pravi, da je Nemčija stalno upala, da bo ločila Francijo od Anglije ter je tudi v tem smislu vodila propagando. Sedaj pa bo morala nemška propaganda spremeniti svoj »Leitmotiv«.

Chamberlain bo govoril v torek

London, 29. marca. t. Havas: Predsednik vlade Chamberlain bo v torek v spodnji zbornici govoril o večerajšnjih sklepih vrhovnega vojnega sveta.

Zemunska vremenska napoved: V severnih in zahodnih krajih se bo zjasnilo. Delno oblačno drugod, z možnostjo dežja ali snega.

Po zavezniških sklepih

Italijanska politika ostane nespremenjena

Newyork 29. marca. Stefani: »Newyork Times« piše o odmevu, ki ga je zbudil sestanek med Mussolinijem in Hitlerjem na Brennerju in pravi: Nihče ne ve ničesar določnega o rezultatih tega sestanka. Edino, kar se da ugotoviti, pravi dalje list, je to, da ostane politika Italije nespremenjena. Vsekako je Mussolini najboljši razodnik o italijanskih akcijah.

Rim, 29. marca. AA. Havas: Virginio Gayda piše o vojni in o inicijativi, ki bi jo bila mogla preprečiti in pravi, da bi bil edino Mussolinijev načrt o paktu štirih mogel odstraniti nevarnost evropske vojne, v glavnem zato, ker je osnova tega pakta bilo revizionistično načelo. Duce je že takoj po prihodu na obist mislil, da se more Evropi zagotoviti stabilnost le z modro in postopno revizijo mirovnihih pogodb.

Mussolinijev načrt izhaja iz locarne pogodbe

in je pomenil prvo etapo na poti do uresničenja solidarnosti štirih evropskih velesil. Ta sporazum bi končal nesoglasja med Nemčijo in Francijo in med Francijo in med Italijo. Cilj pakta štirih je bil razviti in konkretizirati Locarno ter organizirati mir z nekakšno kolektivno varnostjo. Ta načrt je imel v mislih enakopravnost zmagovalcev in premagancev, ker ni pravega sodelovanja brez te enakopravnosti.

Pred pogajanjmi med Italijo in Francijo

Milan, 29. marca. b. »Corriere della Sera« poroča iz Pariza, da bo po večerajšnjem sestanku vrhovnega vojnega sveta prišlo bržkone do pogajanj med Francijo in Italijo.

Politični zapiski

Ureditev države — volitve ali pa sporazum strank

Zagrebaški »Obzor« se v političnem članku peča z vprašanjem ureditve države ter naglašajo: »Vsi politični krogi, vladni in opozicijski, se strinjajo v tem, da je današnji položaj začen in da ne more ostati tak, kakršen je. Srbi kakor eni moči zahtevajo, da se uredi njihov položaj. Dasi niso enih misli, kako naj se to zgodi, vendarle vsi zahtevajo, da ne sme ostati današnji položaj. Slovenci tudi zahtevajo, da se preureditev države nadaljuje in da se ustanovi banovina Slovenija. Tudi bosansko-hercegovski muslimani niso zadovoljni ter zahtevajo, naj se pri bodoči ureditvi države ne odloča zoper voljo prebivalstva teh dveh dežel... Ni torej politične skupine, ki ne bi zahtevala nadaljnje preureditve države.« Nato menijo »Obzor«, da bi bil edini izhod v volitvah, ker se glede ureditve države menja različni. Nato pa »Obzor« veli: »Ker pa je malo upanja, da bi bile razpisane volitve, nastaja vprašanje, ali je treba iskati drugih poti, namreč sporazuma med zastopniki glavnih političnih strank, da bi se nadaljevala ureditev države, ali pa naj v sedanjih neurejenih razmerah čakamo razvoja dogodkov. To vprašanje bo vedno silneje, ko se bo utrdilo spoznanje, da volitev ne bo. Najbrž se bo po 1. aprilu v političnem položaju pokazala potreba poiskati stikov med zastopniki glavnih političnih strank ter presoditi, kaj je treba storiti, da se najde izhod iz sedanjega položaja, če ni upanja v volitve. S splošnega političnega stališča bi bilo najslabše, ko bi razvoj dogodkov našel notranje razmere v Jugoslaviji neurejene. Zato je danes glavno vprašanje, da se uredi razmere med Hrvati, Srbi in Slovenci, postransko pa je, po kateri poti naj pridemo do tega rezultata.«

Aca Stanojevič pride v Belgrad

Kakor poročajo belgrajski listi, se je te dni v Nisu mudil bivši minister g. Ante Radojevič, ki je obiskal Aco Stanojeviča. Preden se je 28. marca odpravil v Belgrad, je častnikarjem povedal, da je g. Aca Stanojevič zdaj docela zdrav ter da bo prihodnji teden obiskal Belgrad. Na vprašanje častnikarjev, kako zdaj stoji vprašanje zbiranja radikalov, je Ante Radojevič odgovoril: »Vtis imam, da je ta akcija nekoliko zastala zaradi bolezni g. Ace Stanojeviča. Ker je zdaj g. Stanojevič popolnoma dober, sem prepričan, da se bodo spet začeli dogovori za zbiranje radikalov.«

Za volitve v hrvatski sabor

»Hrvatski Dnevnik« prinaša uvodnik, kjer govori o nalogah banske oblasti v Zagrebu ter naglašajo, da je potreben sabor, ako naj banska oblast v redu deluje. Med drugim pa list pravi: »Če so tedaj razlogi zoper volitve v skupno skupščino, se ti razlogi prav gotovo ne morejo nanašati na sabor banovine Hrvatske... Ne razumemo, zakaj naj bi se sabor čim prej ne sešel. Od tega ne bi nihče imel škode, pač pa bi imel od tega korist narod ter samo načelo narodnega predstavnitva v vseh ustanovah... Vse govori celo za to, da bi bil hrvatski sabor čim prej sklican. Politično zreli in zavedni hrvatski narod ne razume, zakaj se ta pravica krati in zakaj se v banovini Hrvatski onemogoča zdravo parlamentarno življenje.«

Protest šibeniškega škofa

Splitska »Katoliška Rijeka« piše: »Na akademiji za zimsko pomoč v Šibeniku se je zgodil neroden dogodek, da je sam škof prevz. Mileta zapustil dvorano, ko je bila končana ena točka skupine Seljačke Sloge. Zaradi tega je občinski socialni odbor za zimsko pomoč dal izjavo, v kateri med drugim ugotavlja, da je v zadnji draški igri bil izrečen zelo neprimeren izraz ter pokazan zelo neprimeren prizor, kar vse nikakor ni bilo v skladu z duhom in dostojanstvom prireditve, kakor tudi ne z verskimi in moralnimi čustvi ter prepričanjem prirediteljev in ogromnega dela občinstva. Medtem ko občinski socialni odbor za zimsko pomoč globoko obžaluje, da se je zgodil ta neljubi slučaj, mora pa zaradi resnice in objektivne presoje dogodka odločno izjaviti, da se je vse to zgodilo po slučajni nepazljivosti, brez vsakršne tendence od katerekoli strani, brez sodelovanja in vednosti odbora, kakor tudi brez krivde skupine Seljačke Sloge v Šibeniku.«

Zoper brezimne tožbe

»Hrvatski Dnevnik«, ki je uradno glasilo HSS, prinaša od prosvetnega oddelka banske oblasti v Zagrebu tole sporočilo: »Slišimo, da se zadnje dni množe brezimne tožbe zoper posamezne učne osebe. Tako postopanje nekaterih ljudi je zelo grobo ter ni vredno pravega človeka. Zato opozarjamo javnost, da take pritožbe, najsi bi bile tudi opravljene, nikakor ne morejo in ne bodo vzete v pretes in ozir. Samo na zares opravljene pritožbe, ki so podpisane s polnim imenom in priimkom, se bo v prihodnje izvršila preiskava, da se morejo izreči potrebne odločbe.«

Napad na splitskega častnikarja

Belgrajsko »Vreme« je iz Splita prineslo tole poročilo: »Na zadnji seji upravnega odbora mestne organizacije HSS v Splitu se je zgodil neljubi dogodek, ki je v vrstah splitskih častnikarjev povzročil veliko ogorčenje. Tega sestanka se je po svoji častnikarski dolžnosti udeležil tudi urednik »Hrvatskega glasnika«, uradnega glasila HSS, gospod Visko Maslov. Ko je prišel, je stopil k njemu predsednik organizacije, ga zgrabil za ovratnik ter ga porinil ven. Tisti hip je bil častnikar Maslov tudi dejansko napaden od nekaterih funkcionarjev mestnega stranknega odbora ter je pri tej priliki dobil več udarcev po rokah in nogah. Kakor iz vemo iz uredništva »Hrvatskega glasnika«, je vzrok napada ta, ker g. Maslov ni hotel povedati, odkod ima nekatere informacije, ki govorijo o predlogu za imenovanje novega posvetovalnega odbora mestnega županstva v Splitu. Postopanje odbornikov krajevnega odbora so ostro obsodili tudi s protestnim pismom člani uredništva »Hrvatskega glasnika«, ki so zahtevali zadostneje za svojega tovariša, ter so pozvali merodajne iz strankarske organizacije, naj napadalce pokličejo na odgovor, sicer se bodo prišlo vrhovnemu strankarskemu vodstvu v Zagrebu. Splitski častnikarski klub bo poslal protest z zahtevo, naj merodajni zagotovo varstvo častnikarjev pri izvrševanju njihove stanovske službe. Odborniki HSS v Splitu so zahtevali od lastnika »Hrvatskega glasnika«, naj takoj odpove g. Maslovu, ker bodo sicer bojkotirali list. Zastopnik lista pa je to odklonil, ker za to nima nobenega vzroka.«

Razgiban politični dan v Belgradu

Belgrad, 29. marca. m. V prostorih glavnega odbora Jugoslovanske radikalne zajednice je bil danes dopoldne in popoldne sestanek banovinskega odbora JRZ za drinsko banovino. Minister za gozdove dr. Kulenovič, ki je istočasno tudi predsednik banovinskega odbora JRZ za drinsko banovino, je vodil sestanek banovinskega odbora. Konferenca je bila zvečer prekinjena in se nadaljuje jutri dopoldne.

Belgrad, 29. marca. m. Tudi današnji dan je bil v političnem oziru močno razgiban. Na eni strani je v prostorih glav. odbora JRZ zasedal banovinski odbor JRZ za drinsko banovino, na drugi strani pa so vsi člani vlade bili zaposleni z zadnjo redakcijo proračunskih dvanaestlin, s katerimi bo

vlada delala v prvih štirih mesecih novega proračunskega leta. Kakor druge dni, je tudi danes mnogo konferiral podpredsednik vlade dr. Maček, ki je imel več sestankov s finančnim ministrom dr. Šutejem, notranjim ministrom Mihaljevičem, ministrom brez listnice dr. Konstantinovičem in banom banovine Hrvatske dr. Šubačevićem, ki se je zaradi proračunskih zadev banovine Hrvatske mudil tudi danes v Belgradu. Popoldne ob 5. se je v predsedstvu vlade pod predsedništvom Cvetkoviča prišla seja ministrskega sveta, na katerih je finančni minister dr. Šutej poročal o predlogu proračunskih dvanaestlin. Seja ministrskega sveta bo najbrž trajala pozno v noč.

Pokojninsko zavarovanje trgovskih pomočnikov

Belgrad, 29. marca. AA. Minister za socialno politiko in ljudsko zdravje dr. Budisavljevič je izdal na podlagi pooblastil finančnega zakona za leto 1940 uredbo o razširjenju pokojninskega zavarovanja na trgovinske pomočnike po določilih zakona o pokojninskem zavarovanju uslužbencev. Po tej uredbi se morajo pokojninsko zavarovati trgovski pomočniki, ki delajo v trgovinah in prodajalnih obrtnih in industrijskih podjetjih ali za drug, pod pogojem, da imajo potrebno izobrazbo. Kot dokaz te izobrazbe velja dveletni uk in pomožniško spričevalo. Uk pa nadomestijo absolvirani štiri razredi meščanske šole, srednje šole ali nje enake strokovne šole. Razen izjem glede na trgovsko izobrazbo so izrečno izzeti iz tega zavarovanja trgovski pomočniki, ki so v službi v kmetijskih žagah in njim podobnih majhnih obrtnih. Pokojninsko zavarovanje zato ni razširjeno na vse trgovske pomočnike, ampak se mora njihov krog prilagoditi našim gospodarskim razmeram. Kljub temu niso trgovski pomočniki, ki po tej uredbi ne

pridejo pod obvezno trgovinsko zavarovanje pri pokojninskih zavodih za nameščence, ostali brez svojega pokojninskega zavarovanja, ker bodo tudi v bodoče zavarovani za onemoglost, starost in smrt pri uradu za zavarovanje delavcev.

Kot rok za začetek obveznega pokojninskega zavarovanja velja 1. julij t. l. Prijave za pokojninsko zavarovanje obveznih trgovskih pomočnikov se imajo izvršiti 14 dni prej pri pristojnih pokojninskih zavodih za nameščence na obrazcih, ki jih izdajo pokojninski zavodi. Obenem s prijavo pokojninskemu zavodu so delodajalci dolžni prijaviti odtujitev ali izločitev iz pokojninskega zavarovanja obvezne trgovske pomočnike iz zavarovanja za onemoglost, starost in smrt pri pristojnem uradu za zavarovanje delavcev.

Pri prijavi za pokojninsko zavarovanje velja načelo, da je pristojen tisti pokojninski zavod, na čigar področju ima nameščenec službo, ne pa, kjer ima podjetje svoj sedež.

Uredba o hmelju podpisana

Belgrad, 29. marca. m. Na predlog § 86, toč. 5 fin. zakona leta 1939-40 je kmetijski minister podpisal uredbo o hmelju. V tej uredbi bo minister radi zaščite hmeljarjev na podlagi hmeljarskega združenja in po mišljenju banovinske hmeljarske komisije določil površino zemlje, ki se lahko zasadi s hmeljem in to sorazmerno v vseh proizvodnih rajonih po stanju površine na dan stopanja te uredbe v veljavo. Sedanja površina, zasajena s hmeljem, se po celokupnem številu hmeljskih stebel lahko poveča samo v predelih, kjer se goji hmelj v večjem obsegu in katere ta uredba označuje kot hmeljske rajone. Obstoječi hmeljniki izven tega rajona se lahko obnovijo, ne smejo se pa razširiti. Hmeljski rajoni so naslednji: a) Štajerski rajoni, ki obsegajo vse občine okraja Celje in Gornji grad in vse občine sedanjega okraja Šoštanj ter občine Marenberg, Muta, Vuhred in Vuzevica; b) iz dravogradskega okraja in občine Ruše, iz okraja Maribor desni breg; c) donavski rajon, ki obsega okraje Apatin, Batina, Bačka Topola, Bačka Palanka, Odžaci, Ljiring, Novi Sad, Stari Bečej, Ruma, Sremska Mitrovica, Zemun, Senta, Sombor, Subotica, Titel, Zabal in Kula; d) rajon banovine Hrvatske, ki obsega okraje: Ilok, Sid in Vukovar.

Dovoljenje za povečanje površine, zasajene s hmeljem in navedbe za zmanjšanje površine na podlagi odloka ministra za kmetijstvo, kakor tudi obnove za delovanje hmeljnikov, to je za izruvanje starega in zasaditev novega hmelja na isti ali na drugi zemlji, izdaja banovinska hmeljarska komisija na predlog pristojnega hmeljarskega združenja. V vsakem hmeljarskem rajonu se naj ustanovi po eno hrvatsko združenje. To združenje bo imelo za cilj zastopati interese hmeljarjev, pospeševati proizvodnjo in prodajo hmelja, prirejati sezonske vzorčne sejme, voditi evidenco o lastnikih in površini, zasajeni s hmeljem ter statistiko o proizvodnji in prodaji.

V primeru, da na istem področju pri stopanju te uredbe v veljavo že obstoja eno ali več hmeljarskih društev, se morajo ta društva prilagoditi tem odredbam in se pretvoriti ali združiti v hmeljarsko združenje. Rok in način za to spojitve bo določila pristojna banovina. Vsak lastnik hmeljnika mora biti član hmeljarskega združenja ter mora temu združenju vsako leto doprinalati najmanj 1% od dosežene prodajne cene svojega hmelja. Ta doprinos glavna skupščina hmeljarskega društva lahko tudi poviša in to najmanj za 2%. Vsak kupec hmelja je dolžan pri izplačilu kupljenega hmelja od proizvajalca odbiti predpisane procente od dosežene kupne cene ter jih izročiti pristojnemu hmeljarskemu združenju. Minister za kmetijstvo bo v sporazumu z ministrom za notranje zadeve predpisal pravilnik o hmeljarskih društvih.

Ves hmelj, ki se pridelava v naši državi, mora biti uradno signiran. Trgovina za nezaznamovani hmelj je prepovedana. Za vsak proizvajalni rajon se bo ustanovila banovinska hmeljarska komisija. Člane te komisije postavlja pristojni ban za dobo 4 let iz vrst predstavnikov proizvajalcev hmelja in trgovcev s hmeljem, in sicer v razmerju 3:1. Predstavniki hmeljarjev izražajo svoje predloge hmeljarskemu združenju, če pa tega ni, pa pristojni trgovski zbornici. Člane banovinske hmeljarske komisije postavlja pristojni ban. Pristojni ban odredi v banovinsko hmeljarsko komisijo tudi predstavnika banske uprave, ki mora biti agronom in po možnosti hmeljarski strokovnjak. Sedež in število članov banovinske hmeljarske komisije določi ban. Naloga banovinske hmeljarske komisije je dajati mišljenje glede vseh vprašanj, ki se tičejo proizvodnje in trgovine s hmeljem, ter voditi statistiko in izvrševati signiranje hmelja in nadzirati zasejane površine s hmeljem, dalje pa tudi nadzirati nvoevanje. Kmetijski minister bo s posebnim pravilnikom določil sestavo in delokrog te komisije.

S trgovino s hmeljem se lahko bavijo hmeljarske zadruge in tisti trgovci, ki imajo predpisano obrtno dovoljenje po obrtnem zakonu. Nakupovanje hmelja od proizvajalcev po vzorcu je prepovedano, razen na vzorčnih sejmih, ki jih bodo prirejala hmeljarska združenja. Nakupovanje hmelja od proizvajalcev bo pristojni ban predpisal trgovske uzanice na podlagi predloga banovinske hmeljarske komisije. Vsak hmeljar mora tri mesece potem, ko postane veljavna, prijaviti pristojni občinski oblasti s hmeljem zasejano površino, število stebel ter na hmeljniku na vidnem mestu napisati ime lastnika te površine ali število sadik. Vsako poznejše spremembo je treba prijaviti do konca meseca maja vsakega leta. Kdor bi sedanjo površino, zasejano s hmeljem, ali celokupno število bilk povečal v tistih predelih, kjer se nahaja hmelj, v večjem obsegu in ki jih ta uredba ne označuje kot hmeljarski rajon, bo kaznovan s kaznijo od 1000 do 10.000 din ter z zaporom od 5 do 30 dni.

Za vse ostale prestopke proti določilom te uredbe je po zakonu predvidena kazen 1—30 dni

ter denarna kazen od 500—10.000 din. Te kazni izrekajo prvostopne upravne oblasti. Vse denarne kazni, ki se bodo izrekle po tej uredbi, se bodo stekale v sklad hmeljarskega združenja v rajonu, iz katerega izhaja hmelj, denar se bo pa uporabil za urejanje cene hmelju. Kdor ima zasajen hmelj brez dovoljenja, ga mora na poziv prvostopne upravne oblasti izriniti v roku 30 dni. Če tega ne bo storil, ga bo pristojna upravna oblast izruvala na njegove stroške, razen tega pa ga bo še kaznovala po določilih te uredbe. Za izvrševanje te uredbe bo kmetijski minister predpisal poseben pravilnik v sporazumu s trgovinskim ministrom. Ko stopi v veljavo ta uredba, preneha veljati pravilnik o kontroli hmelja, ki je bil izdan dne 10. junija 1932. Uredba bo postala veljavna tistega dne, ko bo postal veljaven tudi pravilnik za izvrševanje te uredbe.

Glavna skupščina železničarskega bolniškega fonda

Belgrad, 29. marca. m. Kakor smo že poročali, je v Belgradu 27. t. m. prišla zasedati glavna skupščina bolniškega fonda državnega prometnega osebja. Skupščina je bila 27. in 28. t. m. in bo noč zaključila svoje delo.

Skupščino tvorijo na pokrajinskih skupščinah izvoljeni delegati ter je navzočih iz območja ljubljanske uprave deset delegatov, zagrebške 9, belgrajske-sever 9, belgrajske-jug 5, sarajevske 9, skupaj 42 delegatov. Poleg tega so navzoči oblastni upravniki s svojimi računovodji. Ljubljansko upravno oblast zastopajo dr. Brumen, Rasberger, inž. Gorše, Hvastja, Ponikvar, Cimperman, Reberšek, Brenčič, Budin in Pirkovič ter oblastni upravniki dr. Mavri in računovodja Bernik. Poleg tega je iz Ljubljane navzoč inž. Leskovec kot tehnični nadzornik inženir pri gradbi zdravilišča bolniškega fonda na Golniku. Delegati zastopajo 84.554 članov in 139.618 sozavarovancev bolniškega fonda (družine članov). Skupščino je vse dni vodil predsednik glavne skupščine dr. Jovan Janković.

Po daljši razpravi o poročilu centralne uprave bolniškega fonda državnega prometnega osebja so bili nekateri važnejši predlogi posameznih oblastnih uprav izročeni v podrobno preučitev trem skupščinskim odborom, in to predlog za upravno decentralizacijo bolniškega fonda, osnutek kolektivne pogodbe in pravilnika za zdravniško službo bolniškega fonda in načrt pravilnika o lekarnah bolniškega fonda s poslovnikom, načrt pravilnika o ustanovitvi fonda za pomoč tuberkuloznim članom bolniškega fonda in njihovim družinam ter načrt pravilnika o upravljanju domov bolniškega fonda. V celoti je skupščina sestavila 47 predlogov.

Za Ljubljano je najvažnejši sprejeti odlok za

SDS v Bosni

Banja Luka, 29. marca. m. V Banja Luki je bila seja banovinskega odbora SDS za vrbasko banovino. Na seji je govoril prota Kecmanović ter se je ponovno zavzemal za koncentracijsko vladno. Poudarjal je, da ideja koncentracijske vlade vedno več pristašev. V koncentracijsko vladno naj bi po mnenju prote Kecmanovića ne vstopali predstavniki strank, ki nimajo med narodom zasloble. Pred sejo takšne vlade pa bi se morale vse stranke že vnaprej dogovoriti, da bodo v vseh važnih političnih vprašanjih nastopale enotno.

Prijeti ponarejevalci 500 dinarskih bankovcev

Zagreb, 29. marca. b. Zagrebška policija je odkrila v Brozovi ul. 36 majhno tovarno za ponarejanje bankovcev po 500 din. Preiskava je vodila do Maribora, toda mariborska policija je ugotovila, da se najbrže ponarejevalnica nahaja nekje v Zagrebu, veld česar sta tja odpotovala tudi dva zastopnika mariborske policije. Zares so v omenjeni ulici našli kovaškega pomočnika Bežjaka. V prostorih so našli veliko število raznovrstnih ključev, več bankovcev po 500 din in nekaj odtiskanih bankovcev, ki so se susili. Policija je v zvezi s tem izvršila številne aretacije.

Jugoslovanski častnikarji v Romuniji

Bukarešta, 29. marca. AA. (Rador.) Skupina jugoslovanskih častnikarjev, ki se je pripeljala na vabilo propagandnega ministrstva, je prispela ob 10.30 v Bukarešto. Jugoslovanske častnikarje sta pozdravila na postaji generalni tajnik ministrstva za tisk in propagando Radulescu in predsednik

O dr. Korošcevih pogovorih v Sarajevu

Zagreb, 29. marca. b. Jutrišnji »Hrvatski Dnevnik« se v uvodniku peča s pisanjem mariborskega »Večernika« o prehodu jugoslovanske muslimanske organizacije v HSS in pravi, da za to ni nobenega potrdila. Niti sam Džafer Kulenović se ni izjavil o tem. HSS zastopa stališče, da se mora sam narod odločiti za obliko.

Dolika se tudi razgovorov dr. Antona Korošca, predsednika senata, z ministrom Behmenom, s katerim se je dvakrat razgovarjal, ter pravi, da to beleži po častnikarski dolžnosti, ker dr. Anton Korošec o tem ni dal nobenih izjav. Z ozirom na splošni položaj pa ni verjetno, da bi se dr. Korošec zavzemal za dr. Behmena in njegovo politiko, ker bi s tem politični položaj kompliciral, kar ne bi bilo koristno za Slovence.

Mi smo na tem mestu napisali, nadaljuje »Hrvatski dnevnik«, da je vprašanje avtonomne Slovenije enostavna stvar, ki jo ni treba vezati z drugimi bolj zapletenimi vprašanji. Slovenci torej nimajo nobenega stvarnega interesa, da se vmešavajo v vprašanja, ki se ne tičejo njihove domovine in da bi s tem zavlačevali ureditev položaja svoje dežele. Zaradi tega, dokler stvar ne postane bolj jasna, beležimo te razgovore dr. Antona Korošca z dr. Behmenom samo kot kronisti in jih ne smatramo za demonstracijo proti Džafer Kulenoviću. Če bi pa oni imeli značaj demonstracije, potem bi mogli to demonstracijo smatrati za odvšeno. Dejstvo je, da slovenske narodne koristi niti malo ne zahtevajo, da bi se dr. Anton Korošec opredelil za dr. Behmena in nam tudi pisanje »Slovenca« ni dalo povoda za takšne domneve.

(Te besede »Hrvatskega Dnevnika« tudi mi prinašamo kot kronisti, pristavljamo pa: Ta izjava »Hrvatskega Dnevnika« so poleg drugega tudi jasen in neprikrit odgovor na »Jutrovo« spletko ter njegov falzifikat, ki smo ga v velikonočni številki že po zaslugi ožigosali. — Op. ur. Sl.)

Kneinja Olga v Domu slepih

Belgrad, 29. marca. m. Nj. kr. Vis. kneinja Olga je danes obiskala Dom slepih in Dom učen. Povsod so jo tople pozdravili. Zanimala se je predvsem za ureditev Doma slepih.

Priprave za hrvatski sabor

Zagreb, 29. marca. b. Administrativne priprave za hrvatski sabor so končane in volivne liste so povsod sestavljene. Vpisanih je 1.093.607 volivcev za hrvatski sabor. Banovina Hrvatska ima 99 okrajev in 24 mestnih županstev. Eno saborsko volišče ima lahko največ 800 volivcev. Doslej je v banovini Hrvatski 2038 volišč. Na vsakih 40.000 volivcev se voli po en poslanec. Ker ima Hrvatska po popisu iz l. 1931. 4.024.601 prebivalca, bo v hrvatski sabor voljenih točno 100 poslancev.

naknadni kredit za dovršitev dependance na Golniku v maksimalnem znesku še nadaljnjih 4 milijone din, tako da bo za to dependenco na Golniku izdanih 9.500.000 din. Jedro celokupne reorganizacije bolniškega fonda pa je v skladu z decentralizacijo financ bolniškega fonda, tako da bo vsaka oblastna uprava odsej s svojimi dohodki sama razpolagala in bo prispevala centrali gotov odstotek za kritje njenih stroškov.

Sedanje nepremičninsko premoženje fonda se razdeli posameznim oblastnim upravam, tako da ga bo upravljala tista oblastna uprava, na katere področju so tiste nepremičnine. Na skupščini so sprejeli tudi predlog ljubljanske oblastne uprave, da se tuberkuloznim članom bolniškega fonda, katerim se za čas boleznij prejemki ustavijo, podaljša možnost zdravljenja tudi po izteku 26 tednov na 52 tednov, tako da bodo prizadeti člani prejemali tudi hrano.

Nadalje je skupščina sklenila, da se kmetijski minister naprosi, da v pravilniku o delavcih uveljavi določbo v smislu § 219. obrt. zakona, da bodo boleli delavci za prvi teden bolezni prejemali poleg hrane in bolniškega fonda tudi nezmanjšane meze. Skupščina je sprejela tudi predlog zagrebške oblastne uprave, da se za dograditev bolnišnice bolniškega fonda na Rebru v Zagrebu odobri še dodaten kredit 5 milij. din in bo ta bolnišnica torej veljala približno 21 milij. din. Ta bolnišnica je namenjena železničarjem članom Hrvatske in železničarjem iz Slovenije. Skupščina je odobrila ljubljanskemu protituberkuloznemu dispanzerju podporo 10.000 din. Ob času, ko to poročamo, seja še traja.

romunskega novinarskega društva Sandulescu. Jugoslovanske častnikarje so pozdravili tudi ravnatelj za tisk v ministrstvu za tisk in propagando Jonescu, ravnatelj agencije Rador Solaculu in višje uradništvo ministrstva za tisk. Opoldne bo jugoslovanske častnikarje sprejel minister za tisk in propagando Gjurescu, ob 13.30 bo pa njim na čast priredil kosilo.

Mraz v Zagrebu

Zagreb, 29. marca. b. V Zagrebu je postalo danes zelo hladno. Zapadlo je tudi več kot 10 cm snega, veld česar je temperatura padla na —4 stopinje Celzija.

Belgrajske novice

Belgrad, 29. marca. m. S kr. ukazom je postavljen za podpredsednika Privilegirane agrarne banke Vojin Djuričić, belgrajski župan, bivši finančni minister in član upravnega odbora iste banke.

Osebnosti

Belgrad, 29. marca. m. S kr. ukazom so napredovali v dravskem finančnem ravnateljstvu v Ljubljani za višjega rač. inspektorja 3. pol. skup. Ivan Laznik, Franc Širca, Franc Veltzer, Vinko Rakušček, Alojzij Vesel, Ernest Erjavac in Anton Omerza za višjega veterinarsko-bakteriološkega zavodu v Ljubljani je napredoval v 7. pol. skup. dr. Simon Zibert. Z odlokom prometnega ministra sta postavljena pri ravnateljstvu drž. železnice za pristava 8. pol. skup. inž. Gabriel Kastelic, v 9. pol. skup. pa za prometnega uradnika M. Pavlin. Premješčen je strojevodja Gojmir Rataj iz Čakovca v kurilnico v Maribor.

Molotov je zelo ostro napadel Anglijo in Francijo

Moskva, 29. marca. t. Havas: Danes popoldne ob 14 po krajevnem času se je sestal vrhovni svet Zveze sovjetskih republik. Seja se je začela v veliki dvorani Kremļa.

V uradni loži so zavzeli svoja mesta člani vlade z Molotovim na čelu. Med njimi je sedel tudi predsednik Kalkin. Rdeči diktator Stalin ni prišel na prvo sejo. V diplomatski loži je bilo mnogo zastopnikov diplomatskega zbora. V loži zunanjega komisarjata je bil tudi sovjetski veleposlanik v Berlinu Škvarcev.

Sejo je odprl Andrejev, ki je prebral dnevni red zasedanja. Na dnevnem redu je poročilo o zunanji politiki, o spremembi avtonomne karelijske republike v sovjetsko finško karelijsko republiko in obravnavo proračuna za leto 1940.

Nocoj ob 19 po krajevnem času bo govoril Molotov in podal poročilo o sovjetski zunanji politiki.

Rim, 29. marca. AA. Havas: »Oservatore Romano« smatra, da odpoklic sovjetskega veleposlanika v Parizu pomeni novo fazo v krizi, ki obstaja sedaj v odnosih med Sovjetsko Rusijo in večino evropskih držav ter Ameriko. Lahko se trdi pravilno, da je ta zadnja faza krize posebno zadela diplomatske odnose med civiliziranimi državami in tiranom Stalinom.

Kaj je izvajal Molotov

Moskva, 29. marca. t. Reuter: Na današnji popoldanski seji vrhovnega sveta je govoril sovjetski zunanji komisar Molotov o sovjetski zunanji politiki. Molotov je med drugim izjavil:

V zadnjih petih mesecih smo že večkrat lahko opazili, kako sta Francija in Anglija sovražno razpoloženi proti Sovjetski Rusiji. Vendar pa politika Sovjetov proti Franciji in Angliji ni bila zahrbtna. Angležem in Francozom živci že niso več v dobrem redu. Zakaj nista Anglija in Francija izpolnili svojih obvez do Poljske, dasi sta zaradi nje vstopili v vojno. Sedaj je popolnoma jasno, kako zelo sta ti dve državi želeli braniti Poljsko in koliko bolj sta gledali na svoje koristi.

Cilj Anglije in Francije pa je, da bi se Nemčija popolnoma razkosala. Angleži so dolgo odklanjali izpolnjevanje sovjetske želje in sovražno stališče Anglije se najbolj jasno vidi v tem, da so sedaj Angleži ustavili dva sovjetska parnika. Angleška vlada pravi, da se je zgodilo to zaradi tega, ker sta parnika vozila blago, ki je bilo namenjeno v Nemčijo.

Vojna s Finsko ni bila samo navadna borba s finskimi četami. Tam smo se borili proti zbranim silam imperializmov iz raznih držav, vstevši imperialistične čete Anglije in Francije.

Chamberlain je v svojem govoru dne 19. marca izjavil, da zelo obžaluje, da se je končala vojna na Finskem. To je razkrinkalo imperialistično politiko

vseh teh držav. (Znano je, da še noben imperializem ni diktiral takega miru, kakor so ga v Moskvi Finski diktirali rdeči imperialisti. — Op. ur.) Naša vojna proti Finski je bila številnim imperialističnim državam ugodna prilika za to, da bi šli v vojno nad Sovjetijo. Toda ta poskus je slavnostno (?) rdeča armada onemogočila s svojo še slavnostno (?) zmago. V finski vojni so Sovjeti imeli 48.745 mrtvih in 158.863 ranjenih. Finci pa so imeli najmanj 60.000 mrtvih in 150.000 ranjenih.

Teden dni po zaključku prvih pogajanj s Finsko se je na nas obrnila angleška vlada, češ da bi hotela posredovati med nami in Finsko. Toda ko je pozneje sovjetski veleposlanik predložil naše mirovne predloge, ki jih je pozneje Finska sprejela, je angleška vlada odklonila, da bi tiste mirovne predloge dostavila finski vladi.

Francoski in angleški tisk piše, da je ta mirovna pogodba uničila Finsko. To je nesmiselno potrjevanje resnice, ker bi Sovjetija bila lahko zasedla celo Finsko(?). Toda mi smo raje storili samo tisto, kar smo menili, da krije naše zahteve v najmanjši meri.

Mi smo proti temu, da bi kdo kršil pogodbo, ki smo jo sklenili s Finsko. Pogodba, ki se pripravlja med Finsko, Švedsko in Norveško, bi bila v nasprotju s to mirovno pogodbo. Ni res, da bi bila Sovjetija zahtevala kakšna pristanišča na Švedskem in na Norveškem.

Naši odnosi s Turčijo in Iranom so urejeni z nenapadnimi pogodbami in mi bomo izpolnjevali določbe teh pogodb. Toda mi nimamo nenapadnih pogodb z Romunijo. Nato je Molotov razlagal nepojasneni in nerazrešeni spor za Besarabijo.

talo izvršilo sredi napad na neki angleški konvoj v Severnem morju. Bombe, ki jih je letalo vržilo, niso napravile nobene škode.

Brusel, 29. marca. AA. (Havas.) Dopoldne je več tujih letal letelo nad belgijskim ozemljem. Za dve letali so ugotovili, da sta bili nemški. Na več krajih je protiletalsko topništvo odprlo ogenj.

Zavezniki dobe iz Amerike 10.500 letal

Washington, 29. marca. b. Vojni odbor senata je s 5 proti 4 glasovi zavrnil predlog izolacionista senatorja la Folletta, da se izvrši preiskava o prodaji ameriških letal zaveznikom. S tem je padla še zadnja ovira, ki je bila proti prodaji in izvozu ameriških letal zaveznikom. Pogajanja za nakup večje množice letal se bodo sedaj pospešila. Doselej je Amerika prodala zaveznikom 1600 aparatov, naročenih pa je še nadaljnjih 2700, ki so še v gradnji. Skupno število letal, ki jih je Amerika že dobavila, oziroma ki so še naročena in jih mora dobaviti, znaša sedaj 10.500 letal razne vrste.

Na morju

Kodanj, 29. marca. t. Reuter: Uradno izjavljajo, da niso potrjene novice, da bi bil kdo opazil nemške vojne ladje na zahodni obali Jutlandije. Vsa poročila o gibanju nemškega vojnega brodomorja ob danski obali so neresnična.

London, 29. marca. t. Havas: Uradno objavljajo, da je angleška podmornica »Ursula«, ki je že potopila nemško vojno ladjo ob ustju Elbe, potopila tudi nemški parnik »Hedernheim«. Ista podmornica je potopila nemški parnik »Hugo Stinnes«.

Oslo, 29. marca. AA. Reuter: Včeraj ob šestih se je blizu angleške vzhodne obale potopil norveški parnik »Burgos« (5200 ton). Vsi mornarji so bili rešeni.

London, 29. marca. AA. Reuter: Rimski radio je sredi jutra, da je ob norveški obali običajna še neka druga nemška ladja.

Hongkong, 29. marca. AA. Reuter: Angleška oblastva so včeraj izpustila sovjetsko ladjo »Salenga« ki se že od meseca januarja nahaja v luki v Hongkongu. Ladja nosi tovor cinka, antimona in volframa.

London, 29. marca. t. Havas: Nemško letalo je včeraj napadlo angleški vlačilec »Invernell« blizu severne škotske obale. Letalo je vržilo tri ali štiri bombe in zračni torpeda, toda vlačilec ni bil zadet. Kapitan vlačilca je bil ranjen v roko.

Češki letalci v Carigradu

Carigrad, 29. marca. b. Semkaj je prispela na poti v Francijo skupina 65 čeških pilotov. Večina potuje s francoskimi potnimi listi. Oni so izjavili, da Čehi v zadnjem času v masah bežijo iz protektorata.

Vojna na zahodu

Na suhem

Nemško vojno poročilo

Berlin, 29. marca. AA. (DNB.) Poročilo z bojišča se glasi: Izvzemši živga delovanja ogledniških patrol dosedaj na zahodnem bojišču ni bilo posebnih dogodkov. Nemški bombniki so v zelo neugodnih vremenskih razmerah izvedli napad na britanski konvoj na Shetlandskem otočju. Posebno je bilo zaradi vremena in zaradi nalivov težko orientiranje. Letala so se morala prebijati skozi gosto meglo. Nemški letalci so razgnali konvoj, poleg tega so pa opazili pri Orknejskih otokih živ ladijski promet. Nemški bombniki so v zelo majhnih enotah odleteli takoj proti Orknejskim vodom, kjer so izvedli napad na posamezne večje konvoje. Britanska letala, ki so konvoj spremljala, kakor tudi britanske trgovske ladje so začele streljati. Razen tega so britanska letala poskušala zaščititi pas ob škotski severovzhodni obali, s čimer je bil znatno otežkočen napad nemških letalcev. Ko so deloma izkoristili mrak, se je vsem nemškim bombnikom posrečilo vrniti se v svoja oporišča. Toda britanska lovska letala so vendar zbrala eno nemško ogledniško letalo, medtem ko drugo letalo istega tipa, ki se je vračalo čez Francijo,

ni prispelo v svojo bazo.

Britanska cisterijska ladja Dagestan (5750 ton) je bila potopljena v Severnem morju. Druga britanska cisterijska ladja Rasingten Core (6900 ton) se je prav tako potopila. Enako je bila potopljena tretja britanska ladja Castle Moore.

Francosko vojno poročilo

Pariz, 29. marca. AA. (Havas.) Zaradi slabega vremena je bilo danes mnogo manj živahnosti na fronti kakor včeraj. Na kopnem so Nemci nadaljevali topniško obstreljevanje v odseku med Saarom in Vogezi. V zraku je bilo zaradi slabega vremena mnogo manj življenja. Angleži so nadaljevali ogledne poletne na Severnem morju in v pokrajinah severovzhodne Nemčije. Pri operacijah sta strmoglavili dve britanski letali. Na fronti sami ni bilo tako rekoč nobenega letalskega delovanja, pač pa so Francozi izvedli dva daljša ogledna poleta nad nemškim ozemljem. Na Francoskem je strmoglavilo neko nemško letalo tipa »Dornier-17«, najbrž zaradi pokvare motorja, posadka se je ubila. Po drugi strani pa francoski vojaški krogi potrjujejo, da je britansko letalstvo zbralo v bojih 26. marca nad francoskim ozemljem pet nemških letal; v skladu z običajno opreznostjo pri objavljanju letalskih uspehov je včerajšnje poročilo omenjalo samo dva aparata, ki sta goreča treščila na zemljo.

V zraku

Amsterdam, 29. marca. AA. DNB: Nizozemski listi objavljajo podrobnosti, kako je bilo zbito neko angleško letalo v bližini Rotterdamu. »Njuve Rotterdamse Kurant« pravi, da je več letalcev, ki so se udeležili borbe, ugotovilo, da je angleški bombnik začel prvi streljati, nakar so streljala tudi nizozemska letala. Dogodilo se je to na tale način: Včeraj okoli šestih zjutraj se je v bližini nizozemskega letališča Valhafen pri Rotterdamu pojavil angleški bombnik. Ko je preletel predmestje Rotterdamu, sta ga sprejela dva nizozemska lovca. Razvila se je zračna borba, v teku katere se je angleško letalo vžgalo ter je bilo prisiljeno spustiti se. Še preden se je borba začela, so nizozemski letalci pozvali angleško letalo, naj se spusti. Angleži tega niso storili, temveč so nasprotno poskušali dvigniti se višje ter odpluti. Obe nizozemski letali sta nato prisilili angleško letalo spustiti se. En član posadke je skočil iz letala ali pa ga je vrigel iz letala pritisk, ter so ga nato našli mrtvega. Dva druga člana posadke sta bila ranjena, in samo eden je ostal nepoškodovan. Takoj nato so nizozemske vojaške oblasti blokirale z vojsko prostor, kamor se je spustilo angleško letalo.

London, 29. marca. t. Havas: Nizozemska vlada je poslala protestno noto v London zaradi tega, kar se je zgodilo včeraj, ko so nizozemska letala sestrelila angleško letalo, ki je poprej streljalo na nizozemska letala. Angleška vlada meni, da se je letalec zmotil v smeri poleta in zato najbrž spor ne bo težko urediti.

Berlin, 29. marca. AA. DNB: Nemške le-

talske sile so navzlic neugodnim vremenskim razmeram izvršile napad na neki angleški konvoj v jutlandskih vodah, drugi napad pa na neki francoski rušilec v Rokavskem prelivu. Konvoj je bil razpršen ter so bombe zadele več ladij. Vse enote nemške eskadrole, ki je izvršila napad, so se vrnile v svoje oporišče. V teku včerajšnjega dneva so se vršili v večji meri ogledniški poleti nad Severnim morjem, nad Anglijo in nad Francijo. Dasi je sovražnik z močno protiakcijo oviral te polete, ki so segali do Orknejskih in Shetlandskih otokov, so se nemške letalske sile vrile z dragocenim materialom. Dve nemški letali pogrešajo.

London, 29. marca. AA. Havas: Angleška admiraliteta sporoča, da je neko sovražno le-

Teleky se vrača domov

Budimpešta, 29. marca. AA. Stefani. Vsi madžarski listi priobčujejo na uvodnem mestu izjave, ki jih je dal rimskim dopisnikom madžarskih listov predsednik madžarske vlade Grof Teleky. Pred odhodom iz italijanske prestolnice je namreč grof Teleky izrazil svoje veliko zadovoljstvo, ker se mu je ponudila priložnost, da je ugotovil popolno enakost misli z italijansko vlado. Grof Teleky je poudaril, da je bil njegov obisk zasebnega značaja, potem je pa dodal:

Mnogoštevilni komentariji, nastali v zvezi z mojim potovanjem v Italijo v tujini, se mi zde silno čudni, ker vzbujajo vtis, da so sad astronomске domišljije. Ni moja navada demantirati z besedami; prepuščam rajši dogodkom, da postavijo takšne komentarije na laž.

Grof Teleky je dalje izjavil, da je zelo zadovoljen, ker je imel priložnost videti načrte za svetovno razstavo. Prav tako je predsednik madžarske vlade izrazil svoje globoko zadovoljstvo z obiskom pri vrhovnem cerkvenem poglavarju papežu

Piju XII. Pri tej priložnosti je papež dal vsemu madžarskemu narodu svoj apostolski blagoslov.

Imredy za nemško smer madžarske politike

Budimpešta, 29. marca. t. Havas. Bivši predsednik vlade Bela de Imredy je napisal članek o odnosih med Madžarsko in Nemčijo. Ta članek je vzbudil veliko polemiko v vsem tisku.

Imredy zagovarja v svojem članku mnenje, da naj Madžarska posnema tiste odredbe, ki jih je v nemški notranji politiki podvela nemška vlada, prav tako pa naj Madžarska kar najbolj razumeva poteze, ki jih je v evropski politiki izvedla Nemčija.

Zanimivo je, da je ta članek naletel na odpor pri skrajnih desničarjih in pri pristajalcih vseh ostalih strank. Verjetno je, da bodo morali Imredyevi pristajši z njim na čelu izstopiti iz vladnih strank.

Sah v Budimpešti

Budimpešta, 29. marca. t. Četrto kolo šahovskega turnirja je bilo obenem že predzadnje. V tem sta se bivši svetovni prvak dr. Euwe in jugoslovanski prvak dr. Vidmar sporazumela za remis, dasi je bil dr. Euwe že v boljšem položaju. Neodločena je bila tudi igra med Szabom in Barczom. Balla in Rethy pa sta svojo igro prekinila. Stanje po četrtem kolu: dr. Euwe 3 in pol, dr. Vidmar 3, Barcza 2 in pol, Balla 1 (1), Szabo 1, Rethy 0 (1).

Škofovska konferenca v Fuldi

Bern, 29. marca. t. Švicarski listi pišejo danes, da se letošnja škofovska konferenca nemških škofov ne bo sestala v avgustu, ampak koncem aprila.

Dopisnik lista »National Zeitung« v Berlinu poroča svojemu listu, da bodo škofje sprejeli pastirsko pismo, ki ga bodo nato prebrali v vseh cerkvah.

Konferenca se bo sestala v Fuldi. Na zadnjo konferenco zaradi bolezni ni mogel priti monakovski kardinal Faulhaber, pač pa se bo udeležil aprilske konference.

Premiera jugoslovanske drame v Weimarju

Weimar, 29. marca. AA. DNB: V okviru kulturne izmenjave med Nemčijo in Jugoslavijo so izvajali sredi v nemškem nacionalnem gledališču v Weimarju premiero drame jugoslovanskega pisatelja Milana Begovića »Sreca v burji«. Gledališče je bilo natrpano in uspeh popoln. Med prisotnimi je bil okolišni vodja in namestnik za Turinjo Fratz Baukel z ostalimi predstavniki državnih in strankinih ustanov ter kulturnega življenja Nemčije.

Francoski admiral v Turčiji

Ankara, 29. marca. t. Havas: Francoski kontradmiral Mouren je prišel v Ankaru v posebnem odposlanstvu, ki mu ga je poverila turška vlada. Najprej se bo zadržal v Izmirju, nakar bo odšel v Carigrad, kjer bo končal svoje delo in sestavil svoje poročilo o turški pasivni obrambi na morju.

Gospodarski sporazum med zavezniki in USA

Washington, 29. marca. AA. Reuter: V Washingtonu se naglašja, da bo v najkrajšem času sporočeno, da je zavezniška gospodarska delegacija, na čelu s Gwatkinom in Ristom dosegla skoraj popoln uspeh. Delegacija še vedno nadaljuje razgovore s predstavniki ameriških uradnih krogov. Naglašja, da je dosežen med drugim sporazum o temle:

1. Da Anglija nadaljuje v malem obsegu z nakupi ameriškega tobaka in sadja;
2. da se na vzhodni kanadski obali ustanovi kontrolna postaja;
3. da se izpopolni sistem navy-certa glede ameriških ladij;
4. da se dovoli dobava gotovih nemških proizvodov, ki jih Zedinjene države ne morejo drugod kupiti in da se to blago pregleda v kontrolnih postajah.

Izve se, da je Anglija zavzela energično stališče glede cenzure pošte, zaradi katere je nedavno ameriška vlada napravila v Londonu korak.

Koliko je izgubila Finska

Helsinki, 29. marca. Havas: Včeraj so bili objavljeni prvi uradni podatki o gospodarskih izgubah Finske v zvezi z odstopom finskega ozemlja Sovjetski Rusiji. Glede poljedelstva je Finska izgubila 25.000 ha zemlje, to je deseti del svoje plodne zemlje. To zemljo so obdelovali od leta 1918. Vsako leto je bilo uporabljenih mnogo sredstev in delovnih moči, da bi jo naredili plodnejšo. Toda to izgubo bo Finska prebolela, ker ima še mnogo prostora, ki ga je mogoče obdelati. Kar se tiče industrije, je Finska pretrpela večje izgube. Čez 400 podjetij, v katerih je bilo zaposlenih čez 20.000 delavcev, je prešlo v sovjetske roke. Motorna sila teh podjetij znaša 100.000 konjskih sil, njena proizvodnja pa se ceni na letno 2 milijardi finskih mark. Finska je izgubila 10% svoje industrijske zmogljivosti. Toda k sreči se dajo vse te industrijske pagnoge nadomestiti z zvišanjem delavnosti v ostalih podjetjih. Kar se tiče gozdov, znašajo izgube 11%. To ni preveč, ker je znano, da je Finska za Rusijo najbolj bogata v gozdovih. Kar se tiče rudnikov, je Finska izgubila rudnike železa in bakra v Pitkaranti. Finski strokovnjaki upajo, da bo tudi to izgubo mogoče nadomestiti z najdbo drugih ležišč bakra in železa. Glede prirodnih pognoskih sil je Finska izgubila naprav, ki so dajale 770.000 konj-

skih sil. Največja naprava je bila vodna centrala v Ruhliali. Glavno vprašanje, ki ga mora Finska rešiti, je zaposelitev beguncev. V ta namen bo morala razdeliti med nje okoli 300.000 glav živine ter zgraditi okoli 60.000 kmečkih poslopj in 30.000 mestnih hiš.

Helsinki, 29. marca. AA. DNB: Po dosedanjih cenitvah znaša škoda, katero je Finska utrpela zaradi vojne, okrog milijarde finskih mark. Samo v Aboju cenijo škodo od 30 do 40 milijonov mark. Izve se, da so ladijedelnice in vse ladje, ki so se nahajale v odstopljenih lukah, sedaj preselili na zahodno finsko obalo.

Sovjeti zavlačujejo gospodarska pogajanja s Finsko

Stockholm, 29. marca. t. Reuter. Po vesteh iz Moskve zavlačujejo sovjetske oblasti gospodarska pogajanja s finskiim zastopatvom. Sovjetski trgovski zastopniki hočejo doseči od finskega zastopetva, da bi pristalo na to, da bi lahko Sovjetija uvažala čim več industrijskih proizvodov iz Finske. Vendar pa izjavljajo, da bodo redni diplomatski etiki med Finsko in Sovjetijo kmalu vpostavljeni.

Vajenški dom v Mariboru

Maribor, 29. marca.

Statistika navaja, da je v Mariboru kakih 800 obrtniških vajencev, kar dokazuje, da se število mladostnikov, ki iščejo svojo bodočnost v obrtniškem stanu, stalno veča. Močan dotok obrtniškega naraščaja prihaja v mesto iz bližnje in daljne okolice, kar pač dovolj glasno pravi, da so razmere na podeželju iz dneva v dan bolj take, da ne more preživljati številnega prebivalstva in da si zato podeželje iščejo kruha v obrti, industriji in trgovini. S podeželja prihajajo v Maribor ne le številni, marveč tudi največji vajenci, katerih življenje je marsikje bridko in težko, ker le čestokrat nimajo toliko, da bi mogli dostojno stanovati in se primerno hraniti, poleg tega pa so v moralnem in duhovnem oziru prepuščeni sami sebi in ulici. Tako usodo doživljajo zlasti tisti vajenci, ki pri svojem mojstru nimajo oskrbe in so glede tega prepuščeni lastni iznajdljivosti ali pa večji ali pa manjši pomoči od doma. Če podamo še majhno socijalno sličko, bo dovolj jasno pokazano na razmere, ki tarejo marsikatero mladega slovenskega vajenca. Duhovnik je na potu v šolo srečal mladega vajenčka. Začel je z njim pogovor, ki mu je kaj kma-

obrnike, profesorje, sodnike, duhovnike, ki so kmalu iz nič ustvarili vsaj skromen dom pomoči potrebnim mariborskim vajencem. Društvo se je z mariborsko mestno občino pogodilo in najelo večji del prostorov »Delavskega azila« v Gregorčičevi ulici, ki je do takrat etalo malone prazno, in jih uporabilo za namene vajenškega doma. Poleg doma se sedaj v poslopju nahajajo še prostori Borze dela, ena soba pa rezervirana za azil brezposelnim delavcem. Tudi ta azil oskrbuje društvo odnosno vodstvo Vajenškega doma, s posteljami pa razpolaga mestni socijalno-politični urad.

Prispevki dobrotnikov, med katere je šteti zlasti predsednika senata dr. A. Korošca, prevzvišenega gospoda škola dr. I. J. Tomažiča, banesko upravo in mariborsko mestno občino, so društvu omogočili, da si je hitro nabavila potrebno opremo in tako omogočilo nastanitev vajencev v teh prostorih. Poudariti je treba, da so bili vsi prispevki porabljeni izključno za nabavo opreme za 30 vajencev, danes pa ima dom že opreme za 50 vajencev. To si je vodstvo doma s pravičnim delom samo prigrisnilo. Danes je blizu 50 vajencev deležnih oskrbe in vzgoje v tem domu. Lepo je pa tudi število vajencev, ki ima v domu le hrano in takih, ki se v svojem prostem času zatekajo v dom ter se udeležujejo njegovega družabnega in duhovnega življenja. Mirno se da zato reči, da zajema mariborski Vajenški dom kakih 10 odstotkov vseh mariborskih vajencev, kar je radi posebnih mariborskih narodnostnih in verskih razmer hvala in priznanja vredno ter razveseljivo.

Vajenci, ki stalno bivajo v domu, dobivajo v njem zdravo in zadostno hrano, na razpolago imajo kopalnico, knjižnico, čitalnico z različnimi igrami, radio, vodstvo prireja za nje izlete, na razpolago pa jim je igranje, ki je pa žal le preskromno. Za vzgojo vajencev skrbi duhovni vodja, ki je vse dan med svojimi gojenci in bdi nad njihovim celotnim življenjem. Velika pomanjkljivost doma je v tem, da nima svoje kapelice, ki bi močno olajšala versko vzgojo domu poverjenih vajencev. Duhovni vodja vodi tudi petje ter ima za predavanja na razpolago 200 barvanih diapozitivov.

Za nov »Vajenški dom«

Ko se je zasilni vajenški dom, ki je za mariborske razmere pretesen in nima vseh potrebnih prostora,

rov — kakor smo že poudarili, pogrša hišno kapelo, manjka mu pa tudi dovolj veliko igranje — uveljavil, je bilo radi lažjega pcelovanja na pobudo »Društva za zaščito delavske mladine« ustanovljena posebna zadruga »Vajenški dom« z ulogo, da v Mariboru zgradi čimprej vsem potrebam odgovarjajočo novo poslopje za vajenški dom. Tudi zadruga se je že izkazala s svojim delom. Zastigano ima že zemljišče, na katerem se bo zgradil novi dom, zadruga pa je zbrala že tudi polovico sredstev, ki so potrebna za zidanje. V novem domu bo prostora za 100 vajencev, kar bo povsem odgovarjalo potrebam Maribora.

Vedno bolj se za naše obrtno mladino kaže potreba po letovanjih, katerih je uprav vajenec deležen v najmanjši meri. Zato je zadruga mislila tudi na to, ter si že zagotovila parcelo na Pohorju in tam zgradila dom, kamor bodo mariborski vajenci poleti hodili na prepotrebne oddih. Tako letovanje je društvo za zaščito vajencev organiziralo že v preteklem poletju. Ker društvo seveda še ni imelo svojega počitniškega doma, si je moralo prostor najeti pri pohorskih kmetih, vendar je letovanje povsem uspelo, zlasti zato, ker so bili oskrbeni stroški zelo nizki in so zato tudi najprejnejši mogli na počitnice.

Odmev v javnosti

Rekli smo že, da se je iz vseh stanov mariborskega mesta takoj ob ustanovitvi društva za zaščito delavske mladine našlo dokaj moč, ki so z vso požrtvovalnostjo delali za ustanovitev in razvoj vajenškega doma. Društvo ni imelo namena svojega dela obsežati na veliki zvon in zato javnost ni toliko vedela za delo te institucije. Pač pa je vodstvo doma zlasti epocetka neprijetno občutilo, da mnogi iz vrst obrtnikov ne znajo pravilno ceniti dela te ustanove. S časom pa se je tudi to jelo spreminjati, ko so začeli opažati, kako blagodejno vpliva vzgoja v domu na vajence. Kmalu so se tudi taki neverneži prepričali, da je Vajenški dom tudi obrtništvu v korist, ker mu v delavnice pošilja telesno in duševno zdrav naraščaj. Vodstvo doma meni, da je sedaj že led prebit, želi si le še večjega zanimanja in razumevanja pri obrtnikih, zlasti tistih, ki jim je mar do verske vzgoje obrtniške mladine. Če se bo ta želja izpolnila, bo pač mogoče, da bo kmalu zrasel nov vajenški dom, iz katerega bo izhajal naraščaj, kakršnega si je v našem obrtništvu le želeli.

Delavski azil, v katerem je nastanjen Vajenški dom

ku pokazal vso bedo tega mladostnika. Sirota je, brez staršev. Pred leti je bil v banovinskem dečjem domu, odkoder so ga po končani ljudski šoli poslali na kmeto v Apače, odtam pa je odšel v uk k nekemu mojstru, ki mu pa ni mogel dati oskrbe. Dobrotniki, ki bi mu to oskrbel, ni našel. Sel je na cesto in končno prišel v Maribor. Jedel je, kar si je prideral, prenočeval pa je v mariborski okolici po hlevih. Tako je vajenček duhovniku opisal svojo bridko usodo. Duhovnik se je za fanta zavzel, mu oskrbel podporo od oblasti, s katero mu je bilo omogočeno, da je bil sprejet v mariborski vajenški dom, kjer sedaj živi mladega človeka primerno življenje.

Mislimo, da nas doslej navedeno opravičuje, da v našem listu posvetimo nekoliko pozornosti tihemu, pa vztrajnem delu Vajenškega doma v Mariboru, ki vkljub svojim pomanjkljivim prostorom vestno izvršuje svoje socijalno in moralno poslanstvo med mariborskimi vajenci, ki so v tej instituciji dobili svoj drugi dom.

Misel vajenških domov

Misel vajenških domov je nastala pač valed tega, ker je življenje kazalo na dejstvo, da se po mestih zbira vedno večje število vajencev iz podeželja, ki so odtrgani od rodbinskega ognjišča, pa zato nimajo ne potrebne telesne, še manj pa seveda moralne vzgoje. Delavnica, razna društva in obrtna nadaljevalna šola ne morejo mladega vajenčka v toliki meri zajeti, da bi mu nudila dovolj gnotne in moralne opre. Valed tega, pa tudi zato, ker mlad vajenec še nima svojega stanovskega ponosa, ker se radi umazane in raztrgane obleke čuti manjvrednega, se v njem kaj radi porušijo moralni stebri, ki jih je prinesel od doma, iz česar se razvijajo mnoge tragedije teh mladih življenj.

Iz takih razmer mestnega obrtnega naraščaja se je rodila misel vajenških domov, ki bi naj vajencu dali vse, kar za svoje življenje potrebuje: zadostno in tečno hrano ter zdravo stanovanje in vse kar potrebuje za svoje duhovno življenje, predvsem kapelo, ki naj vajencem v domu omogoči versko življenje in skupno obhajanje praznikov. Seveda v vajen. domu ne bi smela manjkati knjižnica, klubski prostori z različnimi igrami, pa tudi primerno igranje. Vse to naj bi bilo na razpolago vajencem ob prostem času, zlasti pa v nedeljo, ko morajo fantje po zakonitih določilih biti prosti dela, v čemer se pa tudi v Mariboru žal prepogosto greši in se vajenci vkljub izrecnim določilom zaposlujejo tudi ob nedeljah. Take razmere in socijalni čut nalažata vajenškim domovom še dolžnost, da tudi svojim gojencem kolikor največ mogoče socijalno zaščito, kar je pač nujno potrebno, če pomislimo, da so tudi v Mariboru še slučaji, ko mora vajenec delati do 13 ur na dan. Take razmere seveda ne kličejo po pomoči le s strani socijalnih organizacij, marveč tudi in predvsem oblast, ki bi se v tem oziru morala bolj brigati za točno izvajanje socijalne zakonodaje.

Društvo za zaščito delavske mladine v Mariboru

L. 1937 je bilo v Mariboru ustanovljeno »Društvo za zaščito delavske mladine«, ki je k delu hitro pritegnilo moze iz vseh stanov mariborskega mesta:

Zaščita proti letalskim napadom z gradnjo zaklonišč

V sodobni vojni moramo računati s tem, da imamo poleg fronte na bojišču tudi fronto v zaledju. Zato moramo organizirati obrambo proti napadom z letali tudi izven operacijskega prostora. Ta zaščita je odvisna od načina letalskega napada. Letala uporabljajo namreč poleg vžigalnih bomb ter bomb z bojnimi strupi in plini zlasti razstrelilne rušilne bombe. Pri protiletalski zaščiti gre tedaj zato, kako zavarujemo sebe, pa tudi živino in drugo imovino pred učinki bombnih napadov. V tem članku govorimo v glavnem o zaščiti zoper rušilne bombe. Proti učinkom teh bomb se zaščitimo s skrivanjem v naravnih jamah in rovinah ter v nalaže v ta namen prirejenih ali zgrajenih zakloniščih. Da ščitijo ta tudi proti bojnim strupom in plinom, so potrebne posebne priprave. Graditi zaklonišča, so obvezni javni in zasebni uradi in ustanove, dalje posestniki obrtno-industrijskih podjetij ter velikih (večjih) neobrtinskih zasebnih zgradb. Kaj je velika zgradba, o tem nima uredba o zaščiti pred napadi iz zraka nobene določbe. Zaradi tega je bilo to vprašanje ponekod rešeno v tem smislu, da je pristevati k velikim zasebnim zgradbam hiše, ki imajo določeno število nadstropij in določeno poskev. Ker pa so posamezne stojteče hiše manj ogrožene, kakor skupinsko ležeče, so bila po izvršenem posvetovanju z interesiranimi krogi v tem pogledu izvedena sledeča navodila poklicanega oblastva za dravsko banovino:

»Skladno s čl. 17 t. 3 že imenovane uredbe je smatrati, da obstoji obveznost protiletalske zaščite načelno le v večjih, strnjeno naseljenih krajih. Katere naselbine je pristevati k takim krajem, je presojati individualno, vendar pa mora v dotičnem kraju ležati strnjeno večje število stanovanjskih hiš (skupinski sistem). Pri presoji tega vprašanja je treba tudi upoštevati še druge momente: ali se nahajajo v kraju ali v neposredni bližini železniška postaja, važno cestno križišče, mostovi čez večje vode, industrijska podjetja, ali sicer važni objekti. Na drugi strani pa nudijo nekaj zaščite tudi gozdovi, ako se nahajajo v neposredni bližini naselja.

V vsakem strnjeno naseljenem kraju pa so redoma razen hiš, ki leže v skupinskem sistemu, tudi hiše, v redkem (vrtnem) sistemu. Ker so po letalskih napadih v glavnem ogrožene le skupinsko ležeče hiše, morajo biti le pri teh prirejena ali zgrajena potrebna zaklonišča, ali vsaj pokriti jarki. Obveznost izgradnje zaklonišč in event. maskiranje zadeva tedaj le posestnike takih hiš, to pa brez ozira na to, ali predstavljajo posamezna hiša veliko (večjo) zgradbo ali ne.

Posestnikom hiš, ki se nahajajo v redkem (vrtnem) sistemu ali na periferiji, pa se izgradnja zaklonišč v njihovem lastnem interesu samo priporoča.

Postopek pri izvedbi predpisa

Krajevni odbori, kjer teh ni, občinski odbori imajo v 14 dneh izvesti kategoriziranje vseh krajev v njihovem območju, ako se to še ni zgodilo, in sicer po teh vidikih:

a) Ali gre za večji, strnjeno naseljeni kraj?

b) V pozitivnem primeru, kateri krajevno točno označeni, oziroma po hišnih številkah določeni deli kraja so taki, da leže hiše v skupinskem (blokovanem) sistemu, in kateri krajevni deli so taki, da leže hiše v redkem (vrtnem) sistemu?

Seznana hiš, kategoriziranih po teh vidikih, mora občina razpoložiti v občinski pisarni ter to objaviti na občinski deski in razglasiti tudi na drug krajevno običajen način. Po izvršeni objavi je treba pristopiti k sistematskemu izvajanju prireditve oziroma gradnje zaklonišč. V tem pogledu naj se izvede in upošteva naslednje:

Posebna občinska komisija (v večjih občinah posluje več komisij), katere člani so: zastopnik občine oz. krajevnega odbora, zastopnik gradbenega odbora (po možnosti stavbni strokovnjak) in zastopnik gasilske čete, naj pregleda vse stavbe v skupinskem ozemlju in določi ob prisotnosti hišnih gospodarjev na mestu samem način zavarovanja proti napadu iz zraka. Kjer bo možno, prirediti obstoječe kleti ali podprtilice v zaklonišče, tam naj poslujoča komisija ali občina ne zahteva predložitve posebnih, predpisano podpisanih

Rdeči teror v zahodni Ukrajini

Zastopnik neke velike zahodno-evropske tvrdke na vzhodnem Poljskem, ki se je nedavno po daljšem bivanju v zahodni Ukrajini vrnil v zahodno Evropo, izbrnno poroča o položaju v tem delu vzhodne Poljske.

Ko so sovjetske čete prišle na Poljsko, so oznanile, da bodo osvobodile svoje ukrajinske brate izpod poljskega jarma. Ko je ukrajinska mladina hotela razviti rumeno-modro narodno zastavo Ukrajine, so izšle prve prepovedi. To je bil le uvod dolge vrste ukazov za zasluženje ukrajinskega ljudstva. Celo pripadniki boljševiškega mišljenja med ukrajinskimi delavci in kmeti pravijo danes, da so prišli z dežja pod kap. Neki beraško oblečeni ruski vojak je zaspeetal ženi na cesti, ko je šlo vojaštvo mimo: »Mamica, če bodo z vami tako ravnali, kot so z nami, boste pretočili še mnogo solza.«

Starejši četovodja iz Kijeva se je izrazil v pogovoru s kmetom, kjer je bil nastanjen: »Jaz sem učitelj. Kako je postalo pri nas življenje pusto in prazno, odkar so umolknil vsi zvonovi!« Neki rdeči vojak pa je dejal kmetu: »Zahodna Ukrajina bo postala kakor tele cunje — in je pokazal svojo razcefrano sraceo. Splošno pa ruski vojaki molčijo, saj se bojijo ovaduhov v lastnih vrstah. Med pogovorom na neki kmetiji, je gospodar vprašal ruske vojake, ali je bila pri njih lani res lakota. Enoglasno so zavpili: »To je laž!« A potem je neki vojak zaspeetal: »Vse, kar ste slišali o lakoti v sovjetski Ukrajini, je resnica. Taka lakota je bila, da so ljudje pobijali pse, a psi so napadali ljudi.«

Polagoma se je razvnel zagrizen boj proti veri in Cerkvi. Brezbožniški glasniki o vsaki priliki hvalijo svojo novo »vero« v zmago tehnike in žalijo verska čustva pravovernega ljudstva. Hudo je to, da rdeči vojak ne veruje v Boga, pač pa v hudiča. Kmetu, ki je hvalil veliko učnost svojega pastora, je značilno odvrnil brezbožnik: »Škoda! Če bi bil postal inženir, bi zaslužil na kupe denarja, tako pa se mora preživljati z milodari, ki si jih ob nedeljah nabere v cerkvi!«

Morda je ravno za Vas

Radensko sdavilno kopališče najboljše, ker je po mnogih zdravilnih sestavinah najmočnejše v Jugoslaviji!

Sedaj imate dovolj časa, da proučite prospekte raznih kopališč in da si izberete ono, ki Vam po svoji zdravilnosti najbolj ustreza! Prospekte pošilja zastoni, rado in z veseljem!

Uprava Radenskega zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

načrtov, ampak samo namenu ustrezajočo izjavo oz. opis prireditve zaklonišča. Redne načrte je treba zahtevati le pri gradnji betonskih zaklonišč in večjih prizidkov.

Kako je opremiti in zgraditi razne vrste zaklonišč, o tem podaja navodila zlasti četrti del pravilnika o zaščiti pred napadi iz zraka v prvem oddelku »Gradnja zaklonišč«, Sl. list št. 616/96 iz leta 1939, dalje knjižica inž. Stan-kota Dimnika »Kako naj si uredimo naše domove za obrambo pred letalskimi napadi.«

V danem primeru bo kazalo zgraditi (zlasti na deželi) vsaj pokrite järke, ki bodo varovali proti drobem razstrelilnih bomb in izstrelkom lastne protiletalske artiljerije, ne pa seveda proti rušilnim bombam. V nekaterih primerih bodo posestniki zaradi lege njih hiš primorani zgraditi skupno zaklonišče za več hiš. Ako tudi to ne bo mogoče, bodo navezani samo na javno zaklonišče.

Kdo izdaja ukrepe in odločbe?

Organi, ki izdajajo ukrepe po tem razpisu, so že navedeni. Da se more v danem primeru izvesti izvršitev predpisov o gradnji zaklonišč tudi prisilno v smislu §§ 161. in 162. zakona o občem upravnem zastopanju, mora pristojno oblastvo po potrebi izdati tudi formalno odločbo. Pri odločanju o gradnji oziroma prireditvi zaklonišča je za izdajo odločbe pristojno gradbeno oblastvo I. stopnje, za izdajo odločbe v drugih stvareh pa obče upravno oblastvo. I. stopnje (sresko načelstvo, mestno poglavarstvo), ako ni kaka zadeva pridržana n. pr. banu. (§ 4 Z. u. p.). Pritožbam proti prvostopnim odločbam se ne sme odločiti odločilna moč. Pritožbe je vlagati pri prvostopnem upravnem oblastvu, v rešitev pa jih je pošiljati stavbnemu oblastvu II. stopnje, v nestavnih zadevah upravnemu oddelku kralj. banske uprave.

Splošna navodila

Stroški postopanja. V javnem interesu naj trpe občine morebitne komisijske stroške same, razen pri gradbi betonskih zaklonišč. Stroške za prireditve oziroma postavitev zaklonišča pa nosi po sedaj veljavnem predpisu hišni lastnik (čl. 18/7 uredbe). Komisijski ogled naj se izvrši le v neobhodno potrebnih primerih.

Kar se posebej tiče izgradnje protiletalske zaščite v javnih poslopih (drž., banov., občinskih) je skrb za to v glavnem naložena starešinam dotičnih podjetij in uradov, ki jim pa morajo krajevni odbori s svojim sodelovanjem biti v pomoč (čl. 8 t. 2 že imenovane uredbe).
Dr. O.

Umor Hribernika pred pojasnitvijo

Ježica, 29. marca.

Dne 21. t. m. dopoldne je, kakor smo že obširno poročali, našel hlapec posetnika Ivana Kregarja iz Savelj na nivi v bližini Kleč moškega mrtveca v gnoju, ki je pokrival jamo, v kateri je bila spravljena pesa in repa Sodna komisija je dognala, da je bil mrtvec umorjen tako, da je bil udarjen za tilnik, nato pa zakopan v gnoj. V mrtvecu so spoznali I. Hribernika, nezgodnega invalida, doma iz Horjula Ježen-eki orožnik, podpirani od ljubljanske policije, so uvedli poizvedbe, ki so prinesle pozitivne uspehe. Zbrani so bili od varnostnih organov važni indici, ki so kazali, da je bil Hribernik žrtve tihotapcev saharina. Umorjeni je kupoval od tihotapcev saharina. Razpolagal je večkrat z večjimi vsotami denarja. Kakor je verjetno, je bil Hribernik že januarja izvaljen v bližino Kleč pod pretezo, da mu bo tja prinesel tihotapec večjo množico saharina. Hribernik je odšel tja v spremetvju neke osebe. Zadnje dni je bilo zaradi euma umora Hribernika aretiranih več oseb. Preiskava se z največjo natančnostjo nadaljuje. Vse kaže, da bo umor pojasnjen in morilec razkrinkan. V interesu preiskave za enkrat ni mogoče objaviti podrobnosti, niti ne imen aretirancev.

Besedica „jaz“ na jeziku državnikov

Nekemu dijaku iz Newyorka se je ljubilo, da je sešel, kolikokrat imajo moderni državni besedico »jaz« v svojih govorih na jeziku. Za to je v poslednjih petih letih preštudiral govore, ki so jih imeli Hitler, Mussolini, Roosevelt, Daladier in Chamberlain in je dognal:

Hitler reče za vsako svojo 54. besedo »jaz«.

Mussolini jo izreče za vsako 83. besedo.

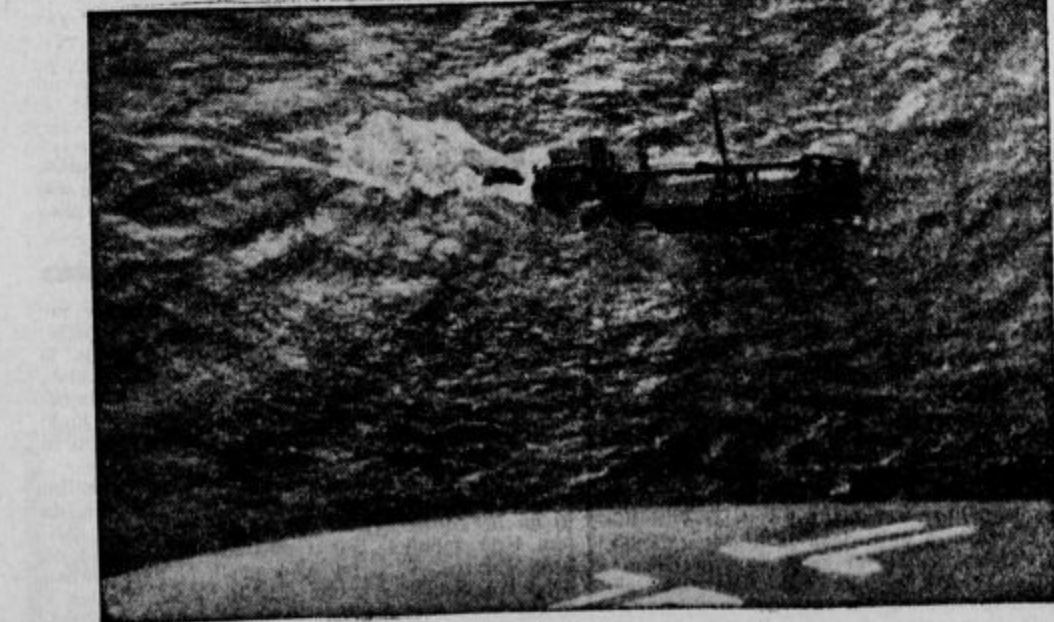
Roosevelt se oglasi z »jazom« za vsako 100. besedo. Najbolj skromna sta Daladier in Chamberlain, Medtem ko Daladier vplete za vsako 234. besedo še besedico »jaz«, pa Chamberlain izgovarja to besedico še najmanjkrat — in sicer za vsako 250. besedo.

Krvno sorodstvo

Ko je kraljica Viktorija priredila na dvoru pojedino v čast havajske kraljice, ki je bila na obisku v Londonu, se je inozemsko Veličanstvo obrnilo k svoji gostiteljici, rekoč: »Ali sploh veste, Veličanstvo, da se pretaka angleška kri po mojih žilah?«

Kraljica Viktorija se je vse presenečena ozrla v temnopolito tukjo in šele čez čas je mogla do besede: »Kako pa to mislite? Le kako naj bi se angleška kri pretakala po vaših žilah?«

»Kar lahko.« se je zasmejala havajska kraljica in je ljubezljivo pokazala zobe: »Moj ded je bil jako hud človek. On je bil eden od tistih, ki so požrli našega kapitana Cooka!«

Bombni napad na ladjo.

Največja senzacija sezone!
Jonny Weissmüller
 in šestletni žudežni deček John Sheffield
KINO UNION
 Telefon 22-21

Najnovejša pustolovščina kralja džungle! Akrobacije, ki jih izvaja njegov mali sinko!
 Napete borbe z zvermi in divjimi plemeni pragozda! Fantastični posnetki pod vodo!
 Ukročen slon in udomačena opica — prijatelj tarzanovega sina!

TARZAN in njegov sin

Predstave ob 16., 19. in 21. uri — Zaradi ogromnega zanimanja za ta film priporočamo nabavo vstopnic v predrožja!

Droline novice

Koledar

Sobota, dne 30. marca: Janez Klimak, opat; Kvirin, muč. Zadnji kraček ob 17.20. Herschel napoveduje lepo vreme.

Nedelja, dne 31. marca: I. povelikonočna nedelja, bela nedelja; Benjamin, muč. — V marecu je zrastle dan za eno uro 38 minut. V aprilu bo zrastle dan za eno uro 29 minut.

Novi grobovi

† Marija Klinar

Pri svojem sinu - g. dr. Tomažu Klinarju, stolnem kanoniku in stolnem župniku v Ljubljani, Pred škofijo št. 12 je včeraj zjutraj ob 5 umrla blaga gospa Marija Klinar, dobra Martinčeva mama iz Plavškega rova pri Jesenicah. Ošla je v večnost močna žena in junaška mati, ki je vse svoje življenje posvetila sreči svojih v ljubezni božji in v strahu božjem — vzgojenih otrok.

L. 1861 rojena Marija Smolec, iz dobre krščanske družine na Hrušici pri Jesenicah se je poročila z mladim, trdnim posvetnikom Blažem Klinarjem v Plavškem rovu. Svoj zakon sta postavila na trdni temelj krščanskega življenja in Bog jima je dal obilen blagoslov. Družina je narasla in z njo stroški za vzgojo in skrb za bodočnost otrok, pa je bilo kljub temu še vedno dosti kruha za vsakega reveža, ki je potikal na gostoljubna vrata pokojne gospe; nihče ni odšel prazen.

V najlepši življenjski sreči pa je prišla nad gospo Marijo težka preizkušnja. L. 1901 je po kratki bolezni umrl mož Blaž, komaj 43 let star. Težko breme je tokrat dobra mati morala sprejeti na svoje rame, skrb za gospodarstvo in skrb za deset otrok, izmed katerih je bil najstarejši, gospod kanonik, šele v 5. razredu gimnazije. Pa ni klonila. V zaupanju na božjo previdnost in pomoč je junaško vztrajala in sama vodila gospodarstvo, da so bili vsi otroci preskrbljeni. Danes zavzemajo vsi dobra mesta, najstarejši sin je stolni kanonik, najmlajša hči č. m. Marija je prednica uršulink v Školji Lok. Med svetovno vojno je prišla nova preizkušnja. Sinovi so morali v vojsko, pa jih je njena molitev spremljala in vse brez najmanjše nezgode pripeljala nazaj.

Ko je zadnja leta nekoliko oslabela, so ji hvaležni otroci skušali pripraviti čim lepo življensko jesen, vsi so jo hoteli imeti pri sebi. Rada je obiskovala njihove družine in bila vsa srečna med vsem 50 vnukov in vnukinj, katere kar očito spremlja njen materinski blagoslov.

Pokojna gospa Marija je zadnja leta poletne mesece preživela na domu pri sinu Francetu, zimsko dobo pa pri sinu g. kanoniku v Ljubljani. Vsa je bila vdana v voljo božjo in iz njenih ust ni prišla nobena beseda pritožbe nad slabostmi starosti. Samo eno jo je bolelo, ker namreč ni mogla več hoditi v cerkev. Pa ji je Bog tudi v tem oziru postal tolažbo. Sv. oče Pij XII. je dovolil, da se poleg njene sobe postavi oltar in tako je zadnje štiri mesece življenja bila vsak dan pri sv. maši in prešla sv. obhajilo iz sinovih rok. Vse njeno življenje je bila služba božja. Molitvenik in rožni venec sta bila njena neločljiva prijatelja in ko so se včeraj zjutraj zbrali ob njeni postelji sinovi in hčere in molili rožni venec, je ona sama glasno odgovarjala in se z molitvijo rožnega venca preselila v večnost. Truplo pokojne gospe bo v ponedeljek pokopano na jesejskem pokopališču, kjer bo ob strani moža pričakovalo angelski poziv k vstajenju in večnemu življenju. Zalujocim naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je po dolgi bolezni umrla gospa Ivana Robida. Pogreb bo v nedeljo ob 4 po-

Kaj pravite?

Bral sem oglas: »Akademik (!) želi spoznati damo, nesrečno v zakonu.« Zgrazam se nad takim izročkom mladega rodu, ki dela nečast do- bremu slovenskemu ljudstvu in meče še posebej grd madež na akademsko mladino, katero smatramo nekako bolj vzvišeno, idealno, nadebudno in od katere pričakujemo boljše bodočnosti. Nimam besede, s katero bi dovolj odigral tako sramoto! Pa take in podobne glasove beremo lahko večkrat. Ali pa so že kdaj pomislili gospodje okrog tiskovne cenzure, da gre tu za javno pohujšanje, ki je celo kaznivno po kazenskem in tiskovnem zakonu? Taka nesramna vaba ne bo morda učinkovala samo na dolžno »nesrečno« poročeno damo, ki ulegne eventualno reagirati, temveč ulegne tudi kvarno vplivati na srečne zakonske žene in može. In v kako velikem obsegu in s kakšnimi bridkimi posledicami se ulegne razpusti ta kvarni vpliv, ako dan za dnem objavljajo take vinarje — saj ne morem tega lepše imenovati?

In kaj naj poročimo o časopisju, ki objavlja take oglase? Za nekaj dinarjev, pa tolikšno pohujšanje! — Gospod urednik, ki zastopate dober tisk in ga zagovarjate, kaj pravite Vi o vsem tem? Prepričan sem, da se tudi Vi in mnogi drugi sgrazate s ogorčenjem! — Ako je kaj takega dopustno v »modernih« velemljih, kjer je najti vsake vrste gnulobe in smrada, je to obsojati; toda pri majhnem in revnem, a dobrem slo- venskem ljudstvu je treba kaj takega na vsak način prepovedati!

poidine iz hiše Zalošči Hrenova ulica 6 na pokopališču k Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč! Zalujocim naše iskreno sožalje!

Osebnostne novice

— Poroka. Na velikonočni ponedeljek sta se poročila v Smartnem pri Litiji g. Vračko Tone in gđ. Slavka Repina. Poročil ju je nevestin bratranec univ. prof. g. dr. Ignacij Lenček. Mladima novoporočencema želimo na novi življenjski poti obilo božjega blagoslova.

— V Sv. Križu pri Rog. Slatini sta se poročila v sredo, 27. t. m. g. Sajko Anton iz Rajnkovca pri Rog. Slatini in Krumpak Amalija iz Rjavice. Oba sta iz uglednih zavednih katoliških hiš, odločna in dolgoletna delavca v vseh naših prosvetnih in telovadnih društvih. G. Sajko je razen tega tudi podžupan, predsednik krajevne JRZ, vnet sodelavec v raznih gospodarskih društvih itd. Poročne obrede je izvršil g. nadžupnik Vajda Julij. Novoporočencema želimo obilo božjega blagoslova in sreče!

V nedeljo, dne 31. t. m., ne bo shoda v Strazišču pri Kranju in v Cerkljah na Gorenjskem, ker je g. minister dr. Krek nujno zadržan.

— Lepa akademija v počastitev Otona Zupančiča v Čačku. Društvo »Dom in šola na državni gimnaziji v Čačku v drinski banovini«, bo priredilo 31. marca v slavnostni dvorani gimnazije akademijo, posvečeno pesniku Otonu Zupančiču. Redke so take akademije na našem bratskem jugu in zato je tem bolj razveseljiv pojav, da so prav dijaki na gimnaziji v Čačku pripravili lep spored iz del Otona Zupančiča. Na ta način bodo vsi številni poslušalci iz Čačka, ki bodo prihiteli poslušati svoje drage, lahko spoznali življenje in delo našega pesnika. Na akademiji bo o Otonu Zupančiču predavala profesorica gđ. Radovič Margita, učenci in učenke pa bodo recitirale »Kadar se Ciciban joče«, »Ciciban in čebela« in »Vseh živih dan«. Zupančičevo: »Jaz mam pa konjca belega« bo pela učenka 3. razreda. Med posameznimi točkami bo igral dijaški orkester, za zaključek pa bo »Ples cvetja«, ritmična vaja na napev slovenske narodne pesmi. Priprani smo, da bo lepi zglede čačanske gimnazije našel obilo posnemovalcev, kar bo le koristilo medsebojnemu spoznavanju in medsebojni ljubezni.

— Sošolci † Jožeta Kastelica, ki je dne 8. marca t. l. tragično umrl v Argentini, se vabijo, da opravijo zanj po tri sv. maše, kakor smo se dogovorili ob odhodu iz semenišča. — J. J.

— Zletniški vlak ob nedeljah. Smučarje in turisti opozarjamo na zletniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.40. Za povratek je pa zletniški vlak oni, ki prihaja v Ljubljano ob 22.10. Oba vlaka, jutranji in večerni, imata zvezo z Bohinjsko Bistrico in Ratcemaj-Planico.

— Nov dom za onemogle v Stanečičah. Občina St. Vid nad Ljubljano je dogradila v Stanečičah lepo urejen Dom onemoglih, ki bo v nedeljo, dne 31. marca ob pol 12 blagoslovljen. Blagoslovitev bo opravil g. župnik in dekan Valentin Zabret. Z novim domom je šentvitska občina, ki je znana po svoji delavnosti, dokazala, da ima polno razumevanje za težke naloge sodobnega socialnega skrbstva in da se za izvršitev socialnih nalog ne plaši niti težkih gmotnih žrtv.

— Pri saprtju, motnji v prebavi, vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Frans-Josefa« grenčice.

— Duhovnikom — predstojnikom cerkva je škof. ordinariat odobril nakup Poročila o kongresu Kristusa Kralja za cerkevne in župniške knjižnice iz cerkvenih sredstev. Cena knjižic v subskripciji 55 din vez, 40 din broš izvod. Naroča se pri škof. ordinariatu v Ljubljani.

— Podvezni mladčevski svet bo jutri v ponedeljo, 31. t. m. ob 9 popoldne v starešinski sobi Akademskoga doma v Ljubljani. Ljubljanske okrožja morajo poslati vse okrožne odbornike za mladce in naraščajo, ostala pa po dva. Iz okrožij pa, kjer se ni mladčevskih odborov, pa naj pridejo g. duhovni vodje. — Ljubljanskega podveza.

— Za »pirhe« slepim otrokom so poslali upravi zavoda za slepo deca v Kočevju nameščenec gen. ravn. jugoslovanske zavarovalne banke Slavije v Ljubljani lep dar v znesku din 243. Zavodska uprava se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje!

— Vode so narasle. Iz Brežic so včeraj brzojavili hidrotehničnemu odseku v Ljubljano, da je tam Sava pri vodomeru na Čatežu ob 7 narasla za 215 cm nad normalo. Zadnji mokeri sneg je začel naglo kopneti, posledica je, da naraščajo potoki in reke. Sava je pri Črnučah narasla za 1 m nad normalo. Razni jarki na Barju so bili včeraj popolnoma zvrhani. Hitro narašča tudi Ljubljanka. Pritoki Ljubljance so zvrhani. Večje nevarnosti za povodnji v naših krajih ni, pač pa na Hrvaškem in v Slavoniji.

— Kakšen je bil sušec druge leta. V letu 1929, ko je divjala najhujša zima, ko so januarja in februarja besneli snežni viharji, je bil tudi sušec še vedno zelo mrzel in snežen. To leto so v marcu bili še hudi snežni meteži, pozneje, ko se je sneg naglo začel tajati, so nastopile povodnji. Marec je bil drugače drugo leto v pogledu vremena boljšji. Meteorološki zavod je lani v marcu zaznamoval 8 deževnih dni. Padlo je 47,5 m/m dežja. Od 10. marca naprej je bilo prav lepo in toplo vreme. Imeli smo prav na 29. marca lani +16,4 stopinj C toplote. Marec leta 1938 je bil pa še lepši in toplejši. Imel je samo 4 deževne dneve in je padlo vsega 30,4 m/m dežja. Prav 31. marca predlanskim je nastopila vročina. Meteorološki zavod je ta dan zaznamoval najvišjo temperaturo +25,4 stopinj C. Letos smo zaznamovali 8 deževnih dni in je v tem času

bilo nad 85 m/m padavin, samo včeraj v 24 urah 39,4 m/m.

— Da boste stalne zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in slinno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Na Forminu zopet požar! Iz Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji smo prejeli: Kakor smo poročali v »Slovencu« z dne 29. t. m., je bil na Forminu 25. marca zvečer požar. V sredo zvečer krog pol 11 je prebivalce na Forminu zopet zbudil gasilski rog. Gorela je hiša, last g. Veldina Antona iz Gorišnice. V hiši je imel najemnika Rožkarja. Ker je bila hiša lesena in s slamo krita bi gotovo do tal pogorela, ako ne bi bili gasilci iz Formina takoj na kraju požara ter požar s pomočjo gasilcev iz Čvetkovec, ki so tudi prihiteli s svojo motorko, pogasili. Pri reševanju se je močno opeklo po rokah in nogah Rožkar Franc, sin najemnika. Skočil je v hišo, da bi rešil, kar bi se dalo, pri tem pa ga je pokopal pod seboj goreči tram in mu zažgal obleko. Zelo opečenega je g. Drevenšek, mesar od sv. Marjete, zapeljal s svojim avtomobilom v ptujsko bolnišnico. Splošno sodijo, da je bil požar v obeh primerih podtaknjen.

Po državi

* Pri Petrogradu so narasle vode podrla nasipe. Zaradi neprestanega deževja in naglega topljenja snega na Madžarskem so glavne reke v naši Vojvodini močno narasle in groze s povodnjami. Donava je na Madžarskem narasla za nadaljnjih 25 cm, na našem ozemlju pa za 8 cm, tako da je dosegla že višino 688 cm nad normalo. Begej je narasel za 270 cm in je pri Petrogradu na dveh krajih prodrl obrambne nasipe. Prebivalci so morali sredi noči zapustiti hiše. Toda je došel porušila štiri poslopja, ogrožena pa so še številne druge stavbe, ker voda še stalno narašča. Ker je bil nasip prebit, se je sicer stanje vode znižalo na 14 cm, toda že v teku noči je Begej spet narasel ter je v okolici Sente poplavlil velik predel sadovnjakov in vrlov. Tisa je v okolici Kanize poplavlila še nadaljnjih 2000 oralov zemlje. V Novem Bečeju je Tisa poplavlila okrog 3000 oralov plodne zemlje. Škoda, ki jo je povzročila dosedanja povodenj, se ceni na dva milijona dinarjev.

* Oče desetih otrok utonil. Kmet Stjepan Kalinič se je tle dni vračal s trojico znancev domov v Bočkovec pri Virovitici. Šli so ob potoku Karašica. Naenkrat je Kaliniču spodrsnilo in padel je v narasli potok, kjer je utonil. Prijatelji mu niso mogli pomagati, ker je breg potoka na onem mestu zelo strm. Kalinič zapuščena žena in deset nepreskrbljenih otrok.

* Zemlja se podrila v klet. V Bački Topoli pri Somboru je prišlo v nekem vinogradu do hude nesreče. Delavci, med katerimi je bil tudi lastnik vinograda Mikoš Zavodski, so kopali klet. Ko so bila dela že skoraj končana, je neki delavec, ki je stal zunaj, začutil, da se mu umikajo tla pod nogami. Zakričal je na vse grlo dvema, ki sta stala v kleti, naj se umakneta, toda bilo je že prepozno. Velik plaz zemlje se je vdrl v klet in zasul oba. Tovaršiji so jima brž prikočili na pomoč in res se jim je posrečilo, da so enega delavca odkopali še živega. Čez četrte ure so odkopali še lastnika Mikoša Zavodskega, ki pa je bil že mrtev, ker se je pod zemljo zadušil.

* Beračica zapustila 40.000 din premoženja. V vasi Kopanici blizu Djakovca je umrla 70 letna beračica Ruža Stevanovič, ki je zapustila imetje 40.000 din. Ruža se je od svoje rane mladosti preživljala s prosjačenjem in poleg tega se je bavila tudi z mazaškimi poslom. Z uroki in raznimi rastlinami je zdavila bolne ženske in pri tem precej dobro zaslužila. Zivel pa je zmerom v veliki bedi. Pred nekaj meseci je zbolela in dolgo časa prosila, da bi jo kje sprejeli pod streho. Toda vsakdo se je bal njene nadlege. Naposled se je je usmili revna kmetica, ki je skupno z neko ciganko negovala beračico pred smrtjo. Ko je beračica umrla, se je zbrala velika množica rado- vednežev, ki so hoteli videti, kakšen bo njen pogreb. Ko so vrgli starkino uborno ležišče na dvorišče, je bila med drugimi čunjami tudi umazana vrečica, ki je bila precej težka. Ko so jo odprli, so našli v njej 160 zlatih dukatov, kar predstavlja vrednost 40.000 din. Zdal pa so se naenkrat oglašili razni ljudje, češ, da so daljni sorodniki beračice in da so jo v njeni bedi podpirali. Toda slednjijo so z intervencijo občinskih oblasti napravili tako, da sta si dukate razdelili siromašna kmetica in ciganka, ki sta pred smrtjo negovali beračico.

* Blivši trgovski ataše aretiran zaradi tihotapljenja valut. Belgrajska policija je zaprla bivšega trgovskega atašea v Kairu Gavra Teodoroviča, ker je osumljen, da je na debelo tihotapil valute. Pri preiskavi njegovega stanovanja so našli 5000 dolarjev, o katerih je Teodorovič trdil, da jih je preskrbel za prejšnjega ravnatelja »Air France« Edvarda Zambonija. Zamboni pa je pri zaslišanju izjavil, da je Teodoroviča samo prosil, naj mu preskrbi švicarske franke, ki bi jih rad poslal svoji oboleli materi v Švico. O dolarjih pa Zamboni ni hotel ničesar vedeti.

* Založila uboge žene. Deset dolgih let je žena kmeta Gjorgija Stojadinoviča v vasi Jošanica, okraj Požarevac, prenašala nepopisno trpljenje ob strani svojega surovega, pijačiče udanega moža. Nazadnje je pa bilo potrpljenje mučene žene konec. Ko je prišel na velikonočni ponedeljek zjutraj mošt spet pijan domov in se je takoj vrgel nad ženo, da bi jo pretepel, je žena pograbila sekuro in z njo toliko časa udarjala, da se je mož zgrudil mrtve na tla. Nasa se je žena sama javila orožnikom, katerim je dejala: »In če me za celo življenje zaprete v ječo — tako hudo mi ne bo, kakor mi je bilo deset let doma.«

* De smrti se bo pokoril v ječi poljedelec I. Schneider iz Starega Laza v okolici Sušaka. — Schneider je neke noči vdrl v hišo stareca Matija Peršeta ter s sekuro ubil njega in hudo ranil njegovo ženo Jelico. Schneider se je šele pred kratkim vrnil iz Lepoglave, kjer je odsedel 20 let zaradi roparskega umora. Na razpravi je Schneider priznal, da je s sekuro napadel Peršeta in nje-

Ljubljana, 30. marca

Gledališče

Drama. Sobota, 30. marca: »Praznični cvetočih češenj«. Red A. Nedelja, 31. marca ob 14: Neopra- vičena ura. Izven. Globoko znižane cene od 16 din navzdol. Ob 20: »Severna lisica«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ponedeljek, 1. aprila: »Praznični cvetočih češenj«. Izven. Izredno znižane cene od 13 din navzdol. — Zaprt.

Opera. Sobota, 30. marca: »Tosca«. Gostovanje Vere Majdičeve in Borisa Popova. Znižane cene od 80 din navzdol. Nedelja, 31. marca ob 15: »Lumpacijs Vagabundus«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20: »Adriana Lecouvreur«. Izven. Gostovanje Zlate Gjurgjenac. Ponedeljek, 1. aprila: Zaprt.

Radio Ljubljana

Sobota, 30. marca: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45 — 12 V venček povežemo plošče izbrane, same poskočne in razigrane! — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 V venček povežemo plošče izbrane, same poskočne in izigrane! — 14 Poročila — 17 Otroška ura: a) Slovenske narodne pravljice bere ga. E. Ukmar-Boltarjeva. b) Strček Matijček kramlja in prepeva — 17.50 Pregled sporeda — 18 Za delopust igra Radijski orkester — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Osnovanje Jadranske straže in buditev pomorske zavesti (Otokar Lahman, Belgrad) — 19.40 Objave — 20 Zunanje-politični pregled (g. Al. Kuhar) — 20.30 »Smo ekuhali dovtiplov zmes, natresli pesmi, godbe vmes.« Pisan večer za konec meseca. Sodelujejo znanci in neznan- ci. — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za vesel ko- nec tedna (Radijski orkester).

Drugi programi

Sobota, 30. marca. Belgrad: 19.40 Narodni večer — Zagreb: 20 Ork. in vok. konc. — Bra- tislava: 20.20 Pisan spored — Brno-Praga: 20.30 Leharjeva opereta »Lep je svet« — Sofija: 20 Ork. in instr. konc. — Beromünster: 21.30 Jod- lerji — Budimpešta: 19.25 Madžarske pesmi — Bukarešta: 20.15 Ork. in vokalni koncert. — Stockholm-Hörby: 19.30 Stara plesna glasba — Trst-Milan: 21 Simf. konc. — Rim-Bari: 21 Glas- bena komedija — Florenca: 21 Donizettijeva opera »Odlikovanka« — Sottis: 17 Lahka

Prireditve in zabave

Prosveita v Zeleni jami vprizori v nedeljo, dne 31. t. m. ob 8 zvečer v Zavetišču komedijo »Charlijeva tetka«. Bomba smejal! Pridite, da se do solz nasmejete!

Ce hočete videti igro, ki kaže odkritost naših slov. skavtov, si pridite ogledati igro »V naročju narave«, ki jo priredi »Zveza slovenskih skavtov« v nedeljo, 31. marca ob 8 zvečer v franciskanski dvo- rani. Predprodaja vstopnic pri A. Šfiligoj, Franči- škanska ulica, cene znižane od 8 din navzdol.

Prosveitno društvo Trnovo priredi jutri, v ne- deljo, ob 8 v društvenem domu materinsko proslavo s pestrnim sporedom. Vabimo vse prijatelje dru- štva k obilni udeležbi. Predprodaja vstopnic od 10 do 12 v društvenem domu.

Med najuglednejša pevška društva v Ljubljani spa- da društvo Krakovo-Trnovo, ki deluje že nad 20 let in prireja vsako leto vsaj en koncert večjega obsega. Letošnji koncertni nastop naših Krakovčanov in Tr- novčanov bo v petek, 5. aprila ob 20 v veliki Filhar- monični dvorani.

Orkestralno društvo Glasbene Matice, ki je mo- ralo preložiti svoj jubilejni koncert, sporoča, da bo koncert definitivno 8. aprila v veliki Unionski dvo- rani. Koncert bo dirigiral skladatelj L. M. Škerjanc, kot solist bo sodeloval pianist Ivan Noč. Vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

Frančiškanska prosveita M. O. v Ljubljani ponovi na belo nedeljo ob 5 popoldne v frančiškanski dvo- rani dramo »Luč iz gore«. Priporočamo, da si naba- vite vstopnice v predprodaji v trgovini A. Šfiligoj v Frančiškanski ulici št. 1.

Predavanja

Filozofsko društvo. Ker je g. predavatelj nenadoma obolel, se za danes večer napove- dano predavanje in občni zbor Filozofskega društva preloži. Odbor.

Naše dijaštvo

SKAD »Danica« ima drevo ob 8 štirinajsti redni članski sestanek.

Mestna zdravniška dežurna služba

Zdravniška služba. Mestno zdravniško de- žurno službo bo opravljal v soboto od 8 zvečer do ponedeljka do 8 zjutraj mestni zdravnik dr. Debelak Gvido, Tyrševa cesta št. 62/1, te- lefon št. 27-29.

Lekarne

Nočne službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyr- ševa cesta 6; mr. Hočvar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Poizvedovanja

Izgubl sem na poti ob Vodmatske do Tovarniške ulice možko usnjeno rokavico. Pošten najditelj naj jo proti nagradi prinese na naslov: Vodmatska ulica št. 27, I. nadst.

rovo ženo, toda zločin opisuje drugače, kakor mu ga očita obtožnica. Pravi, da je tiste noči prišel k Peršetovim kot k dobrih znanec ter ju je prosil za prenočišče. Starec in starica pa ga nista hotela sprejeti, nego sta ga napadla s sekirama. On se je obrnil in v pretepu ubil Peršeta in hudo ranil Jelico. Sodišče mu tega seveda ni verjelo in ga je obsojilo na dosmrtno roboj.

* Hudiča je ubil. Te dni se je v neki gostilni v Despotovcu hvalil kmet Maksim Svetanovič, da je na bregu Resave srečal hudiča in ga po srdi- tem boju zabol. Nekaj mož je šlo pogledat na breg Resave. Tam pa niso našli hudiča, ampak brodnika Milana Avramoviča, ki je ležal mrtve v mlaki krvi. Stevanoviča, ki je bil šele pred krat- kim izpuščen iz norišnice, so zaprli.

Jeklena armada

GEORG BRENT OLIVIA DE HAVILLAND

Najaktualnejši film danes. — Grandiozni prizori in podvigi modernega vojskovanja. Največji bombniki na delu. Nepremagljiva ameriška vojna armada. — Lepa ljubavna drama, ki se odigrava med dvema bratoma. Film „Jeklena armada“ prekaša celo film „Poslednja zapoved“

KINO MATICA

TELEFON 21-24

Ob 16., 19. in 21. uri.

LJUBLJANA

Kaj bo s tramvajem do Ježice?

Prva dela za modernizacijo državne ceste od Ježice do Domžal so se že začela. Sicer so sedaj v glavnem na delu le inženirji, ki morajo izpeljati zadnje natančne meritve in čisto zaključiti. 1. apr. pa bo na nekaterih odsekih te ceste prišlo do besede že delavstvo, ki bo s krampi in lopatami začelo modernizacijo, ki bo najbrž do prihodnje jeseni popolnoma izpeljana. Se bolj pa je potreben modernizacije del državne ceste, ki vodi iz Ljubljane do savskega mostu na Ježici. Načrt za modernizacijo Dunajske ceste iz mesta do Ježice, nekako do Ruskega carja je tudi že izdelan. Dokončno pa še ni izdelan načrt za preložitve ceste od Ruskega carja do savskega mostu. Ker leži večji del Dunajske ceste v območju sedanje velike Ljubljane, je načrt za modernizacijo pripravil mestni gradbeni urad v Ljubljani. Ker se na Dunajsko cesto steka ogromen promet, saj je ta cesta ena najpomembnejših zbiralnih prometnih žil, bo modernizirano cestnišče v območju ljubljanskega mesta široko 12 m. Na vsako stran cestnišča bo prišla še po ena kolesarska pot, široka 3 m, nato zelen pas, na katerega se bosta naslanjala po 3 m široka hodnika za pešce. Za tako modernizacijo prvega dela ceste od središča mesta do Ruskega carja bo tudi razpisana licitacija takoj, kakor hitro bo mest. občina ljubljanska založila 7 milijonov dinarjev, ki so potrebni za razširitev ceste. Država plača namreč le stroške za običajno širino, torej za 7 in pol m široko cestnišče v betonu ali kockah. Po sedanjem načrtu naj bi po razširjenju Dunajske ceste tekla v sredi dvojnica tramvajevska proga. Na to progo bi potniki prestopali, tramvajski vozovi pa bi vozili samo od železniškega prelaza naprej. Ni nam še znano, ali bo dosedanja tramvajevska proga na Dunajski cesti podaljšana do prelaza, da ne bi bilo treba potnikom napraviti celega sprehoda od enega voza do drugega. Če upoštevamo, da bo tramvajski tir prišel na modernizirano cesto, potem se opravičeno sprašujemo, če je zares potrebno, da se mestno tramvajevsko podjetje s polaganjem tira spet spusti v težke investicije. Prav gotovo bi bilo bolj primerno, če se za to progo uporabi trolleybusi. Sicer vemo, da so trolleybusi dražji od tramvajevskih voz in da je tudi njihovo vzdrževanje dražje. Prav gotovo pa je, da bi na urejeni modernizirani cesti trolleybusi mnogo manj trpeli kakor sedaj morda avtobusi, tramvajevskemu podjetju pa bi bile prihranjenne velike investicije za polaganje in nabavo tračnic. Trolleybusi so se obnesli že v tujini, pa tudi druga jugoslovanska mesta se resno pečajo z njihovo uvedbo. Tako bodo v Beogradu v kratkem naročili 18 trolleybusov. Prav tako pa se v Splitu resno bavijo z mislijo, uvesti trolleybusni promet. Umetnost bi bilo, če bi tudi v Ljubljani resno preštudirali to vprašanje. Na vseh drugih progah, ki se bodo še gradile, naj zaradi nas ostanejo navadni tramvajski vozovi. Na progi, ki za zahteva prestopanje, je pa popolnoma vseeno, če vozijo trolleybusi. Odpadlo bi le vse tirne in nemogoče, a vendar nujno potrebno križanje z železniško progo. Prav tako ni dvoma, da bi prihranek na investicijah z lahkoto amortiziral večje vzdrževalne stroške, ki bi jih zahtevali trolleybusi na progi od mesta do Ježice.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 17 in 20.30 uri monumentalni ve-
lefilm Cecil B. de Millea

Union pacific

Senzacionalno veledelo o gradnji največje
transkontinentalne železnice, poln burnih
pustolovščin in divje romantike.

Veliki refren

Film godbe, čustev, trpljenja in bohemstva.

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri o ka-
peli Vzajemne zavarovalnice ob 6.20 zjutraj.

1 Člane Stolne prosvete vabimo, da se udeležijo
pogreba gospe Marije Klenarjeve, matere stolnega ka-
nonika in duhovnega voditelja Stolne prosvete g. dr.
T. Klenarja, ki bo v nedeljo, 31. marca ob 2 popoldne
izpred žalnega doma Pred škofijo 12 do pivovarne
»Union« na Celovški cesti.

1 Krščansko žensko društvo vabi članice in so-
miselnice k jutranji pobožnosti, ki jo priredi v pro-
slavo Materinskega dne na belo nedeljo, 31.
t. m. Ob pol sedmih bo v kapeli Vajenškega doma sv.
maša za razne članice, kratak govor in ekumeno sv.
obhajilo. Udeležimo se te duhovne poglabitve v tim
večjem številu! Proslava v opernem gledališču pa bo
15. aprila.

1 Velika jubilejna umetnostna razstava v
Ljubljani. V nedeljo, 30. marca bo ob 11 otvor-
jena velika pomladanska umetnostna razsta-
va, ki jo priredi Društvo slovenskih likovnih
umetnikov v proslavo 40-letnice prve sloven-
ske umetnostne razstave v ljubljanskem Mest-
nem domu. Protektorat nad razstavo je pre-
vzel g. ban dr. Marko Natlačen. Razstavljena
bodo dela 66 slovenskih umetnikov in umet-
nic, med njimi petnajstih, ki se je udele-
žila teh razstav v Mestnem domu leta 1900. Sed-
med let zaslužnih pionirjev na polju naše li-
kovne umetnosti se veseli še življenja in bo
na razstavi zastopana s svojimi deli. Slav-
nostna otvoritev razstave bo v Jakičičevem
paviljonu točno ob 11. K obilnemu obisku te
velike revije slovenske likovne umetnosti va-
bi odbor DSLU.

1 Trgovine v ponedeljek, dne 1. aprila t. l.
bodo ves dan odprte, ker ta dan ni cerkveni
praznik. — Zdrženje trgovcev.

1 Zvišanje cen mesa. Z današnjim dnevom se zvi-
šajo cene mesa z ozirom na visok porast cen kladve
živine takole: goveje meso I. vrste denarji cel 16,

sprednji del 14; prašičje meso sveže (kare) 22, vr-
tina 20; slanina sveža, salo tujih prašičev 20, domačih
18; telečje meso stegno 18, pleče, hrbet 16, vrat in
prsa pa 14 din za kg. Te cene je kraljeva banška
uprava dravske banovine na prošnjo ljubljanskih me-
sarjev odobrila.

1 Nad 400 telefonskih naročnikov brez
zveze. Moker in težak sneg, ki je v nekaj
urah pobelil vso ljubljansko ravan, je napra-
vil na telefonskih napeljavah precejšnjo ško-
do in velike ovire. Telefonskotehnična sek-
cija na glavni pošti je bila včeraj od prvih dopol-
danih ur neprestano oblegana od naročni-
kov, ki so kratko javljali, da je njihov telefon
pokvarjen in da nimajo zveze. Vsi delavci teh-
nične sekcije, ki so drugače zaposleni pri po-
laganju novega telefonskega kabla, so bili po-
slani, da popravijo poškodbe. Dopolodne je
bila že večina telefonskih zvez dobra. Včeraj
dopolodne Ljubljana tudi ni imela dobrih tele-
fonskih zvez z zunanjim svetom. Interurban-
ske proge proti Trstu, na Gorenjsko in Dolenj-
sko kakor tudi proti Mariboru so bile večidel
pokvarjene. Interurbanski promet je bil kma-
lu povsod urejen. Sneg je potrgal tudi mnogo
brzojavnih žic ob železniških progah. V Ljub-
ljani je bilo včeraj 425 naročnikov brez tele-
fonske zveze.

1 Telefonski kabel v Ljubljani. Tehnična
sekcija na glavni pošti nadaljuje z polaga-
njem novih telefonskih kablov po mestu, da
odpravi tako vso mizerijo, ki se posebno po-
javlja, kadar nastopijo nevihte in v času mo-
krega snega, ki trga telefonske žice. Položili
so že 44 km telefonskega kabla v vrednosti
okoli 4 milijone dinarjev. Stroški polaganja
niso vračunani.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri
franciškanskem mostu, se sedaj nahaja optik
in urar Fr. P. Zajec, torej ne več na Sta-
rem trgu. Samo kvaliteta optika.

1 Petkov ribji trg. Včerajšnji ribji trg je bil
zelo slab. Morskih rib ni bilo na izbiro, ker je
na Jadranu vladala močna jugovina. Ribarnice na
Sušaku, v Splitu in Sibeniku so bile skoraj prazne.
V Ljubljani je bilo včeraj pripeljanih do 200
kilogramov sardelice, ki so bile takoj razprodane.
Bile so po 16 do 20 din kg, ko so bile prejšnji
teden po 8—12 din. Drugih morskih rib ni bilo
na trgu. Od sladkovodnih rib so se prvič poja-
vile na trgu ščuke, ki so bile po 24 din. Domače
postrvi so bile po 40 din kg kakor navadno. Prav
mного je bilo zabijih krakov. Sprva so bili po
0.50 din komad, pozneje pa trije kraki za 1 din.

1 Zavod za strojništvo dobiva okna. V zadnjem
času vzdajajo v Zavod za strojništvo velike
hrastove okenske okvirje, ki po svoji velikosti ka-
ležajo malone za celo steno male stanovanjske hiše.
Posebno velika so okna v visokem pritličju ob
Aškerčevi cesti, kjer bodo laboratoriji in strojne
delavnice. Kljub temu, da je Zavod že dolgo časa
pod streho, pa ob vsakem dežju in snegu zamaka
stavbo nekako v sredini fasade močan curek, ki
uhaja s strehe najbrž zaradi napake pri kritju. Mi-
slimo, da ne bi škodovalo, če bi se ta napaka čim
prej odstranila.

1 V nedeljo s smučmi na Jezersko. Prijave danes
»Putnik«.

1 Ribarsko društvo v Ljubljani vabi svoje člane
na svoj redni letni občni zbor dne 6. aprila 1940 v
hotelu »Metropol« (Miklič) ob 20.

1 Zastore, pregrinjala za postelje, tekače (tepihe)
svilne in klotaste odeje, posteljno in namizno perilo,
gradl za žimnice, morsko travo, perje in puh dobite
najceneje v specialnem oddelku trdnice Gorčar. Sv.
Petra cesta 30, Ljubljana.

1 »Tarzan in njegov sin« v kinu Unionu! Najno-
vejši Weismüllerjev film je pomenil veliko senzacijo
na polju kinematografije v Ameriki in v Evropi je
imel film senzacionalen uspeh. V novem Tarzanovem
filmu predstavlja glavnega junaka zopet Jonny Weiss-
müller, njegovega malega sinka pa 6letni čudežni
deček, ki izvaja najdrzejše akrobacije in pustolov-
ščine z obdobjem vredno preciznostjo. Zanimivi so
prizori ogorčenih borb z divjimi zvermi, s krvoločnimi
divjaki v ercu pražozda, ravnokotno pa so prisrčni pri-
zori z malim ukročenim slonom in udomačeno opico,
ki eta najboljša tovariša malega Tarzanovega sina.

1 Mickey Rooney in Freddie Bartholomew sku-
paj v filmu »Lord Jeff« — program kina Sloga. Mladi
Mickey Rooney — priljubljen po vsem svetu, tako
tudi pri nas v Ljubljani, bo danes nastopil v premieri
filma »Lord Jeff« v družbi istakotnega mladega mlade-
niča Bartholomewa Freddyja. Film je veselje zna-
čaja, zelo zabaven in primiren za ljudi, ki si žele pri-
jetnega razvedrila. Oba simpatična dečka, ki sta osta-
la obiskovalcem kina v živem spominu iz nešteto
odličnih filmov, bosta nedvomno privabila v kino
Sloga najširše mase zabave željnega občinstva. Poleg
novega izvrstnega Metrotodnika je uprava kina Sloga
poskrbela za zelo zabaven dopolnilni spored.

Celjske novice

c Krajevna organizacija JRZ v Celju ima jutri
v nedeljo, ob 8 zjutraj v Domu svoj redni letni
občni zbor. Clani vabljeno!

c Vso celjsko javnost vabimo na I. letovadno
akademijo Fantovskega odseka v Gaberjih! Aka-
demija bo ob pol 5 popoldne v dvorani Mladinskega
doma v Gaberjih.

c Savinjska podružnica Turistovskega kluba
»Skala« bo imela v soboto, 6. aprila ob 8 zvečer
svoj redni občni zbor v klubovi sobi hotela »Ev-
rope«.

c Dežurno zdravniško službo za člane OUZD
bo imel jutri v nedeljo g. dr. Josip Cerin, Prešer-
nova 1.

c Opozorjamo na gostovanje prof. Janka Mla-
karjeve gledališke družine, ki bo uprizorila v ne-
deljo, 7. aprila v veliki dvorani Ljudske posojilnice
ob 4 popoldne njegovo znano igr v njegovi režiji
»Magdina žrtve«.

Mariborske novice

m Slovesna ustanovitev nove župnije in
instalacije župnika v Studencih. Jutri bo za
Studence pri Mariboru slovesen zgodovinski
dan. Ustanovi se nova samostojna župnija sv.
Jožefa ter se obenem instalira novi župnik. Z
ustanovitvijo župnije bodo Studenci veliko
pridobili in tega se zavedajo vsi župljani.
Zato se že dolgo pripravljajo, da bodo prazno-
vali ta dogodek čim slovesneje. Spored proslav
je sledeč: Drevo bodo imeli v Studencih ba-
kado in nato pozdrav prvega strudenskega
župnika. Zbirališče za baklado je ob 7 zvečer
pred gasilskim domom v Studencih. Baklada
bo šla po Kralja Petra cesti Dr. Krekovi, Ze-
lezniški, Aleksandrovi cesti ter Ciril-Metodo-
vi in Slomškovi ulici na trg pred cerkev sv.
Jožefa, kjer bo pozdrav novega župnika. Po-
tem bo proslava v samostanski dvorani. Va-
bilo, ki je bilo razposlano, velja kot vstopnica.
— Jutri v nedeljo bo proslava po sledečem
redu: Ob četrt na 10 dopoldne se zberejo na
trgu pred cerkvijo člani kat. društev, zastop-
niki ostalih društev in farani. Ob pol 10 pri-
hod novega župnika p. Janeza Reberca iz sa-
mostana. Pozdravni nagovor, deklaracije šol-
skih otrok, izročitev vina, kruha, delavskega
znaka in prsti s pokopališča. Sledi slovesen
vход v cerkev. Ob 10 slovesna instalacija, pri-
diga, sv. maša. Popoldne ob 4 v samostanski

dvorani akademija Fantovskega odseka in De-
kliškega krožka.

m Licitacija za novo gimnazijo v Magdalen-
skem predmestju v Mariboru ni uspela. Dne 22.
marca je bila na tehničnem odd. banske uprave
prva licitacija za zgraditev nove gimnazije v Ma-
riboru. Na licitaciji so bila težaška in zidarska
dela, železobetonska, tesarska, krovna in klepar-
ska dela v približni skupni vrednosti 5 milj. din.
Za težaška in zidarska ter železobetonska dela
se je oglasilo dovolj ponudnikov, premalo intere-
sentov pa je bilo za tesarska, krovna in klepar-
ska dela. Na žalost pa tudi za težaška in zidarska
ter železobetonska dela licitacija ni uspela, ker so
podjetniki stavili ponudbe, v katerih so zahtevali,
naj se upošteva tudi eventualna podražitev gra-
diva in povišanje mezd. Ker razpis licitacije teh
možnosti ni upošteval, je licitacija propadla. Raz-
pisana pa bo druga licitacija v najkrajšem času.
Pri tej bo ustreženo tudi želji podjetnikov za pri-
mer, da bi se za časa graditve cene in mezde
spremenile za več kakor 5%.

m Ljudski oder ponovi na belo nedeljo ob
petih popoldne igr o »Izgubljenem sinu«. Ker
je pričakovati velikega obiska, si priskrbite
vstopnice pravočasno v predprodaji v Cirilovi
knjigarni.

m Dekliški krožek frančiškanske župnije.
Jutri v nedeljo redni sestanek v Domu na
Slomškovem trgu 12.

m IX. Mariborski teden. Prihodnji četrtek
4. aprila bo po posvetovalnici mestnega magi-
strata sestanek vseh zainteresiranih činiteljev
glede razstave in sporeda letošnjega IX. Mari-
borskega tedna.

m Šahovske novice. Prvak SK Vidmarja g.
Mišura nastopi v nedeljo v Mežici, kjer bo
igral simultanko proti 20 tamošnjim šahistom.

Gledališče

Sobota, 30. marca ob 20: »Cigan barone.
Gostovanje Belizarja Sancina.

Dvanajstine sprejete na ministrski seji

Finančni zakon banovine Hrvatske sprejet

Belgrad, 29. marca. Danes do pol ene po-
noči je trajala seja ministrskega sveta v Be-
gradu, ki so se je udeležili vsi ministri, razen
trgovinskega ministra dr. Andresa in ministra
brez portfelja dr. Smoljana, ki se nahajata na
potovanju. Glavni program današnje seje je
bilo sprejetje proračunskih dvanajstin za prve
štiri mesece. Finančni minister dr. Šutej je
podal obširnejše poročilo, na podlagi katerega
so bile sprejete proračunske dvanajstine za
april, maj, junij in julij na podlagi določil
ustave. Ministrski svet je istočasno sprejel tudi
uredbo za izvrševanje proračunskih dvanaj-
stin, ki pa nima oblike običajnih odredb za
izvrševanje proračunskih dvanajstin, ker je že
sama pravi finančni zakon. Proračunske dva-
najstine znašajo 5 milijard dinarjev.

Ministrski svet je nadalje razpravljal in
sprejel uredbo o financiranju banovine Hrvat-
ske, kakor se uradno imenuje uredba o fin.
samostojnosti banovine Hrvatske. Po tej ured-
bi dobe Hrvati samostojne dohodke, pa tudi
svoje posebne organe za pobiranje teh do-
hodkov. Država pa bo imela v tej banovini
tudi svoje dohodke in svoje organe za pobi-

ranje državnih dohodkov. Uredba o financi-
ranju banovine Hrvatske pa predvideva tudi
skupne dohodke in organe za pobiranje teh
skupnih dohodkov. S to uredbo je tako bana-
vina Hrvatska dobila potrebne kredite za vse
funkcije, ki so bile prenesene na banovino
Hrvatsko. Ko bo ta uredba objavljena, bo ve-
ljala kot zakon.

Proračunske dvanajstine predvidevajo tu-
di znesek 10 milijonov kot kredite za izvrše-
vanje poslov, ki so bili že preneseni na ba-
novino Hrvatsko in se bodo oddvojili. Prora-
čunske dvanajstine za prosvetne in pravo-
sodne posle vsebujejo povečane kredite za
nastavitev novih supletov in sodnih pri-
pravnikov.

Štiri milijone dinarjev je določil mini-
strski svet za podporo poplavljenim krajem
kakor tudi za preprečevanje poplav.

Finančni minister dr. Šutej bo imel dne
31. marca govor po radiu, ki ga bodo prena-
šale vse jugoslovanske radio-postaje, v kate-
rem bo prikazal novi proračun, ki bo stopil v
veljavo s 1. aprilom. Čas govora bo še ob-
javljen.

Izjava trgovin. ministra dr. Andresa

Belgrad, 29. marca. Trgovinski minister
dr. Andres je z gospodarsko delegacijo prispel
danes v Bukarešto, kjer je bil svečano sprejet.
Pred odhodom v Bukarešto pa je dal sledečo
izjavo: Uredba o ravnanju za zunanjo
trgovino je gotova in bo jutri izšla v Služ-
benih novinah. Na ta način je dobilo svojo
rešitev eno velikih vprašanj, ki se tiče orga-
nizacije naše zunanje trgovine. To rešitev mo-
remo smatrati za zelo ugodno. Dosedanji način
vedenja teh poslov z razcepljenimi pristoj-
nostmi ni bil več primeren in ga ni bilo mo-
gote tolerirati zaradi velikih sprememb v me-
narodni trgovini. Pri ravnanstvu, ki začenja
z delom že v začetku prihodnjega meseca, se
bo osredotočilo vodstvo vseh poslov, ki se na-
našajo na uvozno in izvozno trgovino. Tako
bo možen splošni pregled položaja v zunanji
trgovini in sistematično delo za naše preskr-
bovanje iz tujine, kakor tudi za diriganje
izvoza naših odvisnih izdelkov. Ravnanstvo
bo namešeno v Ratniškem domu in bo delalo
z uradniškim aparatom, ki je formiran v od-
delku za trgovinske sporazume podrejenega
mi ministrstva in v zavodu za pospeševanje
zunanje trgovine.

Kontrola cen. Urad za kontrolo cen je
popolnoma organiziran in je začel delovati s
pospešenim tempom. Prvi rezultati njegovega
dela se bodo čutili že v nekaj dneh. Urad je

vzel v pretres celoten problem gibanja cen
nadziranih predmetov za čas od septembra pa
do danes in bo v kratkem izdal sklepe, s ka-
terimi bo posamezne cene maksimiral. Ko bo
to delo končano, se bomo lotili razširitve se-
znama predmetov, katerih cene so danes pod
nadzorom. Trdili se bomo, da s primer-
nimi ukrepi preprečimo vsak neupravičen dvig
cen. Razume se, da zahteva to delo precej
časa, in mi stremimo za tem, da bi s pospe-
šenim delom čimbolj zmanjšali pripravljalni
čas.

Cene živini in svinj so se na našem trži-
šču močno dvignile v zadnjem času, kar je
treba pripisati podražiti živinske hrane in
slabšem razmnoževanju živine. Cene svinj so
se dvignile za 20 do 30% in postale prihi-
bitivne za izvoz. Zaradi tega nastaja zdaj
vprašanje: Ali povečati izvozne cene živine
ali pa sprejeti posledice sedanjih cen za izvoz.
Z ozirom na visok dvig cen v državi in na
potrebe močnejše razmnožitve in pitanja ži-
vine smatram, da je treba za sedaj povečati
izvozne cene živine. Razume se, da bom ves
položaj izvoza ter cen v državi v kratkem
ponovno pretresal v sodelovanju z ostalimi
merodajnimi činitelji ter sprejel sklepe, ki bi
odgovarjali ne samo interesom zunanje trgo-
vine ter tudi potrebam notranjega tržišča in

Molotov je govoril

(Nadaljevanje z 2. strani.)

»Čeprav ima Romunija sedaj v oblasti
Besarabijo, vendar Sovjetska zveza nima na-
mere, da si jo z vojno osvoji. Razmerje med
Sovjetsko zvezo in Romunijo ni slabo. Japonska
naj razume, da Sovjetska zveza ne bo trpela,
da bi kdo izigral njene interese, ako želi,
da se bodo odnošaji med obema državama
razvijali prijateljsko.

V Siriji in na bližnjem vzhodu nam niso
nepoznane namere zapadnih velelisl, katere
so poslale tja vojaštvo, pod poveljstvom gene-
rala Weyganda. Mi smo tam posebno oprezní,
da ne bi prišlo do sovražnosti in spopadov.
Nikar naj se ne poskuša igrati z ognjem.
Odnosaji z združenimi državami se v zad-
njem času niso popravili, sicer pa tudi ne po-
slabšali od tedaj, ko smo od tam dobivali mo-
ralne nauke zaradi razmer s Finsko. Odkar
pa smo sklenili mir, tudi naukov ni več iz
Amerike.

Mi smo odločni gojiti nevtralnost in
moramo ostati izven vojne, v katero so se
zapletle zapadne velelisle. (Kako je Rusija
branila svoje nevtralnost, smo videli na Polj-
skem in Finskem. Op. ured.) Ta naša politika
ne bo koristila samo Sovjetski zvezi, temveč
bo obvarovala vso Evropo, da se vojni požar

ne bi še bolj razširil. Če se ozremo nazaj v
bližnji preteklost, takoj vidimo, da smo mno-
go storili za obrambo naše zemlje. V tej res-
nici, katere boga naše sovražnike, se zave-
damo svoje moči, ki se bo razvijala obenem
z našo politiko tudi v bodoče.

Nato je Molotov v debati izjavil, da so
smešne in brez podlage dolžitve, da Sovjetska
zveza vodi kampanjo v Indiji in Egiptu. Take
trditve so naravnost absurdne. Samo nespa-
metni ljudje lahko nasledajo tako smešnim
vestem. — Seji so prisostvovali tudi Stalin,
Vorošilov in Litvinov.

Nemška Bela knjiga

Berlin, 29. marca. AA. DNB: Nemški zu-
nanji minister je danes v obliki nove Bele
knjige objavil vrsto originalnih poljskih
uradnih dokumentov, ki so izredno poučni za
razumodnost. Dokumenti izvirajo iz velikega
števila aktov poljskega zunanjega ministrstva,
ki so prišli v nemške roke po zavzetju Var-
šave. Ti akti, v kolikor so pomembni za
predgovodno vojno ali pa za splošno korist,
bodo od časa do časa objavljeni. Bela knjiga
je dejansko začetek teh publikacij. Objav-
ljeni dokumenti pojasnjujejo ves politični raz-
voj, ki je pripeljal do vojne. Odkrivajo čisto
jasno, kje so bili kolovodje vojne, ki so z
vsemi sredstvi delali in za katerimi cilji so
stremeli.

2 mieda, toda slavna in popularna zvezdnika v
zabavni pustolovščini

LORD JEFF

MICKY ROONEY IN FREDDIE BARTHOLOMEW
DANES PREMIERA ob 16., 19. in 20. uri.
Jutri ob 15., 17., 19. in 21. uri.

Postolovni roman dveh mladih fantov v poboljševalnici, v za-
vodu, kjer se dečki pripravljajo za težki in odgovorni pokli
morarjev. Junaštva dveh fantastov rešilo kapitana in ladjo
pred izgubo in propastjo!

KINO SLOGA tel. 27-30

Danes ob 14.15 in jutri dop. ob 10.30 napreklino zadnjikrat po zml. conah
Jeanette Mac Donald
in Eddy Ho son

Pesem zlatega zapada

KULTURNI OBZORNIK

Ljubljanska Drama: Fr. Herczeg: Severna lisica

(Po prvi ponovitvi.)

Ferenc Herczeg, madžarski pisatelj nemškega pokolenja, je sicer renimirano ime, vendar imamo vtis, da mu je do tega slovesa pripomoglo bolj formalno priznanje krogov, katere opisuje, kakor pa človeška vrednost in literarna pomembnost njegovih iz večine pripovednih del. Tako vsaj lahko sodimo po enem izmed njegovih romanov z naslovom »Carstvo sanj«, ki ga je pred leti izdal v hrvatskem prevodu Minerva v Zagrebu. V tem nas potrjuje sedaj tudi »Severna lisica«, komedija v treh dejanjih, ki je prišla na spored naše drame pač zato, ker je ali ugajala anonimnemu prevajalcu (ki potem takem ni kdor koli) ali pa iz katerega drugega podobnega razloga, ki nima kajpada z resničnimi potrebami našega gledališča nobenega opravka.

»Severna lisica« ni samo vsebinsko malo pomembna stvar, ampak je tudi umetniško ohlapno delo; to lahko trdimo kljub tehnični spretnosti, ki z njo razpolaga avtor. Kar nas pri tem delu najbolj odbija, ni toliko kočljiv motiv, ki ga dober poznamo že iz prežvelega naturalizma, kolikor vzemarni način, s katerim se je pisatelj lotil svoje naloge. Svet, ki ga nam prikazuje, je na zunaj svet dovršene elegancije, na znotraj svet čudne praznine in plehokosti. Herczeg nam slika ta svet z brezbriznostjo larpurlarista in zato delo nima niti kakšnega sociološkega niti kakšnega npravnega poudarka. Ta nezainteresiranost, ki že sama po sebi izpodbija osnove slehernega plodnega dramskega oblikovanja, pa najsi bo v smeri resne ali vesele igre, vpliva pri tem delu tembolj porazno, ker kljub vsemu čutimo večje avtorjevo veselje nad pikantno snovjo kakor voljo do oblikovanja življenja brez ozira na njegovo duhovno vrednost. »Severna lisica« je tudi z docela artističnega vidika bledokrvno, literarno delo, ki je zanj značilno prepletanje naturalistične amoralnosti in romantične sentimentalnosti. Toda pisatelju nedostaja prvobitne sile naturalistov prav tako, kakor ni v njem resnične romantične bolečine. To in ono se dosledno umika dekadentni frivolnosti in

tako nam ostane naposled samo velemestna anekdota v dramatisirani obliki, za katero ne vemo točno niti tega, zakaj se imenuje komedija. Delo izven v prazno in le duhovitim paradoksom se imamo zahvaliti, da nismo tega občutili že takoj apotehka.

Uprizoritev takega dela ne zahteva mnogo niti od režiserja niti od igralcev. Predstava, ki jo je vodil režiser g. Ošip Sest, je bila zamišljena v slogu salonske igre in je tako ustrezala lahkotnemu značaju dela. Vendarle smo tu in tam pogrešali tiste vedre, dovršene elegancije, ki je nadvse značilna za predstavnike tako imenovanega velikega sveta. Najbolj se je približala tej predstavi ga. Mira Danilova, ki je v vlogi Ilone podala blesteč lik svetske gracioznosti, medtem ko notranja podoba te bolj vsakdanje kakor problematične ženske od nje ni terjala večjega umetniškega napora. Hišnega prijatelja in liloninega moralno ogorčenega, predvsem pa ljubosumnega oboževalca in ljubimca je prikazal g. Kralj s toplim čustvom in izrazito mimiko. Žal nedostaja po pisateljevi krivdi tudi tej osebi nečesa osrednjega in človeškega pomembnega. Kako malo se meni pisatelj ne le za življenjsko pomembnost, ampak celo za golo verjetnost, pa kaže najbolj postavja profesorja Pavla, čigar naivnost ni niti smešna niti prepričevalna. Popolno pasivnost tega čudaka je še poudaril g. Gregorin s svojo igro, ki jo je v tem smislu stopnjeval do pretirane preproščine. Ob njem se je tembolj uveljavil temperament živahnega Lizike, ki jo je izoblikovala ga. Vida Juvanova tako, da si za naivnim videzem zlahka spoznal praktično življenjsko špekulantko. Epizodni baron Trill, tako imenovani »leteči bedak«, je našel v g. Drenovcu najboljšega interpreta.

Kljub vsemu igralsko pozitivnemu pa lahko sklenemo, da se je trud komajda izplačal. Uprizoritev sama ne pomeni velikega uspeha, izbor dela pa zopet priča, da je naša drama v slepo ulico, iz katere ne najde več izhoda.

France Vodnik.

Koncert »Celjskega zvonca«. Pevsko društvo »Celjski zvon« je priredilo v celjskem Mestnem gledališču koncert »počasitev 60 letnice skladatelja g. župnika Vinka Vodopivca. Ta skromni mož živi v Krombergu pri Gorici in je naš plodovit skladatelj zborovske glasbe. Njegove pesmi so prikupne in jih naši pevski zbori radi pojo. »Celjski zvon« je izpolnil ves večer izključno z Vodopivčevimi skladbami. Tak spored se težko izogne enoličnosti, ki jo nehoti izzove enovrstni skladateljski tip. Vendar pa je znal zborovodja g. prof. Anton Knap z večjo roko razvrstiti spored tako, da se je znatno zabrisal neizogibni pečat enoličnosti sporeda. Spočetka smo slišali petero mešanih, troje ženskih, dalje troje moških in nazadnje zopet petero mešanih zborov. Ta razvrstitev je bila zelo posrečena. Zbor šteje nad 50 glasov, ki so zlit v homogeno in disciplinirano celoto. Vodi jo zgledno z veliko tenkočutnostjo in odličnim znanjem g. prof. Anton Knap. V splošnem je pokazal zbor na tem koncertu razveljavljeno napredno v vsakem pogledu. Posebno lepo je zapel »Kmečko pesem«, »Poljske rožice«, »Prstane«, »Knežev zeti«. Dasi so pesmi večinoma manj istega kova, so bile med njimi tudi take, ki stavijo na zbor znatno večje zahteve, kakor ostale, posebno v intonacijskem pogledu, tako n. pr. »Tone sonce«, »Kaj bi nagelj duhteč« in »Da veš«, ki je ena najtežjih. Vendar je zbor stopal gladko preko vseh težav, ker ga je njegov neumorni vodja vestno vezbal. Mnogo zaslužnega priznanja sta žela tudi oba solista ga. Dolinarjeva in g. Jurač. Oba razpolagata z lepim in simpatično naravnim glasovnim materialom. Tako je potekel koncert v znamenju najlepšega prizadevanja in stremiljenja za gojitev lepote naše pesmi in njen podvig. Koncert, ki ga je oddajala ljubljanska radiofonska postaja, je bil zelo dobro obiskan in vsi sodelujoči so bili deležni pristranskega priznanja.

K. S.

»Cerkveni glasbenik« 1940, št. 3-4 je izšla pred veliko nočjo s sledečo vsebino: Dr. Anton Dolinar: Pregled slovenske cerkvene glasbe (nadaljevanje); dr. Alojzij Merhar: Slomšek za ljudsko petje in cerkveno glasbo; Anton Lahrič: Nekaj črtic k dr. Merharjevemu članku o Ljubičevem nagrobnem spomeniku; Fran Ferjančič: Unikum pete maše; Josip Ahlth: Glasbenik Ivan Sprahman (Janko Grudnik); Viktor Steska: Drobne iz slovenske glasbene zgodovine; Pravila orglarske šole Cecilijanskega društva v Ljubljani; Iz odbora Cecilijanskega društva v Ljubljani; Organistovske zadeve; Koncertna poročila; Dopisi iz Maribora in s Sv. Gore nad Litijo; Nove skladbe: Stanko Premrl: Štiri skladbe za orgle, Anton Jobstove obhajilne pesmi, Danilo Cerar: Moja luč; Razne vesti; To in ono; Darovi za »Cerkveni Glasbenik«; Naše priloge; Listnica uprave. — V glasbeni prilogi so objavljene sledeče skladbe: Martin Zeleznik: Vstajenje; Anton Vilar: Velikonočna; Anton Jobst: Zakramentum; Stanko Premrl: Mati božja, biser med ženami; Darovanje. — »Cerkveni Glasbenik« stane letno s prilogo 40 din, za dijake in šole 25 din. — Letnike od 1928 do 1939 daje uprava po zelo znižani ceni: po 20 din, dijakom in šolam po 15 din. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Pred škofijo 12.

XIX. festival SIMC. Mednarodno društvo za sodobno glasbo (SIMC) je zaradi razmer v Evropi odpovedalo svoj letošnji festival, ki bi moral biti to pomlad v Budimpešti. Sedaj je prevzela skrb za festival severno-ameriška sekcija in ga bo izvedla meseca oktobra v New Yorku. Namesto v Varšavi izvoljene žirije bo spored sestavljali kooptirani ameriška žirija (Sessions, Nin, Kfenek, Rathaus in Chappell). Člani jugoslovanske sekcije dobijo podrobne informacije pri Slavku Ostercu, Glasbena akademija, Ljubljana.

Lud. Ganghofer: Vaški apostol. Roman. Priredil B. R. V. Ljubljani, 1939, 376 str. (br. 26 din). Ganghofer, priljubljen ljudski pisatelj divje romantičnosti alpskih pokrajin in njihovih posebnosti: lovcev, planšarjev, hrilolazcev in čudakih vaščanov, je znan tudi našemu občinstvu po prevodu dveh svojih boljših del: Grad Hubertus in Samostanski lovec. Njima se pridružuje pravkar izišli svojevrstni roman »Vaški apostol«. Je to zgodba o grbavem drvarju Petru, rojenem v cerkvi, ki ni poznal ne očeta ne matere, ki ga je v vasi vse

zaničevalo in zasramovalo. In vendar je ta drvar, mož treh centov, ki v svojem življenju ni bil nikdar deležen od nikogar ljubezni, začel ob svoji polnoletnosti oznanjati ljubezen do bližnjega, kar mu je nadlo ime »vaškega apostola« in mu nakopal sovraštvo fantov, katere predvsem je hotel poboljšati. Ob neki priliki so ga ti pri cerkvi pretepli in obdelali z noži tako, da je obležal nezavesten in nekaj mesecev nato izdihnil, ko je branil čast svojih varovank: Kajzarice in njene hčerke Lizike. — V romanu se razpleta ljubezen med Gozdnikovim Janezom in Jeznikovo Julko ter neke srčne simpatije Janeza do Kajzarčine Lizike. Ker Julka kot nevesta pri izpraševanju ni znala dovolj katekizma, je sledila razveza prve ljubezni ter srečna zakonska zveza Janezova z Liziko. — Prav posebno je v romanu poudarjeno praznovanje vaščanov, ki so trdno verjeli, da sta Kajzarica in njena hči čarovnici. Edino Peter, Janez in župnik so pobijali to praznovanje, a brez uspeha. — Živahnemu pripovedovanju sledi čitatelj z največjim zanimanjem, vse osebe so očrtane s krepkimi potezami, zlasti apostol Peter, ki sta ga surovost in praznovanje vaščanov spremljala vse življenje in ga nazadnje ubila, ter je povest za lepo ljudsko branje.

Nova smer v italijanski književnosti. V italijanskem slovstvu se opaža znova stremiljenje, da bi se od Marinettija započeta smer futurizma nadaljevala in če mogoče še bolj stopnjevala. Že lani v decembru je ugledni dnevnik »Giornale d'Italia« razpisal nekako glasovanje za ali proti futuristično-sintetičnemu romanu. Določil je tudi enajst točk, po katerih naj se pisatelji novovrstnega romana ravna. Odmev na to glasovanje je bil doma in v inozemstvu pritrdilen.

Izid je mlade pisatelje opogumil in je že izšel sintetično-futuristični roman »Picchiata nell'amore«. To se ne da prevesti z »udarec v ljubezen«. V romanu opisuje Piero Bellanova moderno ljubezensko dogodbo, ki se pleče na snežnih rimskih gor pri smučanju in v letalu 794, ki strmoglavlja z visa v vodoraven tek. To so tiste »picchiate«. Ozadje dogodivščin so boji legionarjev v Afriki in Španiji in lepote Rima. Vse je zgosteno spisano na tridesetih straneh na poseben liričen način. Poskus je prav gotovo svojevrsten; vprašanje pa je, ali se bo obdržal, kakor je bilo vprašanje pri Marinettijevih zaplodikih in pri njegovih slednikih — tudi med Slovenci.

»Popravljenost slovstva«. Ali naj spada med »nove smeri« tudi najnovejši poskus, ki se načinja v italijanskih slovstvenih glasilih? Za sedaj sicer samo še med predlogi in načrti.

Ta poskus izhaja iz trditve, da je malo dobrih romanopiscev. Ni več Manzoni, Dackensov, Tolstojev, Dostojevskih. Res je — (tudi mi Slovenci si to priznavamo). So pisatelji, a če imajo zanimivo vsebino, je medel opis; kaj znajo dobro naslikati ozadje, pa ni oseb, ki bi se gibale, govorile in zaživle; zopet tretji roman kaže plastično risane osebe, a jim manjka realnih tal pod nogami. Zato ima, današnji čas slabe romane.

Tej hibi pa se da odpomoči s tem-le predlogom: vzemite, mladi talentje, stare slavne pisce, »remodernizirajte« (sit venia verbo) jih in tako »popravljenost« predložite občinstvu kot novo delo.

Ta predlog je bil soglasno odklonjen. Saj je res, kakšna bi bila n. pr. »Ana Karenina« v drugi obleki. Najbrže skrupalo, ki bi bilo daleč v senci pred svojim izvirnikom, čeprav po ozadju odmaknjenem našemu času in morda okusu.

So pa prišli drugi slovstveni svētiki, ki pravijo: pustite stara dobra dela pri miru in ne šušmarite na njih. »Popravljenost« rajše slaba dela, in sicer, če je opis slab in dejanje dobro, popravite opis; če ni dejanje živo, vdahnite mu duha. Torej »slabemu« pisatelju naj »dobro« vzame ali idejo ali barvo in naj »popravljenost« reč da kot svojo. Znaj človek potem ali bo tako pogreta knjiga dišala. Vsekakor pa so tudi to nove pisateljske smeri v današnji — neusmerjeni dobi. R. B.

Pet novih angleških bojnih veleladij

Iz Londona poročajo: Mornariški minister V. Churchill je sporočil v svojem govoru, da bo v kratkem dograjenih pet bojnih veleladij. Te nove ladje ne bodo tako velike in tako hitre, kot je največja bojna ladja sveta, angl. križarka »Hood«, ki ima 42.000 ton in vozi z brzino 32 vozlov. Imele pa bodo močnejši oklep proti podmornicam in močnejše naprave zoper letalske napade kot ta, in bodo seveda za 20 let mlajše. Nove bojne velikanke bodo imele velikost po 35.000 ton in bodo s tem za 3000 ton večje, kot so angleške bojne ladje druge vrste, na primer: »Repulse«, ki se je nedavno vrnila s 30.000 milj dolge poti domov. Nove ladje bodo tudi za 2000 ton večje, kot so angleške največje moderne bojne ladje, kot »Nelson« in »Rodney«.

Oklep je debel 16 col, a oklep bojnih križark le 12 col in oklep bojnih ladij 14 col. Oklep nemške ladje »Graf Spee« je imel debelino 4—5½ col, kar se je v bitki pri Montevideu izkazalo kot občutna pomanjkljivost. Brzina novih angleških edinic bo znašala 30 vozlov. S tem bodo za dva vozla bolj počasne kot »Hood« in za en vozlov hitrejši kot »Repulse«, za sedem vozlov hitrejši kot »Nelson« in »Rodney« in za štiri vozle hitrejši kot nemške tako zvane »žepne« križarke. Kaliber njih težkih topov je 14 col, torej za 1—2 coli manjši kot kaliber topov s »Hood«.

Nove angleške bojne ladje bodo imele torej brzino bojnih križark, debelino oklepa bojnih ladij in moč ognja obeh tipov.

Nemčija pa bo imela le dve novi bojni ladji, ki bosta slični kot »Bismarck« in »Tirpitz«.

Največja šahovnica sveta

Tisti časi, ko so perzijski kralji na velikih travnikih z živimi ljudmi igrali šah, so že mimo in se le še včasih v obliki zabavnih prireditev ponavljajo. Toda neki ameriški častilec te kraljevske igre je dal na svojem posestvu v Tupelo v državi Mississippi prirediti šahovnico, ki je pač največja na svetu in edina te vrste na prostem. R. F. Goodlet ni hotel ob lepih nedeljah sedeti v svoji sobi pri šahu, marveč, je hotel svojo najljubšo zabavo spojit s telesnim udejstvanjem na svežem zraku. Zato je dal na trati pred svojo vilo napraviti velikanski »kvadrat«, kjer so bili črni kvadrati šahovnice označeni s ploškami trave, svetli pa s marmornatimi ploščami. Vsa šahovnica je obrobljena s širokim betonskim okvirjem. Medtem ko so vrtnarji in zidarji to šahov-

Grof Teleky, ogrski ministrski predsednik, v pogovoru z grofom Ciano v Rimu.

nico izdelovali in pripravljali, pa so spretni lesorezi izdelovali velikanske šahovske figure, ki so imeli zanje za vzorec majhne slonokoščene šahovske figure iz časa Henrika VII. Velike lesene figure, ki so pobarvane rumeno in temorode, so razmeroma tako lahke, da jih morejo šahovski igralci izlaska prenašati od kvadrata do kvadrata.

Francoski redovniki na bojišču

Vodstvo zveze bivših bojnikov-redovnikov je nedavno izdalo izčrpano statistiko o stanju zdaj vpoklicanih redovnikov v Franciji. Zveza šteje 6720 vpoklicanih redovnikov. Od teh je: 1038 šolskih bratov; 781 jezuitov; 342 dominikancev; 310 frančiškanov; 306 kapucinov in 232 benediktincev. Vsega skupaj ima 61 redov in kongregacij svoje člane na bojišču.

Toledo postane španski narodni spomenik

Na ministrski seji, ki ji je predsedoval Caudillo, so sprejeli med drugimi tudi zakon o obnovi raznih mest in krajev, ki so bili v vojski porušeni. K tem mestom spada Toledo. Santiago in Toledo postaneta zgodovinska narodna spomenika.

ŠPORT

Velik dan za jugoslov. nogomet

Jutri se bodo naši nogometaši borili na treh frontah

Prvikrat v zgodovini jugoslovanskega nogometnega športa se bo v nedeljo zgodilo, da se bo boril naš nogomet na treh frontah: V Bukarešti igra tako zvani A tim proti najmočnejši postavi Romunije, v predtekmi pa nastopita juniorski reprezentanci obeh držav. Istočasno se bosta pomerili B reprezentanci Jugoslavije in Romunije v Belgradu.

Prvi moštvi obeh držav se bosta srečali v nedeljo že dvajseti. V dosedanjih tekmah je Jugoslavija enajstkrat zmagala, enkrat je igrala neodločeno, sedem iger pa je izgubila. Razmerje golov je 36 : 29 za Jugoslavijo.

Oglejmo si točneje dosedanja srečanja Jugoslavije z Romunijo:

1922 v Belgradu	1:2 (1:1)
1923 v Bukarešti	2:1 (2:0)
1926 v Zagrebu	2:3 (0:2)
1927 v Bukarešti	3:0 (3:0)
1928 v Belgradu	3:1 (3:0)
1929 v Bukarešti	3:2 (1:2)
1929 v Bukarešti	1:2 (1:2)
1930 v Belgradu	2:1 (2:0)
1931 v Zagrebu	2:4 (1:1)
1932 v Belgradu	3:1 (3:1)
1933 v Bukarešti	0:5 (0:5)
1934 v Bukarešti	1:2 (0:1)
1935 v Atenah	4:0 (2:0)
1935 v Sofiji	2:0 (2:0)
1936 v Bukarešti	2:3 (1:1)
1937 v Belgradu	2:1 (2:0)
1938 v Bukarešti	1:0 (1:0)
1938 v Belgradu	1:1 (1:0)
1939 v Bukarešti	1:0 (0:0)

Radovedni smo, kako se bodo vse te naše reprezentance odrezale v nedeljo napram zastopnikom romunskega nogometa. A reprezentanca ni najbolje sestavljena, ker Hrvatov ni zraven, ki igrajo sami v terek s Švico v Zagrebu. Toda vseeno je upati na dober uspeh našega prvega moštva v Bukarešti. Juniorji in B reprezentanca pa imata še več izgledov za zmago. Končno bi se omenili, da bodo romunski igralci dobili po 5000 din nagrade, če premagajo Jugoslavijo, našim igralcem pa je vrhovna nogometna zveza Jugoslavije določila po 500 din premije.

Table-tenis turnir za prvenstvo Slovenije

V soboto 30. t. m. od 6 zvečer dalje in v nedeljo 31. t. m. bo turnir za prvenstvo Slovenije. To je prvi in največji turnir, ki se vrši letošnji sezono. SK Mladika, ki priredi ta turnir, je en izmed najagilnejših klubov v Sloveniji. Igra se v telovadnici II. drž. gimnazije, vhod je iz Ciriil-Metodove ulice. Igralo se bo v vseh disciplinah, če bo zanje dovolj

Francoski vojaki betonirajo nove postojanko.

prijav. Seniorski pokal brani že drugič bivši državni prvak Dolinar Zarko, ostala dva pokala, t. j. za juniorje in za moštva pa »SK Urania«. Zato se letošnja obeta zelo številna udeležba Zagrebčanov, katerim pa bodo skušali domači biti kos. Obetajo se zanimive borbe, zato bodo tudi gledalci prišli na svoj račun. Finalisti bodo prešli tudi praktična darila, v kolikor si jih bo klub lahko nabavil pri raznih ljubljanskih trgovinah.

Vprašanje Slovenske zimskošportne zveze

Maribor, 29. marca.

Snoči se je vršil pri Orlu sestanek delegatov zimskošportnih edinic severne Slovenije, katerega sta se udeležila tudi dva predstavnika zimskošportne zveze oz. Ljubljane dr. Ferencak in Predalič. Celje sta zastopala delegata Kovač in Gračner. Maribor pa delegati vseh tukajšnjih zimskošportnih klubov Maratona, Maribora, Železničarja in zimskošportnega odseka SPD. Sestanek je vodil Kovač. Dr. Ferencak je poročal o nameravani reorganizaciji našega smučarskega športa ter o predpripravi za ustanovitev Slovenske zimskošportne zveze, katero propagirajo predvsem Gorenjci. Predalč je tozadevni elaborat, iz katerega je razvidno, da bi se po novem načrtu opustile naše podzveze, namesto katerih bi se osnovali številnejši lokalni tehnični odbori. Mariborski delegati so bili pa proti razpustitvi mariborske zimskošportne podzveze, ki je pokazala toliko sposobnosti in organizatorične sile. Vršile so se vehementne, pa stvarne debate ter so Mariborčani zastopali stališče, naj bi se namesto nameravane reorganizacije čimprej doseglo pomirjenje med Zvezo in gorenjsko zimskošportno podzvezo ter bi se potem nadaljevalo sporazumno delo na področju zimskega športa na dosedanjih preizkušenih temeljih. Na sestanku se je tudi sporočilo, da nameravajo Gorenjci že 7. aprila t. l. ustanoviti slovensko smučarsko zvezo, da pa vrhovna zveza te ne bo priznala.

„SLOVENE“

na 10 straneh je največji, najboljši in najbolj razširjeni slovenski dnevnik!

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Kongres Zveze planinskih društev kraljevine Jugoslavije bo v soboto in nedeljo dne 30. in 31. marca t. l. Prvi dan kongresa z zborovanjem delegatov bo v verandni dvorani hotela Union v soboto, dne 30. t. m. ob 15. slavnostni del kongresa pa v nedeljo dne 31. t. m. ob 9. predpoldne v veliki dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Udeleženci kongresa imajo ugodnost polovične vozne cene pri vožnji na državnih železnicah. Planinci iz vseh krajev naše države so vabljani, da se udeležijo kongresa v nedeljo dne 31. t. m. v čim večjem številu.

STK Moste. Drevo najen sestanek vseh aktivnih igralcev. Sestanka naj se udeležijo vsi, ki računajo, da bodo igrali prvenstvene tekme.

SK Reka. V nedeljo igra L. moštvo v Kranju z SK Savico. Igralni naj dvignejo opremo pred odhodom od 10—11 v garderobi. Odhod ob 11.40.

ZFO

Mednarodni tekmovalci ZFO prihajajo v Kranj

Danes prihajajo tekmovalci-sodniki in vodstvo tekem v Kranj na II. orodne tekme za prvenstvo Zveze fantovskih odsekov, ki se prično jutri dopoldne ob 9 v Ljudskem domu in se nadaljuje popoldne ob treh ob enem s slavnostno akademijo. Za to prireditve, ki bo prva na Gorenjskem, vlada povsod zelo veliko zanimanje in je pričakovati velikega navala k tekmam. Cenjene gledalce opozarjamo, da bo tekmovalstvo javno in da bodo lahko točno zasledovali ves potek tekmovanja, ki je neprimerno bolj zanimiv kakor običajni nastopi na orodju. Preskrbljeno je za hiter potek, tako da bodo gledalci gotovo zadovoljni.

Občutljivi levji smrček

Dandanes s prav tako malovernostjo beremo lovske zgodbe iz Afrike, Indije in južnoameriške džungle kakor kakke strahotne »indijanarice«. Vendar ni treba zmeraj, da bi bile lovske zgodbe lažnive. Tudi v resnici se pripeti marsikaj, kar je zares čudno slišati.

V Vzhodni Afriki je neki 14-letni fantič z bičem rešil življenje svojemu očetu. Vozil je z volovsko vprego kamenje iz kamnoloma. Oče je bil šel peš naprej. Nenadoma je stal pred dvema levoma, od katerih je bil eden videti bolan in betežen. Betežni lev je pa zmeraj razdražljivi, v nasprotju z zdravimi živalmi, ki jo kmalu odkurijo, če jim grozi nevarnost. Očetu ni kazalo nič drugega, ko da je zbežal nazaj k vozu z volovsko vprego. Vola sta se obrnila in stekla na nos na vrat. A lev jo je ucvrl za vozom in bi ga bil dohitel, če bi fantič ne bil volom pustil pristojo voljo. Sam se je postavil zadaj na voz in je z bičem venomer udrihal leva po smrčku, dokler se lev ves začuden ni ustavil, si začel lizati krvavi smrček in se je nato vrnil.

V Malaki se je nekemu Malajcu posrečilo, da je z dvema streloma iz svoje puške za na lov na slone ustrelil štiri tigre. Ti tigri so se bili izognili vsem pastem in so povzročali mnogo škode Malajcem. Kako da se je Malajcu posrečilo ustre-

liti kar štiri tigre — tega bržkone še danes sam ne more povedati. Vendar so vladni uradniki to zadevo preiskali in potrdili resnico.

Ta dva strela pa spominjata na tisti edini strel, ki ga je pred leti neki lovec na slone izstrelil na slona. Ta slon je v svojem smrtnem boju in divjanju potegnil še tri druge slone s seboj v globino. Vsi trije so poginili — od enega samega strela!

Niž manj čuden ni doživljal nekega indijskega zdravnika, ki je jahal na slonu, ki je nenadoma zbežal in divjal skozi gozdove. Kar 48 ur je moral zdravnik vztrajati na slonu, ker bi ga sicer slon lahko potepal in ubil. Pa še pravimo, da takih dogodivščin ni več na svetu!

— Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčnega kamna in zlatence urejuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Kliniške izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje jutraj na tešče »Franz-Josefova« voda, pomešana z nekoliko vroče vode.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Kadar dežujejo stari zaboji

Čez nekaj dni se začneja nad Kalifornijskim morjem spet prva »sezona« tornadov leta 1940. Pripraviti se je treba na različna presenečenja. Ti tornadi nastopajo in vihrajo zmeraj tam, kjer jih najmanj pričakujejo. Toda iz teh prirodopisnih dogodkov, iz viharjev, ki kakor mogoče hlače divjajo čez deželo, more vremenoslovje sklepati prav zanimiva dognanja. Tudi izven znanstva je še vse polno takih prirodnih pojavov. Saj se lahko zgodi, da se vihar spozabi nad predmeti, ki prav nič ne spadajo v njegovo področje.

Poslednja velika tornadska perioda leta 1939 je na Floridi vse zmešala. V nekem kraju niso le hiše izgubile streh, ampak je bilo vrženih tudi mnogo banj iz kopalnic in dvignjenih visoko v zrak. Zakaj so bile na vrsti vprav banje, ne more nihče vedeti. Mogoče je divjala najhujša sesalna moč tornada vprav nad hišami v tisti smeri, kjer so bile kopalnice.

Ze prej so nekoč doživeli takšno presenečenje, ko je nenadoma iz nekega skladišča konzerv-

ne tvornice sfrčalo na stotine konzervnih škotel in se dvignilo visoko v nebo, da so kakor grnate na drugem koncu popadale na tla. Presenečenje pa ni bilo nič manjše takrat, ko so začeli stari zaboji padati izpod neba. Tornado je obiskal tvornico za zaboje in jih je vzel v svoje zračne višave in jih je pometal prav na dvorišče neke kmetije, kjer so se tega čudnega dežja seveda do smrti prestrašili.

Pa saj ni treba, da bi hodili v Ameriko po take izredne prirodne pojave! Na Ogrskem, na primer, so pred nekaj leti doživeli tak dež, ko so padale žabe na tla. Te živali je brez dvoma »posrkal« vihar iz kakega ribnika, jih dvignil v ozračje in jih pometal med dežjem in neurjem na tla.

In v Neaplju pač ne bodo nikdar pozabili na dež, ko so padale pomaranče na glave ljudi. Vzrok je zmeraj isti: vihar se z veliko močjo prisesa na razne predmete in jih vzdigne, odnese in vrže kjer si boji na zemljo.

Otroški kotichek

ZAČARANI GOZD

(63) Ko je bil Poniglavček dobro na varnem in pod streho, so ga najprej okopali. Nato je dobil praznično obleko in nove nogavčke, ker si je one druge pri padcu precej grdo strgal. Tudi veliko bunko na čelu so mu zavezali z lepo belo ruto. Tako prenovljen je šel h kralju.

(64) Kralj je zmajal z glavo, ko je zagledal Poniglavčka vsega obvezanega in rekel: »Kakšen divjak pi si! Naročilo si pa le dobro opravil, kakor slišim. Zato boš tudi primerno poplačan. Kuhar je že pripravil posebno mizico zate.« Čez nekaj minut se je Poniglavček že imenitno sladkal s torto.

Iz Julijske Krajine

Smrt uglednega goriškega Slovence

V Kanalu na Goriškem je zatisnil včeraj svoje oči g. France Cargo, oče znanega slovenskega slikarja umetnika Jankota, ki živi v Ljubljani. Njegov pokojni oče, sin ugledne kmetijske družine v kanalski dolini, rojen leta 1867, je končal z izredno pridnostjo goriško gimnazijo in je potem služil v odvetniških pisarnah, med drugim pri pokojnem dr. Tumi, ki Cargota omenja v svojih »Spominih«. Rajni se je namreč živahno udeleževal v narodnem življenju goriških Slovencev za časa monarhije, ni pripadal nobeni stranki in je bil med borci za uveljavljanje slovenskega jezika na sodnih in drugih uradnih položajih. Ko je vstopil v sodno kariero, v kateri je služil tako v Gorici, kakor v Tolminu in Kanalu, ga najdemo med rodoljubci, ki so ustanovili narodno čitalnico in pevski zbor v Tolminu, kakor tudi druga narodna društva goriške dežele. Povsod se je zavzemal za kmetstvo ljudstvo, čigar miselnosti je ostal zvest do konca. S svojo pokojno soprogo Amalijo, rojeno Sovdat iz Tolmina, vzorno krščansko materjo, je imel pet otrok, od katerih je eden že v večnosti. Janka smo že omenili, Ljubo je doktor trgovinskih ved v Zagrebu, Mirko pa zasebni uradnik v Kanalu. V novi državi je služil pokojnik, ki je bil na koncu vodja zemljiške knjige, v Pulju in je bil potem premeščen v neko mesto južne Italije; nato je šel v pokoj. Njegov stric Angel je bil župnik, znan po vsem Goriškem. Pogreb obče priljubljenega narodnjaka Kanalske doline bo v soboto, 30. t. m. Njegovi rodovini naše srčno sožalje!

Za zvišanje rojstev in porok. Iz uradnih podatkov razberemo, da je italijanska vlada v času od 1. marca 1935, ko so se nagrade ustanovile, do 29. februarja t. l., razdelila za 382.478.557 lir, tedaj za skoraj 383 milijonov lir podpor novoporočenim in družinam s številnim naraščanjem. V času od 1. januarja 1937 do 29. februarja 1940 je bilo razdeljenih tudi za skoraj 18 milijonov lir nagrad družinam, ki so dobile dvojčke. Priznati moramo, da je to krepka in sistematična skrb za rast naroda.

Cementna tovarna v Anahovem pri Kanalu, ki se sedaj imenuje Salona d'Isonza po svojem izvoru v Dalmaciji, živahno dela in neprestano povečuje svoj obrat. Tudi sedaj so v gradnji novi tovarniški prostori in delavnice. Po zadnjih podatkih zaposluje tovarna 950 delavcev, med katerimi je mnogo domačinov iz domače in sosednih duhovnj. Za delavce je urejena tudi posebna kuhinja. Po skoro neverjetnih podatkih tržaških listov, dobijo v tej skupni kuhinji delavci tečno in zadostno kosilo in včerjo za skupno 4 lire dnevno. Pred dnevi je obiskal podjetje pokrajinski politični tajnik iz Gorice. Pri tej priliki je bilo sklenjeno, da se sežida v središču občine fašističev dom.

Pomlad prihaja. Po dolgem oklevanju in številnih zapletitostih je končno vendarle prišla letošnja pomlad. Sicer je še nekam plaha in brez prave pomladne toplote, ljubkosti in prešernosti, vendar smemo upati, da nas ne bo več zapustila. Bilo bi to tudi prežudo, za vse kmečko delo, za naše njive in travnike pretežak udarec, saj je že itak vse v zastoju. Upamo, da se bo v prihodnjih dneh narava razbohotila in bo zavriekala prava goriška pomlad!

Pluj

Skupščina Združenja trgovcev v Ptuj bo v soboto, 30. marca ob 19 v posebni sobi gostilne M. Brenčič na Ormoški cesti. Vabljeni vsi člani zdru-

Prevalje

Občni zbor krajevne organizacije JRJ bo v dvorani Kristan v Farni vasi dne 1. apr. ob 9. Poroča bivši narodni poslanec Gajšek Karel o uredbi o odpisu davčnih zastankov. Na občni zbor so vabljeni vsi pristaji JRJ.

Vesti o generalu Sternu

Iz Stockholma poročajo 23. marca: Vrhovni poveljnik ruskih čet na Daljnem vzhodu, general Stern, ki so ga postavili namesto odstopljenega generala Blücherja, je baje neznanu kam izginil, kakor poroča »Aftenbladet«. — Stern je spočetka vodil bitke proti Finem in je bil nato odpoklican na Vzhod. Kakor poroča omenjeni švedski list, imena Stern tudi ni najti na seznamu tistih, ki so bili odlikovani v vojni proti Fini.

Natančneje številk finških žrtev v vojski

Iz Londona poročajo: Finska armada 16 divizij, ki je štela 300.000 mož, je utrpela, kakor poroča »Daily Telegraph« iz Helsinkov, v tri in pol meseca trajajočih bitkah napram Rusom, tele izgube: mrtvih 15.700; pogrešanih 1500; težko ranjenih je bilo 12.500; lažje ranjenih 28.000. Med 58.5000 žrtvami je 2500 častnikov. To pomeni, da je bila petina finske armade ubita ali ranjena. Najhujše izgube so bile v poslednjih dveh mesecih, posebno še, ko so Rusi prodrli do Viborga in se zasidrali na oni strani zaliva. To je bil tudi povod, da je finsko vrhovno poveljstvo poslalo sporočilo za sporočilom Rytijevi delegaciji v Moskvo in je svetovalo, da naj se doseže mir za vsako ceno. V tistem hipu se je začela finska bramba rušiti. Izgube bi bile privedle do katastrofe, če bi bile trajale sovražnosti še dva ali tri tedne. Mannerheimova politika, da je zamočal finske izgube, se je izkazala kot neskončno dragocena, saj tedaj ni razen vodstva generalnega štaba nihče na Finskem vedel, kako je bil položaj armade obupen. Zatorej Mannerheim ni samo vodil vojske, ampak je rešil tudi mir.

Najstarejšo »Maginotijevo črto« so našli

Dva tisoč let prej, preden so Francozi začeli graditi svojo Maginotovo črto, so se že njihovi predniki, Galci, zavarovali zoper sleherni vpad tujecev. Zdaj so odkrili ostanke pradednih zidov in nasipov, ki so se Galci z njimi branili vpadu Hunov. Pred 2000 leti so bile te utrdbe zgrajene, da so Galijo varovali sovražnikov civilizacije,

Skupina nemških letalcev, ki so bili zleteli bombardirali Scape-Flow.

Koncert slovenskih deklet v Zagrebu

Slovenska dekliška Marijina družba v Zagrebu obhaja te dni svojo 15-letnico. Obhajala jo bo pa na prav zanimiv način. Smo pač v Zagrebu in želimo vse drage rojake pritegniti k naši proslavi. Nas je tudi kar čedno število (čez dvesto) in bi rade pri tej proslavi sodelovale vse do največje možnosti. Zato prirejamo koncert slovenske narodne pesmi. Koncert bo na belo nedeljo v krasni kaptolski dvorani. Spored je kaj preprost; nič težkega, nič dolgočasnega. Res, sami lepi venčki domačega pevskega bogastva. Nekaj bo bolj resnega (Spomin na dom, Nebo žari, Tam kjer lunica), z večine bo pa sama vedra slovenska pesem (Dobro večer, Kmečko dekle, Vesele pesmice, Vesela pevka), vmes bo pa še za odmor šaljivi prizor, da še malo pokažemo, kako znamo slovensko govoriti. Ves večer, na katerega se pripravljamo že dolge mesece, bo le spomin na vse lepo, kar smo imele in imamo: dobro slovensko domačijo, tu pa življenje, ki si ga skušamo olajšati in pravilno izkoristiti. Zato pa se že dolga leta zbiramo pod Marijino zastavo in — zavedajoč se življenjske odgovornosti — živimo v tujini življenje dobrih pa veselih slovenskih deklet. Vstopnice za koncert so razprodane; na razpolago so samo še stojišča, ki se dobijo v pisarni Kaptol 9.

Akademski pevski zbor gre na turnejo

Ljubljana, 29. marca.

Akademski pevski zbor naše univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani bo priredil izven svoje ožje domovine štiri koncerte s posebnim programom, ki ga je črpal iz stvariteljskih obdobij v prejšnjem stoletju — do nastopajoče slovenske moderne smeri (Novi akordi). Prvi koncert bo APZ priredil v Sarajevu v ponedeljek, 8. aprila v gledališču ob 20; drugi koncert bo v Beogradu v sredo, 10. aprila ob 20.30 v Kolarčevi dvorani; tretji koncert bo v Nišu v četrtek, 11. aprila, v Skoplju pa v petek, 12. aprila.

Po zadnjih poročilih je zlasti v Beogradu veliko zanimanje za koncert; posebno se obiska APZ vesele tamkajšnji Slovenci, ki jim je zadnji koncert slovenske narodne pesmi pred petimi leti še dobro v spominu. Prav tako nestrpno pričakujejo prihoda APZ v Sarajevu, kjer je zbor že svojasno gostoval. Tudi v Skoplju in Nišu se obeta velik obisk koncerta. — Na programu ima Akademski pevski zbor tele skladbe: Frabroslov Volarič: »Izgubljeni svet«, Ijavic: »Danica«, Davorin Jenko: »Na moru«, Anton Nedved: »Popotnikova pesem«, Alojzij Sachs: »Vzdih«, Josip Michl: »Sokratova smrt«, balada, Anton Hajdrih: »Jadransko morje«, Ijavic: »Zapuščena«, Davorin Jenko: »Vabilor«, Kamilo Mašek: »Mlatiči«, Fr. S. Vilhar: »Guslami«, Fran Ger-

bič: »Rožmarin«, Josip Michl: »Atila in ribič«, balada, Anton Hajdrih: »Hercegovska«.

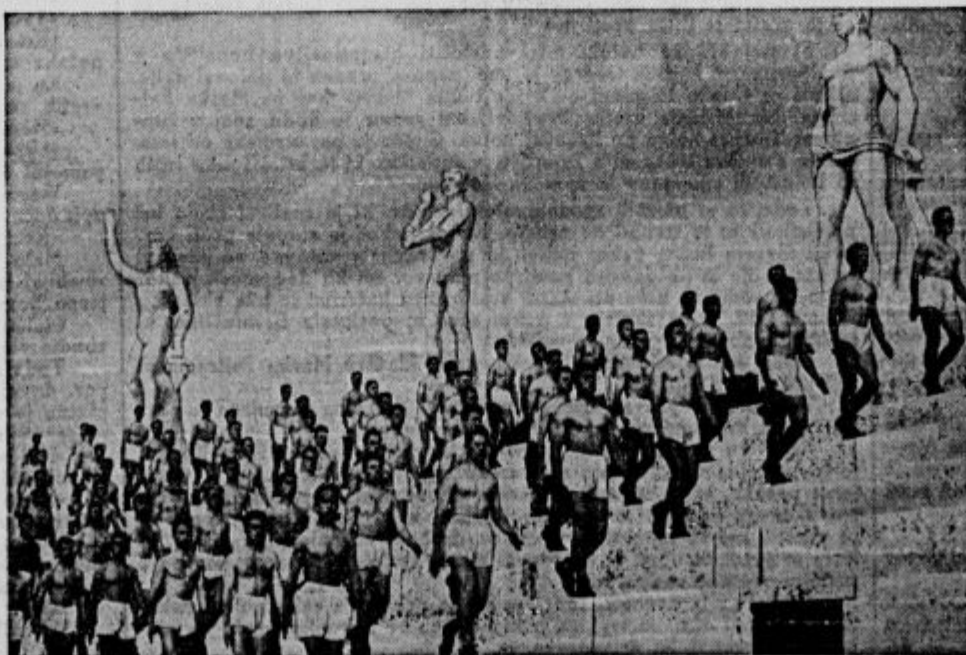
S temi gostovanji APZ v zgoraj navedenih krajih bo vsaj deloma izpolnjena želja naše kulturne javnosti, ki je — kakor tudi celokupno naše čsopisje — poudarjalo zlasti v zadnjih letih pomen močne umetniško-pustvarjalne možnosti APZ, ki si je z resnostjo svojega dela pridobil prednost za reprezentanta slovenske pevske kulture ne le v domačem okviru in okviru državnih meja, temveč tudi izven njih.

Kranj

Kino Šmartinski dom predvaja danes ob pol 9 in v nedeljo ob 7 in 9, ter v ponedeljek ob pol 9 »Robin Hood«.

Dobrepolje

Predstava Kristusovega življenja, trpljenja in poveljanja. Prosvetno društvo v Dobrepoljah je že petkrat predstavljalo Edvard Gregorinovo igro: »Ob času obiskanja«. Vselej je bila dvorana polna. Na splošno željo bomo to predstavo ponovili na belo nedeljo popoldne ob 3. Vsi, ki hočete videti res nekaj lepega, poučnega in ganljivega, pridite ta dan v Dobrepolje, da vidite najpretsresljivejšo dramo iz zgodovine človeštva.

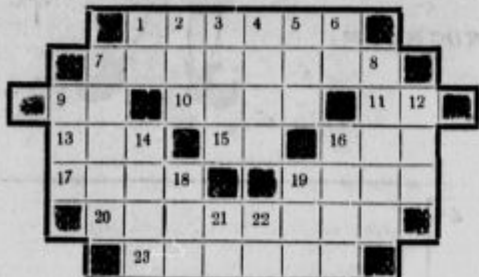
Na Mussolinijevem forumu v Rimu, kjer so nastopili člani akademije za telesne vaje.

Nagradna križanka

Tvrdke, ki žele delati reklamo zase po križankah, naj izročijo svoja naročila en teden popreje v upravi »Slovenca«.

Rešitev križanke je treba poslati na upravo »Slovenca« pod značko »Križanka« do četrtka prihodnjega tedna. — Rešitev križanke bomo objavili prihodnjo soboto.

Med one, ki bodo pravilno rešili križanko, bomo z žrebanjem razdelili 4 nagrade in sicer za vsakega list »Slovenec« za en mesec zastoj.

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. Dobro znana, solidna manufakturna tvrdka v Ljubljani. 7. Pokrajina v Palestini. 9. Predlog, pevška nota. 10. Truma, skupina. 11. Osebnostni zaimek. 13. Konica. 15. »Ako« v narečju. 16. Seme, prvi poganek. 17. Žensko ime. 19. Ni veliko. 20. Zemljiska ožina na Finskem. 23. Majhna cerkev.

Navpično: 1. »Ima« v narečju. 2. Ženski glas. 3. Ameriška gospodarska organizacija. 4. Kraj pod Fruško goro ob Donavi. 5. Zadruga, zagozda, okrajek. 6. Vzklík. 7. Perutnina. 8. Hrib pri Beogradu. 9. Hiša, stalno bivališče. 12. Vrsta zemlje. 14. Ozek kos blaga. 16. Kajenje. 18. Naplačilo. 19. Ljubek, zal. 21. Dolga pesnitev. 22. Besedica pri govarjanju.

Rešitev križanke z dne 22. marca

Vodoravno: 1. MEINL-HEROLD (irgovina glasbil in glasbenih potrebščin). 10. Vse. 11. Usadi. 12. Atlas. 14. D. M. K. 15. Greb. 16. Poet. 17. Ako. 19. Stora. 21. Ol. 22. Soba. 24. MARIBOR.

Navpično: 2. Eva. 3. Istra. 4. Nele. 5. Hus. 6. Es. 7. Rado. 8. O'nev. 9. Lik. 13. Ahat. 16. Porob. 18. Kosi. 19. Sla. 20. Abo. 21. Om. 23. Ar.

Izrečani nagajenci:

Med rešili, ki so pravilno rešili sobotno križanko so bili izrečani:

Laimiš F., Pod hribom 22, Ljubljana VII. Vidmar Marjanca, Pražakova 19, Ljubljana. Perbil Blaž, drž. rudnik, Velenje. Vidie Mira, okr. načelstvo, Kranj. Dobivali bodo 1 mesec »Slovenca« brezplačno.

Stanovanja

Majhno stanovanje

po možnosti z lokalom, v mestu ali na periferiji - isčem za takoj. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod št. 500/4545. (c)

1-2 sobno stanovanje

s kopalnico, v centru mesta Celja isče višja drž. uradnica. Ponudbe v podruž. »Slovenca« v Celju pod »Ena oseba št. 3560.«

Službodobe

Entlarico

za perilo in azuriranje, in dobro risarico sprejme Matek & Mikeš, Ljubljana, Frančiškanska ulica, nasproti Uniona. (b)

Fotografskega pomočnika

(pomočnico) sprejme fotodrogerija v Ljubljani. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Vesten in samostojen« 4566. (b)

Mali oglasi

Vajenci

Učenca

za trgovino z mešaním blagom, pridnega in poslušnega, z dožele, s hrano in stanovanjem v hiši sprejme Andrej Jeglič - Lesce pri Bledu. (v)

Kupimo

24 m² traverz

NPI 16 ali 18 - kupimo. Mavrič, telefon 33-82. (k)

Vsakovrstno zlato

srebro in briljante kupuje vsako količino po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana, Frančiškanska ulica 3.

Skladiščno cisterno

za 15, 20 ali 30 ton kupimo. Ponudbe na UNIO družba, Maribor. (k)

Srebro, drage kamne

in vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah Jos. Eberle, Ljubljana, Tyrševa 2 (palača hotela »Slon«)

Posvetva

Enodružinsko hišo

novi, prodam za 30.000 din v okolici Ljubljane. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4607. (p)

Velika hiša

s trgovskimi lokali v mestu Celju naprodam. - Ponudbe poslati podružnici »Slovenca« v Celju pod »Prilika«. (p)

Krasno novo vilo

enonadstropna, z ograjenim vrtom, poceni prodam. Kodeljevo, Ljubljana. Polzve se v trafiki pri lesenem mostu pri Karmeličankah. (p)

Stavbna parcela

pod Rožnikom, 1572 m², naprodam v bližini centra in na lepem položaju. - Pojasnila daje dr. Maček Viktor, odvetnik, Ljubljana, Dalmatinova 10. p

Vnajem

ODDAJO:

Trgovski lokal

se odda v novi hiši v Fügnerjevi ulici. Informacije: Slograd, Vrtača št. 9. (n)

ISCEJO:

Pisarniške prostore

(lokal ali samsko stanovanje) isčem v prometni ulici sredi mesta, po možnosti z večjim skladiščem. Prednost telefon ali možnost napeljave telefona. - Ponudbe upravi »Slov.« pod »Nujna pisarna« 4100

Prodamo

Najugodnejši nakup

moških oblik nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Ostrešje

z vsem lesom in strešno opako za hišo, v velikosti 10x15, prodaja za 6000 din Cihlar, Tyrševa cesta 69.

Žensko kolo

in šivalni stroj prodam. Zora, Marencičeva ul. 3.

Cepjeno trsje

prvorazredno, dinar kom., divjaki, korenjaki, sadno drevje, nudi Zihor Franjo, Zamušani, Sv. Marjeta, Moškanjci. - Zahtevajte seznam.

Citajte »Slovenca«

Denar

Hranilne knjižice

3% obveznice

in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD

MARIBOR

Aleksandrova cesta 40

Razno

Gumbnice, gube, plise, monograme, entel, atur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Frančiškanska ulica

nasproti hotela Union

Vezenje perila, krasna predtiskana žen. roč. dela

Javljamo žalostno vest, da nam je umrla naša nad vse ljubljena sestra, teta in svakinja

Slavka Pograjec

trgovska sotrudnica

Pogreb predrage pokojnice bo v nedeljo, dne 31. marca, ob pol štirih popoldne izpred hiše žalosti, Brezovica 104, na pokopališče na Brezovici.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 1. aprila 1940, v farni cerkvi.

Brezovica-Ljubljana-Cerklje, dne 29. marca 1940.

Mici por. Kolarič, Ivanka, Albina por. Osenar, sestre in ostalo sorodstvo

K Bogu po večno plačilo so odšli naša ljuba, predobra mama, stara mama in prastara mama

Marija Klinar roj. Smolej

bivša posestnica v Plavškem Rovtu št. 14

dne 29. marca v 79. letu starosti, prevideni s sv. zakramenti za odhajajoče v večnost.

Truplo naše mame bo v nedeljo, dne 31. marca, ob dveh popoldne pred hišo žalosti, Ljubljana, Pred škofijo 12, blagoslovljeno. Žalni sprevod bo šel do stare mestne meje na Celovski cesti. Od tam bodo zemski ostanki prepeljani na Jesenice in položeni okrog pol petih na mrtvaški oder Na Murovi št. 3. Pogreb bo na Jesenicah v ponedeljek, dne 1. aprila, ob desetih popoldne s sveto mašo. Telo naše preljube mame, ki je bilo zemeljsko bivališče njene prelepe duše, bomo položili v grob našega blagega ata.

Mama! Bog Vam vse povrni! Mi hočemo živeti po Vašem jasnem zgledu!

Vse, ki ste našo mamo poznali, prosimo, da se jih spominjate v molitvi.

Ljubljana-Jesenice, dne 29. marca 1940.

Dr. Tomaž, stolni župnik, Franc, Marija, Blaž, Jakob, Ana, Neža, Ciril, Matija, Jožefa m. Marija, prednica uršulinskega samostana v Škofji Loki, otroci;

Franc Zvegelj in Franc Razingar, zeta; Amalija roj. Jamar, Minka roj. Markež, Ana roj. Zechner, Cecilija roj. Zvegelj, Ana roj. Razingar, snaha; vsi vnuki, vnukinje, pravnuki

Jakob K. Heerl

Berninski kralj

Roman s švicarskega pogorja.

Kakor je starega gospoda jezilo, da so ga tako speljali na led, mu je vendar godila čast, ki so mu jo ponujali. In še: Videl bo zopet Dunaj. »Sprejmite!« mu je zašepetal Tass. Deželni sodnik je odvrnil z nekaj hladnimi, jezivimi besedami Fortunatu Lorei, toda spregovoril je vendarle in mir je bil na zunanji sklenjen.

Spravljivo, za deželnega sodnika častno vedenje mladega Engadina po uspehi ukani je izdalo boleče želo, obrzdanost zmagovalcev je ljudem ugajala. Povsod je bilo čutiti, da je mlada stranka moč, a katero se mora rečno računati.

V St. Moritzu se pa jeza starih ni hotela tako brž poleči.

»Kaj pa še hočemo, mladina stoji zdaj pri nakovalu!« se je smejal Driosch.

Vendar tudi deželni sodnik je hotel biti še enkrat kovač. Poslanstvo na Dunaj, kjer je bil preživel nekaj srečna leta mladosti in kjer se bo odločila zdaj usoda njegove domovine, mu je polnila misli in srce. Na zunanji se je proti mladi stranki kazal sicer še vedno hladnega, na znotraj je pa občutil veliko zadoščenje, da so ga zdaj, ko so ga odvrnili doma, izvolili na častno mesto poslanca.

Poroka Konradina Flugija z Menjo Drioschovo je posijala kakor sončni žarek v življenje Engadina. V dolgi zvestobi ženina in neveste je videlo ljudstvo staro bündensko žilavost, ki vodi k zmagi. Kakor potlačene modre Menjine oči so sijale od neizmernega srečja in srce Konradina Flugija je prekipelo upov.

Samo ene ni bilo na slavnosti: Cilgije! Ni marala spominjati na tako slavnoen dan deželnega sodnika, kako ga je bila ukanila. Toda njeno roko je bilo na slavnosti vendar čutiti. Poveo na potu, po katerem je stopal evatbeni sprevod, so ležale sveže rože in nageljni, celo pred konji popoldne, ko je nameravala odjezditi družba v Samaden.

»Toilko in tako lepih cvetic nimam nihče ko ona!« In kmalu so ree izvedeli, da je bil prišel iz Puschlava cel tovor kočar z narezanimi rožami in nageljni.

Poslanstvo je odpotovalo V St. Moritzu so pa začeli mladi odvajati Inn po novem koritu v jezero in jeziti med njim in goro Rosatschem znamenite slatinske vrelce. Neprijetnosti in bojov ni manjkalo in pri

50

velikem nezaupanju proti podjetju, ki je veljalo mnogo tisoč goldinarjev, je bilo denar težko zbirati. Največ so dali prijatelji v tujini. »Ceste zidajo, po katerih se ne bo nihče vozil — postavljajo kopališča, v katerih se ne bo nihče kopali!« To je bila običajna puščica in mlade stranke se je prijel ime: »Tratežil«.

Zato so se pa zanašali ljudje na uspehe poslanstva na Dunaju.

16

V pontresinsko župnišče je prispel ljubezniv obisk. Cilgija Premont, kakor so jo Engadinci splošno imenovali, je bila prijezdila iz Puschlava in z njo njen sinko Lovrenc ter slikar Ludvik Georgy, ki se je vračal iz Rima proti domu.

Skupaj sta se hotela jutri udeležiti blagoslovitve kopališča v St. Moritzu in Ludvik Georgy je imel namen, preden bi potoval dalje, slikati za Cilgijo Premont cerkvico Santa Maria, zase pa Marka Paltrama, berninskega kralja. Prirodoljubni sanjar je hodil zdaj z župnikom Tassom nekje po Roseški dolini, Cilgija je pa, utrjena od jeze, ostala s svojim fantkom v župnišču, v župnišču, ki je krilo toliko lepih in bolečnih spominov iz njenega življenja.

Tedaj jo je pa mili zgodnjeoletni večer, ki je razlival svojo luč po ledenikih, le izvalil na prsto. Kakor nekoč je stopala proti cerkvi Mater božje, kakor nekoč je pozdravljala vaščane, so govorili za njo ljudje in občudovali ponosno postavo, oči ko dve sonci. Kakor nekoč je sedla na klop pri starih vratih, nad katerimi je bila vklesana letnica 1497, in je sanjala v pokoj gora in poslušala Berninsčino, ki je šumela skrita v gorzu in soteski.

Samo eno je bilo drugače ko nekaj: kladivo Marka Paltrama ni več zvenelo v tišino.

Vendar jo je prevzel duh starega časa. Bolestno zasanjena je premišljevala na klopi ob vratih daljne dni ljubezni.

Nekoliko začuden je gledal deček Lovrenc svojo mater. Ko mu je pa na njegovo čebljanje raztreseno odgovarjala, je stekel k veselumu potoku, ki je žuborel s hitrimi valovi proti koči Marka Paltrama. Z brega je metal v vodo drobljanje, ki jih je nabral po poti, in se veselil, ker so tako živo plesali po drobnih valovih. Do Paltramove kočje je tekel za njimi in ogledoval mirno stoječe, preproge, močno z mahom oveseno vodno kolo.

Skušal ga je pognati. Tedaj se mu je pridružila zala drobna deklica s temnimi očmi in trpkimi usti, ki so se nekoliko smehljala njegovim brezuspešnim prizadevanjem.

»To moraš napraviti tako,« je dejala in je okretno potegnila za verigo ter napeljala vodo na kolo: začelo je klopotati in oba sta se razveselila.

»Kako ti je ime?« je vprašal deček boso, čilo, snažno deklico, ki je bila manjša in mlajša nego on.

»Povej mi ti prej svoje ime,« je odvrnila nekoliko trpko.

»Lovrenc Gruber!«

Tedaj je odgovorila z ljubkim smehljajem: »In jaz sem Landola Paltram.«

»Kako? Ali je tvoj oče berninski kralj? Ali je to vaša hiša?«

»Da,« je odvrnila ponosno in z bleščečimi očmi.

»Tvojega očeta bi rad videl.«

»Kmalu se bo vrnil s Piz Languarda, pojdiva proti cerkvi in ga počakajva.«

Ko je pa mala zagledala zamišljeno žensko postavo ob cerkvenih vratih, se je zdrnila.

»Moja mati jel!« je dejal Lovrenc pomirljivo.

»Lepo mater imaš!« je odvrnila mala z ljubosumnimi očmi. In njen pametni obrazek se je zmračil kakor v skruti bolečini.

V tem trenutku je obrnila Cilgija ponosno glavo. Lovrenc je vlekel upirajočo se deklico proti njej.

»Reci ji samo dober večer!« je izpodbujal Landola.

Malo je prevzelo zaupanje do lepe tuje gospe, radoveden, upajoč smehljaj je drhtel na Landolinih ustnicah, bil je nema prošnja za prijazno besedo.

Čudno! Cilgija je bila malo takoj spoznala, njena podoba jo je zbodla v srce. »Pijin otrok!« hotela se je odvrniti od nje.

Toda lepi upajoči smehljaj nežnega otroka je premagal prvi odpor, dovolila je, da je sedla skupaj z Lovrencem na klop. Nekoliko plašno je storila to Landola. Ko jo je pa otrok gledal kakor čudežno prikazen in ni odtrgal od nje oči, se je morala Cilgija nasmejniti.

»Kaj pa je, Landola, da me tako gledaš?« je vprašala Landola in jo pobožala po ljubki glavi.

»Tako lepe oči imate, ali so nove?« je dejala mala boječe in smešno. Tedaj se Cilgija ni mogla več vzdržati, objela je lepo bitje.

V tem trenutku je prišel iz gorskega gozda Marko Paltram, v sivi lovski obleki, s puško in gamsom na hrbtu: učlovečeno gorstvo v svoji lepoti, v svoji moči in svojem skrivnostnem čaru.

»Oče!« je zavpila Landola in se je izvila Cilgiji iz rok.

Zdrnil se je, val krvi mu je zalil obraz, trepetal je pred prizorom.

»Cilgija Premont, vi tu, in ravnote ljubeznivo z mojim otrokom?«

Jeklena armada

GEORG BRENT

OLIVIA DE HAVILLAND

Najaktualnejši film danes. — Grandiozni prizori in podvigi modernega vojskovanja. Največji bombniki na delu. Nepremagljiva ameriška vojna armada. — Lepa ljubavna drama, ki se odigrava med dvema bratoma.

Film „Jeklena armada“ prekaša celo film „Poslednja zapoved“

KINO MATICA

TELEFON 21-24

Ob 16., 19. in 21. uri.

LJUBLJANA

Kaj bo s tramvajem do Ježice?

Prva dela za modernizacijo državne ceste od Ježice do Domžal so se že začela. Sicer so sedaj v glavnem na delu le inženirji, ki morajo izpeljati zadnje natančne meritve in cesto zakoličiti. 1. apr. pa bo na nekaterih odsekih te ceste prišlo do besede že delavstvo, ki bo s krampi in lopatami začelo modernizacijo, ki bo najbrž do prihodnje jeseni popolnoma izpeljana. Se bolj pa je potreben modernizacije del državne ceste, ki vodi iz Ljubljane do savskega mostu na Ježici. Načrt za modernizacijo Dunajske ceste iz mesta do Ježice, nekako do Ruskega carja je tudi že izdelan. Dokončno pa še ni izdelan načrt za preložitve ceste od Ruskega carja do savskega mostu. Ker leži večji del Dunajske ceste v območju sedanje velike Ljubljane, je načrt za modernizacijo pripravil mestni gradbeni urad v Ljubljani. Ker se na Dunajsko cesto steka ogromen promet, saj je ta cesta ena najpomembnejših zbiralnih prometnih žil, bo modernizirano cestišče v območju ljubljanskega mesta široko 12 m. Na vsako stran cestišča bo prišla še po ena kolesarska pot, široka 3 m, nato zelen pas, na katerega se bosta naslanjala po 3 m široka hodnika za pešce. Za tako modernizacijo prvega dela ceste od središča mesta do Ruskega carja bo tudi razpisana licitacija takoj, kakor hitro bo mest. občina ljubljanska založila 7 milijonov dinarjev, ki so potrebni za razširitev ceste. Država plača namreč le stroške za običajno širino, torej za 7 in pol m široko cestišče v betonu ali kockah. Po sedanjem načrtu naj bi po razširjeni Dunajski cesti tekla v sredi dvojna tramvajaska proga. Na to progo bi potniki prestopali, tramvajski vozovi pa bi vozili samo od železniškega prelaza naprej. Ni nam še znano, ali bo dosedanja tramvajaska proga na Dunajski cesti podaljšana do prelaza, da ne bi bilo treba potnikom napraviti celega sprehoda od enega voza do drugega. Če upoštevamo, da bo tramvajski tir prišel na modernizirano cesto, potem se opravičeno sprašujemo, če je zares potrebno, da se mestno tramvajsko podjetje s polaganjem tira spet spusti v težke investicije. Prav gotovo bi bilo bolj primerno, če se za to progo uporabijo trolleybusi. Sicer vemo, da so trolleybusi dražji od tramvajskih voz in da je tudi njihovo vzdrževanje dražje. Prav gotovo pa je, da bi na urejeni modernizirani cesti trolleybusi mnogo manj trpeli kakor sedaj morda avtobusi, tramvajskemu podjetju pa bi bile prihranjen velike investicije za polaganje in nabavo tračnic. Trolleybusi so se obnesli že v tujini, pa tudi druga jugoslovanska mesta se resno pečajo z njihovo uvedbo. Tako bodo v Beogradu v kratkem naročili 18 trolleybusov. Prav tako pa se v Splitu resno bavijo z mislijo, uvesti trolleybusni promet. Umestno bi bilo, če bi tudi v Ljubljani resno preštetudirali to vprašanje. Na vseh drugih progah, ki se bodo še gradile, naj zaradi nas ostanjejo navadni tramvajski vozovi. Na progi, ki pa zahteva prestopanje, je pa popolnoma vseeno, če vozijo trolleybusi. Odpadlo bi le vse tiste in nemogoče, a vendar nujno potrebno križanje z železniškimi progami. Prav tako ni dvoma, da bi prihranek na investicijah z lahkom amortiziral večje vzdrževalne stroške, ki bi jih zahtevali trolleybusi na progi od mesta do Ježice.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 17 in 20.30 uri monumentalni velefilm Cecil B. de Millea

Union pacific

Senzacionalno vedomelo o gradnji največje transkontinentalne železnice. poln burnih pustolovščin in divje romantike.

Veliki refren

Film godbe, čustev, trpljenja in bohemstva.

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri o kapeli Vzajemne zavarovalnice ob 6.20 zjutraj.

1 Člane Stolne prosvete vabimo, da se udeležijo pogreba gospe Marije Klinerjeve, matere stolnega kanonika in duhovnega voditelja Stolne prosvete g. dr. T. Klinerja, ki bo v nedeljo, 31. marca ob 2 popoldne izpred žalnega doma Pred škofijo 12 do pivovarne »Union« na Celovski cesti.

1 Krščansko žensko društvo vabi članice in sodelavke k jutranji pobožnosti, ki jo priredi v proslavo Materinskega dne na belo nedeljo, 31. t. m. Ob pol sedmih bo v kapeli Vajenškega doma sv. maša za razne članice, kratki govor in skupno ev. obhajilo. Udeležimo se te duhovne poglabitve v čim večjem številu! Proslava v opernem gledališču pa bo 15. aprila.

1 Velika jubilejna umetnostna razstava v Ljubljani. V nedeljo, 30. marca bo ob 11 otvorjena velika pomladanska umetnostna razstava, ki jo priredi Društvo slovenskih likovnih umetnikov v proslavo 40-letnice prve slovenske umetnostne razstave v ljubljanskem Mestnem domu. Protektorat nad razstavo je prevzel g. ban dr. Marko Natlačen. Razstavljena bodo dela 66 slovenskih umetnikov in umetnic, med njimi petnajststotnica, ki se je udeležila že razstave v Mestnem domu leta 1900. Sedem teh zaslužnih pionirjev na polju naše likovne umetnosti se veseli še življenja in bo na razstavi zastopana s svojimi deli. Slavnostna otvoritev razstave bo v Jakopičevem paviljonu točno ob 11. K obilnemu obisku te velike revije slovenske likovne umetnosti vabi odbor DSLU.

1 Trgovine v ponedeljek, dne 1. aprila t. l. bodo ves dan odprte, ker ta dan ni cerkveni praznik. — Zdrženje trgovcev.

1 Zvišanje cen mesa. Z današnjim dnem se zvišajo cene mesa z ozirom na visok porast cen kladve živine takole: goveje meso L. vrste zadnji del 16,

sprednji del 14; prašičje meso sveže (kare) 22, vratina 20; slanina sveža, salo tujih prašičev 20, domačih 18; telečje meso stegno 18, pleče, hrbet 16, vrat in prsa pa 14 din za kg. Za cene je kraljeva banska uprava dravske banovine na prošnjo ljubljanskih mesarjev odobrila.

1 Nad 400 telefonskih naročnikov brez zveze. Moker in težak sneg, ki je v nekaj urah pobelil vso ljubljansko ravan, je napravil na telefonskih napeljavah precejšnjo škodo in velike ovire. Telefonskotehnična sekcija na glavni pošti je bila včeraj od prvih dopoldanskih ur neprestano oblegana od naročnikov, ki so kratko javljali, da je njih telefon pokvarjen in da nimajo zveze. Vsi delavci tehnične sekcije, ki so drugače zaposleni pri polaganju novega telefonskega kabla, so bili poslani, da popravijo poškodbe. Dopoldne je bila že večina telefonskih zvez dobra. Včeraj dopoldne Ljubljana tudi ni imela dobrih telefonskih zvez z zunanjim svetom. Interurbanske proge proti Trstu, na Gorenjsko in Dolenjsko kakor tudi proti Mariboru so bile večidel pokvarjene. Interurbanski promet je bil kmalu povsod urejen. Sneg je potrgal tudi mnogo brzojavnih žic ob železniških progah. V Ljubljani je bilo včeraj 425 naročnikov brez telefonske zveze.

1 Telefonski kabel v Ljubljani. Tehnična sekcija na glavni pošti nadaljuje z polaganjem novih telefonskih kablov po mestu, da odpravi tako vso mizerijo, ki se posebno pojavlja, kadar nastopijo nevihte in v času mokrega snega, ki trga telefonske žice. Položili so že 44 km telefonskega kabla v vrednosti okoli 4 milijone dinarjev. Stroški polaganja niso vračunani.

1 V Stritarjevi ulici štev. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zajec, torej ne več na Starém trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Petkov ribji trg. Včerašnji ribji trg je bil zelo slab. Morskih rib ni bilo na izbiro, ker je na Jadranu vladala močna jugovina. Ribarnice na Sušaku, v Splitu in Šibeniku so bile skoraj prazne. V Ljubljani je bilo včeraj pripeljanih do 200 kilogramov sardelic, ki so bile takoj razprodane. Bile so po 16 do 20 din kg, ko so bile prejšnji

MARIBOR

Pomožna akcija odpusti 125 delavcev

Zmanjkalo je sredstev za nadaljnjo zaposlitev

Večino odpuščenih prevzame mestni gradbeni urad

Ko bodo danes dobili delavci mariborske pomožne akcije plačilne listke, jih bo zadela presenetljiva in žalostna novica, da so odpuščeni. Vodstvu pomožne akcije so zmanjkala nadaljnja sredstva za zaposlitev tolikoštevilnih ljudi ter je prisiljeno, da odpusti vseh 125 delavcev. So to skoraj sami družinski očetje, nekateri med njimi že leta in leta brezposelni; edina občina je s svojo pomožno akcijo omogočila njim in njihovim družinam kolikor toliko znosno življenje. Zaradi pomanjkanja sredstev je moral vodstvo pomožne akcije že v letošnji zimi zmanjšati število zaposlenih. Obdržalo je samo res najpotrebnejše, takšne, pri katerih bi odpustitev usodno zadela tudi družine. Edino, če bi banska uprava podelila iz bednostnega fonda Mariboru izdatnejšo subvencijo, bi bila pomožna akcija v stanju, da zaposluje brezposlene še naprej. Lastna sredstva, s katerimi je pomožna akcija razpolagala in ki so znašala 850.000 din — tolikšen je namreč donos mestne socialne davčine — so popolnoma izčrpana.

Odpustitev 125 družinskih očetov je za mesto

huđ udarec. Mestna občina se tega zaveda, pa se je odločila, da bo večino odpuščenih delavcev prevzel mestni gradbeni urad ter jih zaposljal iz sredstev rednega proračuna še nadalje pri raznih javnih delih. Za prevzete delavce bo značilo to še pridobitev, ker bodo dobivali pri mestnem gradbenem uradu višje mezde, kakor pa pri pomožni akciji. Nekaj pa je takih, da se pri dosedanjih zaposlitvi s svojim obnašanjem in delom niso obnesli in teh najbrž tudi gradbeni urad ne bo hotel prevzeti. Če si ne bodo mogli najti druge zaposlitve, bodo padli v breme mestnega socialno-političnega urada. Izgleda pa, da bo letos v Mariboru dela dovolj, če se začne uresničevati napovedana gradbeno akcija.

Pomožna akcija ne bo letos do prihodnje zime zaposlala nobenih delovnih sil. Na ta način upa, da bo lahko zbrala dovolj rezerv, da bo potem najhujšo zimsko dobo lahko prebrodila brez hujših pretresljajev, ki so jo v letošnji zimi večkrat resno ogrožali, tako da ji je morala mestna občina nekajkrat pomagati iz zažate.

ska dela. Na žalost pa tudi za težakša in zidarska ter železobetonska dela licitacija ni uspela, ker so podjetniki stavili ponudbe, v katerih so zahtevali, naj se upošteva tudi eventualna podražitev gradiva in povišanje mezd. Ker razpis licitacije tega možnosti ni upošteval, je licitacija propadla. Razpisana pa bo druga licitacija v najkrajšem času. Pri tej bo ustrezno tudi želji podjetnikov za primer, da bi se za časa graditve cene in mezde spremenile za več kakor 5%.

1 Ljudski oder ponovi na belo nedeljo ob petih popoldne igro o izgubljenem sinu. Ker je pričakovati velikega obiska, si priskrbite vstopnice pravočasno v predprodaji v Cirilovi knjigarni.

1 Dekliški krožek frančiškanske župnije. Jutri v nedeljo redni sestanek v Domu na Slomškovem trgu 12.

1 IX. Mariborski teden. Prihodnji četrtek 4. aprila bo v posvetovalnici mestnega magistrata sestanek vseh zainteresiranih činiteljev glede razstave in sporeda letošnjega IX. Mariborskega tedna.

1 Zanimivo predavanje na Pobrežju. Drevo ob pol 8 bo v Slomškovem domu zanimivo predavanje s skiptičnimi slikami o Slovencih v Srbiji. Predava g. Ferline iz Radvanja.

1 Otvoritev umetniške razstave slikarja Zorana Mušiča in ljubljanskega kiparja Karla Putriha se vrši v nedeljo ob 11 dopoldne v beli dvorani Uniona. Razstava bo odprta vsak dan od 9 do 18 ter bo trajala do nedelje 14. aprila.

1 V Ljudski univerzi bo predaval o barvni fotografiji znani strokovnjak dr. Mate Murovič iz Zagreba. Okrog 100 posnetkov v naravnih barvah bo nazorno prikazalo izreden napredek barvne fotografije.

1 Poročila sta se na velikonočni ponedeljek g. Vid Murko, sin znanega mariborskega trgovca, ter gospodična Marija Marko. Zelimo obilo sreče.

1 Avtobus na Pohorje pelje danes zvečer ob 6 z Glavnega trga. Pri Mariborski koči bo poslovnih večer popularne oskrbnice, ki je oskrbovala to postojanko 10 let.

1 Šahovske novice. Prvak SK Vidmarja g. Mišura nastopi v nedeljo v Mežici, kjer bo igral simultanko proti 20 tamošnjim šahistom.

1 Drevi gostuje Sanein. Veliko zanimanje vlada za nastop bivšega popularnega tenorja mariborskega gledališča Belizarja Sancina, ki

Angleški top v utrjeni postojanki nekje na zahodnem bojišču.

je sedaj član ljubljanske opere. G. Sanein nastopi drevi kot Barinkay v opereti »Cigan baron«.

1 Kino Pobrežje soboto in nedeljo Večna karavana.

1 V nižini 10. na Pohorju pa 40 cm. Kakor smo že poročali, je v četrtek v Mariboru ves dan močno snežilo. Tako silovito ni medlo niti v najhujši zimi ter je zapadlo kljub mokri podlagi in razmeroma visoki temperaturi kar 10 cm snega, na Pohorju pri Mariborski koči pa so ga zvečer namerili 40 cm.

1 Vagon jaholk v Dravo. Z nabrežja Ruske ceste so v četrtek zmetali v Dravo nekaj tovornih avtomobilov gnilih jaholk. Cel vagon tega plemenitega sadu je zmrznil in zgnil v skladišču nekega tukajšnjega sadnega izvoznika.

Gledališče

Sobota, 30. marca ob 20: »Cigan baron«. Gostovanje Belizarja Sancina.

Nedelja, 31. marca ob 15: »Kovarnstvo in ljubezen«. Ob 20: »Zaroka na Jadranu«. Znižane cene. Zadnjič.

Celjske novice

1 Krajevna organizacija JRZ v Celju ima jutri v nedeljo, ob 8 zjutraj v Domu svoj redni letni občni zbor. Člani vabljeni!

1 Vso celjsko javnost vabimo na I. telovadno akademijo Fantovskega odseka v Gaberjih! Akademija bo ob pol 5 popoldne v dvorani Mladinskega doma v Gaberjih.

1 Savinjska podružnica Turistovskega kluba »Skala« bo imela v soboto, 6. aprila ob 8 zvečer svoj redni občni zbor v klubovi sobi hotela »Evropa«.

1 Dežurno zdravniško službo za člane OUZD bo imel jutri v nedeljo g. dr. Josip Cerin, Prešernova 1.

Udeležite se

MATERINSKE PROSLAVE

1 V veliki dvorani Ljudske posojilnice jutri, v nedeljo, ob 8.15 popoldne.

1 Nastopi pevsko društvo Celjski zvon in Gledališka družina KPD iz Laskega z dramo »Matj ljube«.

1 Opozorjamo na gostovanje prof. Janka Mla-karjeve gledališke družine, ki bo uprizorila v nedeljo, 7. aprila v veliki dvorani Ljudske posojilnice ob 4 popoldne njegovo znano igro v njegovi režiji »Magdina žrtev«.

1 Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in celjski okraj bo v torek, 2. aprila.

1 Vazno predavanje. V nedeljo, 31. marca bo predaval univ. prof. g. dr. teh. Miroslav Kasal za obrtnike gradbene stroke o projektiranju in gradnji zakonitih. Predavanje bo ob pol 9 dopoldne v risalnici meščanske šole. Vabljeni občinstvo, posebno hišni poselniki!

1 Klub slovenskih kolesarjev je imel v četrtek zvečer v gostini »Pri angeljnu« svoje redno zborovanje. Vodil ga je predsednik g. Fajš Mirko. Iz posameznih poročil je bilo razvidno, da klub v preteklem letu ni uspešno deloval, zlasti pa da ni našel pravega razumevanja ne pri svojem članstvu ne pri oblasti ki ta važen šport vsekakor premalo podpira. Predsednik je poročal o ustanovitvi Slovenske kolesarske zveze. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s predsednikom g. Fajšem Mirkom na čelu.

1 Gozdni požari in varnostne mere. Mestno poglavarstvo je objavilo na vseh uradnih deskah važne razglase o gozdnih požarih in varnostnih merah. Občinstvo opozorjamo, da ta važen razglas pazljivo prečita! Med drugim pravi razglas, da se mora vse okoliško prebivalstvo odzvati pozivu gozdnega posestnika ali njegovih uslužbencev, predsednika občine, žandarmerijskih ali gozdarskih organov k gašenju gozdnega požara. Voditelju gasilne akcije je prepovedano, da v primeru velikega in nevarnega gozdnega požara zaprosi za nujno pomoč vojaštvo potom predsednika mestne občine, ki to prošnjo z utemeljenim predlogom takoj sporoči banski upravi v postopek.

1 Nedeljski šport. Jutri, v nedeljo bo v Celju prav bogat nogometni spored. Ob pol 3 bo na igrišču pri Skalni kleti nogometna tekma med SK Ptujem in celjskimi Atletiki. Na Glaziji bo gostovala SK Litija, prvak II. razreda posavske skupine. Tekma se bo pričela ob 4 popoldne. V predtekmi nastopita enajstorica SK Štor in kombinirana mladina SK Celja.

1 60 letni požigalec obsojen. Včeraj dopoldne se je zagovarjal pred okrožnim sodiščem v Celju 60 letni Rok Leber, bivši hlapec na posestvu celjskega trgovca Plavca Josipa v Kasazih pri Petrovčah. 15. februarja je zgorelo gospodarsko poslopje s stroji in krmo tako, da je znašala škoda 60.000 din, poslopje pa je bilo zavarovano za din 20.000. Ogenj je nastal okrog pol 9 zvečer. Sum je padel na hlapca, kateremu je Plavec zaradi tožarjenja domačih žensk odpovedal službo in ga izplačal. Sodišče je obsodilo Roka na 18 mesecev strogega zapor. Leber je sploščka priznal orodnikom in preiskovalnemu sodniku, da je požel poslopje, pri včerajšnji razpravi pa je vse zanihal.

2 mlada, toda slavnja in popularna zvezdnika v zabavni pustolovščini

LORD JEFF

MICKY ROONEY IN FREDDIE BARTHOLOMEW

DANES PREMIERA ob 16. in 19. in 20. uri. Jutri ob 15., 17., 19. in 21. uri.

Postolovni roman dveh mladih fantov v poboljševalnici, v zavoju, kjer se deklet pripravljajo za tekel in odgovorni pokle morarjev. Junaštva dveh fantalnov rešijo kapitana in ladjo pred sigurno propastjo!

KINO SLOGA tel. 27-30

Danes ob 14.15 in jutri dop. ob 10.30 neprekinjeno zadojkrat po zniž. cenah. Jeanette MacDonald in Eddy Mac Non

Pesem zlatega zapada

KULTURNI OBZORNIK

Ljubljanska Drama: Fr. Herczeg: Severna lisica

(Po prvi ponovitvi.)

Ferenc Herczeg, madžarski pisatelj nemškega pokolenja, je sicer renomirano ime, vendar imamo vtis, da mu je do tega slovesa pripomoglo bolj oficialno priznanje krogov, katere opisuje, kakor pa človeška vrednost in literarna pomembnost njegovih iz večine pripovednih del. Tako vsaj lahko sodimo po enem izmed njegovih romanov z naslovom »Čarstvo sanj«, ki ga je pred leti izdala v hrvaškem prevodu Minerva v Zagrebu. V tem nas potrjuje sedaj tudi »Severna lisica«, komedija v treh dejanjih, ki je prišla na spored naše drame pač zato, ker je ali ugajala anonimnemu prevajalcu (ki potem takem ni kdor koli) ali pa iz kakega drugega podobnega razloga, ki nima kajpada z resničnimi potrebami našega gledališča nobenega opravka.

»Severna lisica« ni samo vsebinsko malo pomembna stvar, ampak je tudi umetniško ohlapno delo; to lahko trdimo kljub tehnični spretnosti, ki z njo razpolaga avtor. Kar nas pri tem delu najbolj odbija, ni toliko koščki motiv, ki ga dober poznamo že iz preživelega naturalizma, kolikor vsemurni način, s katerim se je pisatelj lotil svoje naloge. Svet, ki ga nam prikazuje, je na zunaj svet dovršene elegancije, na notranj svet čudne praznine in plehkosti. Herczeg nam slika ta svet z brezbriznostjo larparlarije in zato delo nima niti kakega sociološkega niti kakega npravnega poudarka. Ta nezainteresiranost, ki že sama po sebi izpodkopuje osnove slehernega plodnega dramskega oblikovanja, pa najsi bo v smeri resne ali vsele igre, vpliva pri tem delu tembolj porazno, ker kljub vsemu čutimo večje avtorjevo veselje nad pikantno snovjo kakor voljo do oblikovanja življenja brez ozira na njegovo duhovno vrednost. »Severna lisica« je tudi z docela artističnega vidika bledekrvno, literarno delo, ki je zanj značilno prepletanje naturalistične amoralnosti in romantične sentimentalnosti. Toda pisatelju nedostaja prvobitne sile naturalistov prav tako, kakor ni v njem resnične romantične bolečine. To in ono se dosledno umika dekadentni frivolnosti in

tako nam ostane naposled samo velemestna anekdota v dramatičnem obliki, za katero ne vemo izven niti tega, zakaj se imenuje komedija. Delo izven v prazno in le duhovitimi paradoksi se imamo zahvaliti, da nismo tega občutili že takoj spočetka.

Uprizoritev takega dela ne zahteva mnogo niti od režiserja niti od igralcev. Predstava, ki jo je vodil režiser g. Ošip Sest, je bila zamišljena v slogu salonske igre in je tako ustrezala lahkotnemu značaju dela. Vendar smo tu in tam pogrešali tiste vedre, dovršene elegancije, ki je nadvse značilna za predstavnike tako imenovanega velikega sveta. Najbolj se je približala tej predstavi g. Mira Danilova, ki je v vlogi Ilone podala blesteč lik svetske gracioznosti, medtem ko notranja podoba te bolj vsakdanje kakor problematične ženske od nje ni terjala večjega umetniškega napora. Hišnega prijatelja in liloninega moralno ogorčenega, predvsem pa ljubosumnega oboževalca in ljubimca je prikazal g. Kralj s toplim čustvom in izrazito mimiko. Zal nedostaja po pisateljevi krivdi tudi tej osebi nečesa osrednjega in človeško pomembnega. Kako malo se meni pisatelj ne le za življenjsko pomembnost, ampak celo za gojo verjetnost, pa kaže najbolj postava profesorja Pavla, čigar naivnost ni niti smešna niti prepričevalna. Popolno pasivnost tega čudaka je še poudaril g. Gregorin s svojo igro, ki jo je v tem smislu stopnjeval do pretirane preproščine. Ob njem se je tembolj uveljavil temperament živahnega Lizike, ki jo je izoblikovala g. Vida Juvanov tako, da si za naivnim videzem zlahka spoznal praktično življenjsko špekulacijo. Epizodni baron Trill, tako imenovani »leteči bedak«, je našel v g. Drenovcu najboljšega interpreta.

Kljub vsemu igralsko pozitivnemu pa lahko sklenemo, da se je trud komajda izplačal. Uprizoritev sama ne pomeni velikega uspeha, izbor dela pa zopet priča, da je naša drama v slepo ulico, iz katere ne najde več izhoda.

France Vodnik.

Koncert »Celjskega zvona«. Pevsko društvo »Celjski zvon« je priredilo v celjskem Mestnem gledališču koncert — počastitev 60 letnice skladatelja g. župnika Vinka Vodopivca. Ta skromni mož živi v Krombergu pri Gorici in je naš plodovit skladatelj zborovske glasbe. Njegove pesmi so prikupne in jih naši pevski zbori radi pojo. »Celjski zvon« je izpolnil vse večer izključno z Vodopivčevimi skladbami. Tak spored se težko izogne enoličnosti, ki jo nehoti izjave enostani skladateljski tip. Vendar pa je znal zborovodja g. prof. Anton Knap z večjo roko razvrstiti spored tako, da se je znatno zabilas neizogibni pečat enoličnosti sporeda. Spočetka smo slišali petero mešanih, troje ženskih, dalje troje moških in nazadnje zopet petero mešanih zborov. Ta razvrstitev je bila zelo posrečena. Zbor šteje nad 50 glasov, ki so zlitli v homogeno in disciplinirano celoto. Vodi jo zgledno z veliko tenkočutnostjo in odličnim znanjem g. prof. Anton Knap. V splošnem je pokazal zbor na tem koncertu *razveselje napredke* v vsakem pogledu. Posebno lepo je zapel »Kmeček pesem«, »Poljske rožice«, »Prstanc«, »Knezov zete«. Dasi so pesmi več ali manj istega kova, so bile med njimi tudi take, ki stavijo na zbor znatno večje zahteve, kakor ostale, posebno v intonacijskem pogledu, tako n. pr. »Tone sonček«, »Kaj bi nagelj duhteč« in »Da veš«, ki je ena najtežjih. Vendar je zbor stopal gladko preko vseh težav, ker ga je njegov neumorni vodja vestno vezbal. Mnogo zaslužnega priznanja sta žela tudi oba solista g. Dolinarjeva in g. Jurač. Oba razpolagata z lepim in simpatično naravnim glasovnim materialom. Tako je potekel koncert v znamenju najlepšega prizadevanja in stremljenja za gojitev lepote naše pesmi in njen podvig. Koncert, ki ga je oddajala ljubljanska radiofonska postaja, je bil zelo dobro obiskan in vsi sodelujoči so bili deležni pristranskega priznanja.

K. S.

»Cerkveni glasbenik« 1940, št. 3-4 je izšla pred veliko nočjo s *sledečo vsebino*: Dr. Anton Dolinar: Pregled slovenske cerkvene glasbe (nadaljevanje); dr. Alojzij Merhar: Slovenci za ljudsko petje in cerkveno glasbo; Anton Lavrič: Nekaj črtic k dr. Merharjevemu članku o Riharjevem nagrobnem spomeniku; Fran Ferjančič: Unikum pete maše; Josip Ahlik: Glasbenik Ivan Sprahman (Janko Grudnik); Viktor Steska: Drobline iz slovenske glasbene zgodovine; Pravila organske šole Cecilijanskega društva v Ljubljani; Iz odbora Cecilijanskega društva v Ljubljani; Organizatorske zadeve; Koncertna poročila; Dopisi iz Maribora in s Sv. Gore nad Litijo; Nove skladbe: Stanko Premrl: štiri skladbe za orgle, Anton Jobstove obhajilne pesmi, Danilo Cerar: Moja luč; Razne vesti; To in ono; Darovi za »Cerkveni Glasbenik«; Naše priloge; Listnica uprave. — V glasbeni prilogi so objavljene sledeče skladbe: Martin Zeleznik: Vstajenje; Anton Vilar: Velikonočna; Anton Jobst: V Zakramentu; Stanko Premrl: Mati božja, biser med ženami; Darovanje. — »Cerkveni Glasbenik« stane letno s prilogo 40 din, za dijake in šole 25 din. — Letnike od 1928 do 1939 daje uprava po zelo znižani ceni: po 20 din, dijakom in šolam po 15 din. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Pred škofijo 12.

XIX. festival SIMC. Mednarodno društvo za sodobno glasbo (SIMC) je zaradi razmer v Evropi odpovedalo svoj letošnji festival, ki bi moral biti to pomlad v Budimpešti. Sedaj je prevzela skrb za festival severno-ameriška sekcija in ga bo izvedla meseca oktobra v New Yorku. Namesto v Varšavi izvoljene žirije bo spored sestavila kooptirana ameriška žirija (Sessions, Nin, Klenek, Rathaus in Chappell). Člani jugoslovanske sekcije dobijo podrobne informacije pri Slavku Ostercu, Glasbena akademija, Ljubljana.

Lud. Ganghofer: Vaški apostol. Roman. Priredil B. R. V. Ljubljani, 1939, 376 str. (br. 26 din). Ganghofer, priljubljen ljudski pisatelj divje romantičnosti alpskih pokrajin in njihovih posebnosti: lovec, planšarjev, hribolazcev in čudaških vaščanov, je znan tudi našemu občinstvu po prevodu dveh svojih boljših del: Grad Hubertus in Samostanski lovec. Njima se pridružuje pravkar izišli svojevrstni roman »Vaški apostol«. Je to zgodba o grbavem drvarju Petru, rojenem v cerkvi, ki ni poznal ne očeta ne matere, ki ga je v vasi vse

zaničevalo in zasramovalo. In vendar je ta drvar, mož treh centov, ki v svojem življenju ni bil nikdar deležen od nikogar ljubezni, začel ob svoji polnoletnosti oznanjati ljubezen do bližnjega, kar mu je nadlo ime »vaškega apostola« in mu nakopalo sovraštvo fantov, katere predvsem je hotel poboljšati. Ob neki priliki so ga ti pri cerkvi pretepli in obdelali z noži tako, da je obležal nezavesten in nekaj mesecev nato izdihnil, ko je branil čast svojih varovank: Kajžarice in njene hčerke Lizike. — V romanu se razpleta ljubezen med Gozdnikovim Janezom in Jeznikovo Julko ter nežne srčne simpatije Janeza do Kajžarčine Lizike. Ker Julka kot nevesta pri izpraševanju ni znala dovolj katekizma, je sledila razveza prve ljubezni ter srečna zakonska zveza Janezova z Liziko. — Prav posebno je v romanu poudarjeno praznovanje vaščanov, ki so trdno verjeli, da sta Kajžarica in njena hči čarovnici. Edino Peter, Janez in župnik so pobijali to praznovanje, a brez uspeha. — Živahnemu pripovedovanju sledi čitatelj z največjim zanimanjem, vse osebe so očrtane s krepkimi potezami, zlasti apostol Peter, ki sta ga surovost in praznovanje vaščanov spremljala vse življenje in ga nazadnje ubila, ter je povest za lepo ljudsko branje.

Nova smer v italijanski književnosti. V italijanskem slovstvu se opaža znova stremljenje, da bi se od Marinettijeva započeta smer futurizma nadaljevala in če mogoče še bolj stopnjevala. Že lani v decembru je ugledni dnevnik »Giornale d'Italia« razpisal nekako glasovanje za ali proti futuristično-sintetičnemu romanu. Določil je tudi enajst točk, po katerih naj se pisatelji novorstnega romana ravna. Odmev na to glasovanje je bil doma in v inozemstvu prireditel.

Izd je mlade pisatelj opogumil in je že izšel sintetično-futuristični roman »Picchiata nell'amore«. To se ne da prevesti z »udarec v ljubezni«. V romanu opisuje Piero Bellanova moderno ljubezensko dogodbo, ki se plete na snežnih rimskih gor pri smučanju in v letalu 79c, ki strogoljavlja z visa v vodoravni tek. To so tiste »picchiata«. Ozadje dogodivščin so boji legionarjev v Afriki in Španiji in lepote Rima. Vse je zgosteno spisano na tridesetih straneh na poseben lirski način. Poskus je prav gotovo svojevrsten; vprašanje pa je, ali se bo obdržal, kakor je bilo vprašanje pri Marinettijevih zaplodkih in pri njegovih slednikih — tudi med Slovenci.

»Popravljenost slovstva«. Ali naj spada med »nove smeri« tudi najnovejši poskus, ki se načinja v italijanskih slovstvenih glasilih? Za sedaj sicer samo še med predlogi in načrti.

Ta poskus izhaja iz trditve, da je malo dobrih romanopiscev. Ni več Manzoni, Dackensov, Tolstojev, Dostojevskih. Res je — (tudi mi Slovenci si to priznavamo). So pisatelji, a če imajo zanimivo vsebino, je medel opis; drugi znajo dobro naslikati ozadje, pa ni oseb, ki bi se gibale, govorile in zaživele; zopet tretji roman kaže plastično risane osebe, a jim manjka realnih tal pod nogami. Zato ima, današnji čas slabe romane.

Tej hibi pa se da odpomoči s tem-le predlogom: vzemite, mladi talente, stare slavne pisce, »remodernizirajte« (sit venia verbo) jih in tako »popravljenec« predložite občinstvu kot novo delo.

Ta predlog je bil soglasno odklonjen. Saj je res, kakšna bi bila n. pr. »Ana Karenina« v drugi obleki. Najbrže skrupulaci, ki bi bilo daleč v senci pred svojim izvirnikom, čeprav po ozadju odmaknjenemu našemu času in morda okusu.

So pa prišli drugi slovstveni svētiki, ki pravijo: pustite stara dobra dela pri miru in ne sušmarite na njih. »Popravljenec« rajše slaba dela, in sicer, če je opis slab in dejanje dobro, popravite opis; če ni dejanje živo, vdahnite mu duha. Torej »slabemuc« pisatelju naj »dobric« vzame ali idejo ali barvo in naj »popravljenec« reč da kot svojo. Znaj človek potem ali bo tako pogreta knjiga dišala. Vsekakor pa so tudi to nove pisateljske smeri v današnji — neusmerjeni dobi. R. B.

Pet novih angleških bojnih veleladij

Iz Londona poročajo: Mornariški minister V. Churchill je sporočil v svojem govoru, da bo v kratkem dograjenih pet bojnih veleladij. Te nove ladje ne bodo tako velike in tako hitre, kot je največja bojna ladja sveta, angl. križarka »Hood«, ki ima 42.000 ton in vozi z brzino 32 vozlov. Imele pa bodo močnejši oklep proti podmornicam in močnejše naprave zoper letalske napade kot ta, in bodo seveda za 20 let mlajše. Nove bojne velikanke bodo imele velikost po 35.000 ton in bodo s tem za 3000 ton večje, kot so angleške bojne ladje druge vrste, na primer: »Repulse«, ki se je nedavno vrnila s 30.000 milj dolge poti domov. Nove ladje bodo tudi za 2000 ton večje, kot so angleške največje moderne bojne ladje, kot »Nelson« in »Rodney«.

Oklep je debel 16 col, a oklep bojnih križark le 12 col in oklep bojnih ladij 14 col. Oklep nemške ladje »Graf Spee« je imel debelino 4—5½ col, kar se je v bitki pri Montevideu izkazalo kot očitna pomanjkljivost. Brzina novih angleških edinic bo znašala 30 vozlov. S tem bodo za dva vozla bolj počasne kot »Hood« in za en vozle hitrejšje kot »Repulse«, za sedem vozlov hitrejšje kot »Nelson« in »Rodney« in za štiri vozle hitrejšje kot nemške tako zvane »žepne« križarke. Kaliber njihovih težkih topov je 14 col, torej za 1—2 coli manjši kot kaliber topov s »Hood«.

Nove angleške bojne ladje bodo imele torej brzino bojnih križark, debelino oklepa bojnih ladij in moč ognja obeh tipov.

Nemčija pa bo imela le dve novi bojni ladji, ki bosta slični kot »Bismarck« in »Tirpitz«.

Največja šahovnica sveta

Tisti časi, ko so perzijski kralji na velikih travnikih z živimi ljudmi igrali šah, so že mimo in se le še vasi v obliki zabavnih prireditev ponavljajo. Toda neki ameriški fastilec te kraljevske igre je dal na svojem posestvu v Tupelo v državi Mississippi prirediti šahovnico, ki je pač največja na svetu in edina te vrste na prostem. R. F. Goodlet ni hotel ob lepih nedeljah sedeti v svoji sobi pri šahu, marveč, je hotel svojo najljubšo zabavo spojit s telesnim udejstvom na svojem zraku. Zato je dal na trati pred svojo vilno napraviti velikanski kvadrat, kjer so bili črni kvadrati šahovnice označeni s ploskvami trave, svetli pa z marmornatimi ploščami. Vsa šahovnica je obrobljena s širokim betonskim okvirjem. Medtem ko so vrtnarji in zidarji to šahov-

Grof Teleky, ogrski ministrski predsednik, v pogovoru z grofom Ciano v Rimu.

nico izdelovali in pripravljali, pa so spretni lesorezci izdelovali velikanske šahovske figure, ki so imeli zanje za vzorec majhne slonokoščene šahovske figure iz časa Henrika VII. Velike lesene figure, ki so pobarvane rumeno in temnordeče, so razmeroma tako lahke, da jih morejo šahovski igralci izlaha prenašati od kvadrata do kvadrata.

Francoski redovniki na bojišču

Vodstvo zveze bivših bojevnikov-redovnikov je nedavno izdalo izbrano statistiko o stanju zdaj vpoklicanih redovnikov v Franciji. Zveza šteje 6720 vpoklicanih redovnikov. Od teh je: 1038 šolskih bratov; 781 jezuitov; 342 dominikancev; 310 frančiškanov; 306 kapucinov in 232 benediktincev. Vsega skupaj ima 61 redov in kongregacij svoje člane na bojišču.

Toledo postane španski narodni spomenik

Na ministrski seji, ki ji je predsedoval Caudillo, so sprejeli med drugimi tudi zakon o obnovitvi raznih mest in krajev, ki so bili v vojski porušeni. K tem mestom spada Toledo. Santiago in Toledo postanejo zgodovinska narodna spomenika.

ŠPORT

Velik dan za jugoslov. nogomet

Jutri se bodo naši nogometaši borili na treh frontah

Prvikrat v zgodovini jugoslovanskega nogometnega športa se bo v nedeljo zgodilo, da se bo boril naš nogomet na treh frontah: V Bukaresti igra takozvani A tim proti najmočnejši postavi Rumunije, v predtekmi pa nastopita juniorski reprezentanci obeh držav. Istočasno se bosta pomerili B reprezentanci Jugoslavije in Rumunije v Belgradu.

Prvi moštvi obeh držav se bosta srečali v nedeljo že dvajsetič. V dosedanjih tekmah je Jugoslavija enajstkrat zmagala, enkrat je igrala neodločeno, sedem iger pa je izgubila. Razmerje golov je 36 : 29 za Jugoslavijo.

Oglejmo si točneje dosedanja srečanja Jugoslavije z Rumunijo:

1922 v Belgradu	1:2 (1:1)
1923 v Bukaresti	2:1 (2:0)
1926 v Zagrebu	2:3 (0:2)
1927 v Bukaresti	3:0 (3:0)
1928 v Belgradu	3:1 (3:0)
1929 v Bukaresti	3:2 (1:2)
1929 v Bukaresti	1:2 (1:2)
1930 v Belgradu	2:1 (2:0)
1931 v Zagrebu	2:4 (1:1)
1932 v Belgradu	3:1 (3:1)
1933 v Bukaresti	0:5 (0:5)
1934 v Bukaresti	1:2 (0:1)
1935 v Atenah	4:0 (2:0)
1935 v Sofiji	2:0 (2:0)
1936 v Bukaresti	2:3 (1:1)
1937 v Belgradu	2:1 (2:0)
1938 v Bukaresti	1:0 (1:0)
1938 v Belgradu	1:1 (1:0)
1939 v Bukaresti	1:0 (0:0)

Radovedni smo, kako se bodo vse te naše reprezentance odrezale v nedeljo napram zastopnikom romunskega nogometa. A reprezentanca ni najbolje sestavljena, ker Hrvatov ni zraven, ki igrajo sami v terek s Švico v Zagrebu. Toda vseeno je upati na dober uspeh našega prvega moštva v Bukaresti. Juniorji in B reprezentanca pa imata še več izgledov za zmago. Končno bi še omenili, da bodo romunski igralci dobili po 5000 din nagrade, če premagajo Jugoslavijo, našim igralcem pa je vrhovna nogometna zveza Jugoslavije določila po 500 din premije.

Table-tenis turnir za prvenstvo Slovenije

V soboto 30. t. m. od 6 zvečer dalje in v nedeljo 31. t. m. bo turnir za prvenstvo Slovenije. To je prvi in največji turnir, ki se vrši letošnji sezono. SK Mladika, ki priredi ta turnir, je en izmed najagilnejših klubov v Sloveniji. Igra se v telovadnici II. drž. gimnazije, vhod je iz Ciril-Metodove ulice. Igralo se bo v vseh disciplinah, če bo zanje dovolj

Francoski vojaki betonirajo novo postojanko.

„SLOVENEK“ na 10 straneh je največji, najboljši in najbolj razširjeni slovenski dnevnik!

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Kongres Zveze planinskih društev kraljevine Jugoslavije bo v soboto in nedeljo dne 30. in 31. marca t. l. Prvi dan kongresa z zborovanjem delegatov bo v verandni dvorani hotela Union v soboto, dne 30. t. m. ob 13.30 predpoldne in veliki dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Udeleženci kongresa imajo ugodnost polovične vozne cene pri vožnji na državni železnici, Planinci iz vseh krajev naše države so vabljeni, da se udeležijo kongresa v nedeljo dne 31. t. m. v čim večjem številu.

STK Moste. Drevo važen sestanek vseh aktivnih igralcev. Sestanka naj se udeležijo vsi, ki računajo, da bodo igrali prvenstvene tekme.

SK Reka. V nedeljo igra I. moštvo v Kranju z SK Savico. Igralci naj dvignejo opremo pred odhodom od 10—11 v garderobi. Odhod ob 11.40.

ZFO

Mednarodni tekmovalci ZFO prihajajo v Kranj

Danes prihajajo tekmovalci-sodniki in vodstvo tekm v Kranj na II. orodne tekme za prvenstvo Zveze fantovskih odsekov, ki se prično jutri dopoldne ob 9 v Ljudskem domu in se nadaljujejo popoldne ob treh obenem s slavnostno akademijo. Za to prireditve, ki bo prva na Gorenjskem, vlada povsod zelo veliko zanimanje in je pričakovati velikega navala k tekmam. Cenjene gledalce opozarjamo, da bo tekmovalstvo javno in da bodo lahko točno zasledovali ves potek tekmovalstva, ki je neprimerno bolj zanimiv kakor običajni nastopi na orodju. Preskrbljeno je za hiter potek, tako da bodo gledalci gotovo zadovoljni.